

Delovno gradivo
Osnutek Zakona o letalstvu
verzija 11. junij 2019
(za javni posvet)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina zakona)

(1) Ta zakon v skladu s splošno priznanimi načeli mednarodnega letalskega prava ureja civilno letalstvo, in sicer podaja zahteve, ki zadevajo register zrakoplovov, plovnost zrakoplovov in vpliv na okolje, letalsko osebe, dovoljenja za letenje tujih zrakoplovov, letalske operacije in druge letalske operacije ter prevoz nevarnega blaga, letališča in vzletišča, izvajanje storitev upravljanja zračnega prometa in izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa, organizacijo in uporabo zračnega prostora, geoinformacijsko dejavnost za potrebe civilnega letalstva, varovanje in olajšave, iskanje in reševanje zrakoplovov ter preiskave v zvezi z varnostjo, nadzor in prekrškovne postopke in agencijo.

(2) Zagotavljanje varnosti, rednosti in nemotenosti zračnega prometa je v javnem interesu.

(3) Aktivnosti v civilnem letalstvu, ki se izvajajo na ozemlju in v zračnem prostoru Republike Slovenije, se izvajajo na podlagi Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu (Uradni list FLRJ – Mednarodne pogodbe, št. 3/54, Uradni list RS, št. 24/92 – akt o notifikaciji nasledstva in Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 3/00; v nadaljnjem besedilu: Čikaška konvencija), z vsemi prilogami in drugimi mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, predpisi Evropske unije, zakonom, na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(4) Ta zakon določa zahteve za zrakoplove in letalne naprave, za katere je v skladu s predpisi Evropske unije pristojna Republika Slovenija.

(5) Glede na vrsto zrakoplovov ta zakon velja za letala, helikopterje, jadralna letala, balone, privezane balone, privezane zmaje, žiroplane, ter zračne ladje, s posadko ali brez, in druge.

2. člen
(predpisi Evropske unije)

(2) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo naslednje direktive:

- Direktiva Sveta 89/629/EGS z dne 4. decembra 1989 o omejevanju hrupa civilnih podzvočnih reaktivnih letal (UL L št. 363 z dne 13. 12. 1989, str. 27),
- Direktiva Sveta 96/67/ES z dne 15. oktobra 1996 o dostopu do trga storitev zemeljske oskrbe na letališčih Skupnosti (UL L št. 272 z dne 25. 10. 1996, str. 36),
- Direktiva Sveta 2000/79/ES z dne 27. novembra 2000 o Evropskem sporazumu o razporejanju delovnega časa mobilnih delavcev v civilnem letalstvu, ki so ga sklenili AEA (Združenje evropskih letalskih prevoznikov), ETF (Evropska federacija delavcev v prometu), ECA (Evropsko združenje pilotov), ERA (Evropsko združenje regionalnih letalskih prevoznikov) in IACA (Mednarodno združenje letalskih prevoznikov) (UL L št. 302 z dne 1. 12. 2000, str. 57),
- Direktiva Sveta 2004/82/ES z dne 29. aprila 2004 o dolžnosti prevoznikov, da posredujejo podatke o potnikih (UL L št. 261 z dne 6. 8. 2004, str. 24),
- Direktiva 2009/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o letaliških pristojbinah (UL L št. 70 z dne 14. 3. 2009, str. 11),
- Direktiva (EU) 2016/681 evropskega Parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj (UL L št. 119 z dne 4. 5. 2016, str. 132).

3. člen
(pomen izrazov)

V tem zakonu uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen, če iz smisla besedila ne izhaja drugače:

1. »aerodrom« pomeni določeno območje (vključno z vsemi objekti, inštalacijami in opremo) na kopnem ali na vodi, na fiksni ali plavajoči strukturi, ki se v celoti ali delno uporablja za prihode, odhode in premikanje zrakoplovov po površini;
2. »balon« je zrakoplov, ki je lažji od zraka in je brez motorja;
3. »brezpilotni zrakoplov« pomeni kakršen koli zrakoplov, ki se brez pilota na krovu upravlja samostojno ali daljinsko ali je projektiran za tako upravljanje;
4. »certifikacija tipa« je ugotavljanje, ali novi tip zrakoplova, motorja, propelerja, delov in opreme zrakoplova ustreza tehničnim pogojem, predpisanim za varen zračni promet;
5. »dejanski nadzor podjetja« pomeni razmerje, ki je vzpostavljeno na zakonskih, pogodbenih ali katerihkoli drugih pravicah, ki posamezno ali skupaj, dajejo možnost za izvajanje neposrednega ali posrednega odločilnega vpliva na podjetje, zlasti s:
  - a) pravico do uporabe vseh sredstev ali dela sredstev podjetja,
  - b) pravicami ali pogodbami, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali odločitve organov podjetja ali drugače zagotavljajo odločilen vpliv na vodenje poslovanja podjetja;
6. »delovne izkušnje na letalskem področju« so delovne izkušnje s področja letalstva;
7. »dogodek« pomeni kateri koli dogodek v zvezi z varnostjo, ki ogroža ali ki bi lahko, če se ne odpravi ali če ni obravnavan, ogrozil zrakoplov, osebo v njem ali katero koli drugo osebo in ki zlasti vključuje nesrečo ali resni incident;
8. »določitev letalskega prevoznika Republike Slovenije« (angl. designation of an airline) je pisna določitev letalskega prevoznika Republike Slovenije, da izvaja prometne pravice, zagotovljene z mednarodnimi sporazumi, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.
9. »domači zračni promet« je promet, pri katerem sta odletni in namembno letališče oziroma vzletišče na ozemlju Republike Slovenije in pri katerem ni predviden odlet v zračni prostor druge države;
10. »dostavni let« (angl. ferry flight) je pozicijski let zrakoplova brez plačila ali v druge namene (npr. let zrakoplova na vzdrževanje);
11. »drugo varnostno pomembno območje« je območje, ki ni javni del aerodroma, varnostno območje omejenega gibanja ali kritični del varnostnega območja omejenega gibanja, vendar ga je zaradi celovitosti ukrepov varovanja treba določiti;
12. »glavni preiskovalec« je oseba, ki je na podlagi svojih kvalifikacij odgovorna za organizacijo, izvajanje in nadzor preiskave v zvezi z varnostjo;
13. »incident« je dogodek, povezan z delovanjem zrakoplova, ki je ali bi lahko oviral njegovo delovanje in ni nesreča;
14. »izvajalec storitev zemeljske oskrbe« je vsaka pravna ali fizična oseba, ki tretjim osebam ponuja eno kategorijo ali več kategorij storitev zemeljske oskrbe;
15. »jadralni zmaj« je brezmotorna letalna naprava, toge in gibke konstrukcije, ki se v celoti ali delno krmari s premikanjem masnega središča in katerega masa dovoljuje vzlet in pristane s pomočjo pilota. Jadralni zmaj lahko vzleti tudi s pomočjo motornega vozila, aerozaprege, čolna ali vitla;
16. »jadrarno padalo« je brezmotorna letalna naprava, brez toge konstrukcije, s katerim se vzleta in pristaja s pomočjo pilota. Jadralno padalo lahko vzleti tudi s pomočjo motornega vozila, čolna ali vitla;
17. »javni prevoz« v zračnem prometu je zračni prevoz, ki je pod pogoji, ki jih določa zakon in splošni prevozni pogoji, dostopen vsakomur;
18. »javno letališče« je letališče, ki je namenjeno in odprto za zračni promet in javni zračni prevoz;
19. »kabotaža« (angl. cabotage) je vsak prevoz potnikov, tovora (vključno s pošto), posamezno ali v kombinaciji, med posameznimi kraji v Republiki Sloveniji (domači zračni promet), ki ga opravlja tuj letalski prevoznik;
20. »kapaciteta« ali »zmogljivost zrakoplova« (angl. aircraft capacity) pomeni:
  - v zvezi z letalom nosilnost (obremenitev; angl. payload) letala na tej progi ali delu proge;
  - v zvezi z dogovorjenim prometom zmogljivost letala, ki se uporablja v tem prometu, pomnoženo s frekvenco (pogostostjo števila) operacij takega zrakoplova v določenem časovnem obdobju na progi ali delu proge;
21. »komponenta« pomeni kateri koli motor, propeler, del ali napravo;
22. »kontroliran zračni prostor« je zračni prostor določenih dimenzij, v katerem je zagotovljena služba kontrole zračnega prometa v skladu s klasifikacijo zračnega prostora;
23. »kultura pravičnosti« pomeni kulturo, v kateri glavni upravljavci ali druge osebe niso kaznovani za svoja dejanja, opustitve ali odločitve, če so v skladu z njihovimi izkušnjami ter

usposabljanjem, v kateri pa se huda malomarnost, namerne kršitve in destruktivna dejanja ne dopuščajo;

24. »let zrakoplova« je gibanje zrakoplova od trenutka, ko se zrakoplov premakne z namenom vzleteti in do trenutka, ko se ustavi po pristanku;
25. »letališče za lastne potrebe« je letališče, ki ni javno letališče;
26. »letališče« je območje infrastrukturnih objektov, naprav in sredstev, potrebnih za izvajanje letaliških in drugih služb ter spremljajočih dejavnosti na letališču. Spremljajoče dejavnosti na letališču so:
  - obravnava zrakoplovov, potnikov, prtljage, blaga in pošte v zračnem prometu,
  - vzdrževanje letališča,
  - vzdrževanje in hangariranje zrakoplovov,
  - spremljajoče storitvene dejavnosti za sprejem in odpravo zrakoplovov, potnikov, prtljage, blaga in pošte v zračnem prometu (npr. skladiščenje, logistika, hotelirstvo),
  - proizvodnja strojev in naprav s področja letalstva,
  - proizvodnja zrakoplovov vključno s proizvodnjo vesoljskih plovil,
  - rušenje, izgradnja, obnova, rekonstrukcija in dograditev infrastrukturnih objektov, naprav in sredstev s področja letalstva,
  - trgovina na drobno za potrebe letalstva,
  - oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih infrastrukturnih objektov, naprav in sredstev za potrebe letalstva,
  - projektiranje ter druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje s področja letalstva,
  - dejavnosti potovalnih agencij s področja letalstva,
  - varovanje civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja,
  - javni potniški promet in parkiranje ter
  - izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje s področja letalstva;
27. »letalo« je zrakoplov na motorni pogon, težji od zraka, ki dobi vzgon v letu predvsem od aerodinamičnih reakcij na njegove površine;
28. »letalski nadzor« je inšpekcijski nadzor, ki se izvaja kot stalni nadzor in drug inšpekcijski nadzor;
29. »letalski nadzornik« je uradna oseba pristojnega organa, ki izpolnjuje pogoje glede usposobljenosti za odločanje v upravnih zadevah, stalni nadzor, nadzor nad izvajanjem letalskih predpisov ali odločanje o prekrških, določene z letalskimi prepisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji, če se s temi predpisi in pravnimi akti kot pogoj zahteva tudi posedovanje ustrezne licence oziroma delovne izkušnje, pridobljene z ustrežno licenco;
30. »letalski varnostni standardi« so standardi, ki jih izdajajo mednarodne organizacije in interesna združenja ter proizvajalci in drugi subjekti s področja civilnega letalstva;
31. »letalsko osebje« je osebje, ki je neposredno vpleteno v izvedbo leta;
32. »licenca« je listina, s katero se potrdi, da letalsko in strokovno osebje izpolnjuje pogoje za opravljanje določenih del;
33. »licenciranje« je opravljanje vseh strokovnih dejanj, ki jih opravlja pooblaščen organ, in ki zajemajo: oceno usposobljenosti vložnika v zvezi z izdajo licenc, dovoljenj, ratingov, pooblastil, potrdil, spričeval oziroma drugih ustreznih listin, ki se izdajajo letalskemu osebju oziroma strokovnemu osebju, izdajo navedenih listin ter vpis ratingov oziroma pooblastil v licence, določitev pooblastil navedenih oseb, potrditev programov usposabljanj, potrditev uporabe naprav in sredstev za usposabljanje letalskega osebja, ter validacija licenc, ki jih izdajo druge države;
34. »manevrska površina« je del aerodroma, ki je namenjen za vzletanje, pristajanje in vožnjo zrakoplovov, razen ploščadi;
35. »mednarodni posebni zračni prevoz« je prevoz, ki nima značilnosti rednega zračnega prevoza in se opravlja po posebej dogovorjenih pogojih in zajema naslednje kategorije:
  - a) let za lastne potrebe (angl. own use flight) je let zrakoplova, ki se opravlja v skladu s pogodbo, sklenjeno s fizično ali pravno osebo, za celotno zmogljivost zrakoplova in pri katerem nosi ta fizična ali pravna oseba vse stroške, povezane s tem letom, pri čemer se kapacitete zrakoplova ne smejo prodajati tretjim osebam;
  - b) čarterski let (angl. non-scheduled charter flight, inclusive tour flight) je let zrakoplova, ki ga izven običajnega urnika v celotni kapaciteti zakupi določena turistična agencija ali več agencij. Letalske vozovnice za čarterske lete niso na prodaj neposredno potnikom, temveč turističnim agencijam, ki so let zakupile;

- c) let za posebne dogodke (angl. special event flight) je let zrakoplova, ki ga zakupi fizična ali pravna oseba za povratni let za primere gostovanj npr. simfoničnih orkestrrov, športnih ekip, kulturnih in verskih udeleževanj, ali podobnih primerov. Dogovor za tak let zrakoplova se sklenu z eno ali več agencij za celotno kapaciteto zrakoplova;
- d) taksi let (angl. taxi flight) je posebni let zrakoplova na zahtevo, ki je podana v zelo kratkem času pred načrtovanim letom, za prevoz potnikov, tovora, vključno s pošto, ali v kombinaciji le tega, za plačilo;
- e) komercialni poslovni let (angl. commercial business flight) je let zrakoplova, ki ga zakupi pravna ali fizična oseba proti plačilu za prevoz oseb ali premoženja, ali v kombinaciji, za potrebe prevoza zaposlenih v podjetju, družb in ostalih poslovnih subjektov;
- f) zasebni let (angl. private flight) je let zrakoplova, ki ga operator v načrtu leta označi kot zasebni nekomercialni let;
36. »mednarodni redni zračni promet« ali »mednarodni redni zračni prevoz« (angl. international scheduled air transport/international scheduled air service) je zračni promet oziroma prevoz, ki se odvija v zračnem prostoru dveh ali več držav;
37. »mednarodno letališče« je letališče, ki je namenjeno za mednarodni zračni promet;
38. »načrt leta« so podrobne informacije, poslone enotam služb zračnega prometa v zvezi nameranim letom ali delom leta zrakoplova;
39. »nadzornik« je uradna oseba pristojnega organa, ki izpolnjuje pogoje glede usposobljenosti za odločanje v upravnih zadevah, stalni nadzor, nadzor nad izvajanjem letalskih predpisov ali odločanje o prekrških, določene z letalskimi prepisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji, če se s temi predpisi in pravnimi akti kot pogoj ne zahteva tudi posedovanje ustrezne licence oziroma delovnih izkušenj, pridobljenih z ustrezno licenco;
40. »navigacijske službe zračnega prometa (ANS)« vključuje službe zračnega prometa (ATS), ki je splošni izraz, ki ima več pomenov: služba informacij za letenje (FIS), alarmna služba, svetovalna služba zračnega prometa, služba kontrole zračnega prometa (ATC) (služba območne kontrole (ACC), služba priletne kontrole (APP) ali služba letališke kontrole zračnega prometa (TWR)); komunikacijske, navigacijske ali nadzorne službe CNS, meteorološke službe (MET) in letalske informacijske službe (AIS);
41. »nesreča« je dogodek, povezan z delovanjem zrakoplova, ki se v primeru zrakoplova s posadko zgodi v času od vkrcanja katere koli osebe v zrakoplov, ki namerava leteti, do izkrcanja vseh teh oseb, ali ki se v primeru zrakoplova brez posadke zgodi v času od trenutka, ko je zrakoplov pripravljen za vožnjo z namenom leteti, do trenutka, ko se ob koncu leta ustavi in je njegov primarni pogonski sistem izključen, pri čemer:
- (a) se oseba smrtno ali hudo poškoduje:
- ker je bila v zrakoplovu, ali
  - zaradi neposrednega stika s katerim koli delom zrakoplova, vključno z deli, ki so odpadli od zrakoplova, ali
  - zaradi neposredne izpostavljenosti reaktivnemu pišu,
- razen če so posledice posledica naravnih vzrokov, če jih povzroči oseba sama ali ji jih povzročijo druge osebe, ali če so poškodovani slepi potniki, ki se skrivajo zunaj prostorov, ki so sicer namenjeni potnikom in posadki; ali
- (b) zrakoplov utрпи poškodbe ali konstrukcijsko okvaro, ki škodljivo vpliva na konstrukcijsko trdnost, zmogljivost ali letalne značilnosti zrakoplova in ponavadi zahteva večja popravila ali zamenjavo poškodovanih sestavnih delov, razen v primeru okvar ali poškodb motorja, ko je škoda omejena na en sam motor (vključno s pokrovi ali dodatno opremo), propelerje, konce kril, antene, sonde, lopatice, gume, zavore, kolesa, obloge, plošče, vrata pristajalnega podvozja, vetrobranska stekla, oplata zrakoplova (kot so manjše udrtine ali luknje) ali manjše poškodbe na glavnih rotorskih krakih, repnih rotorskih krakih, pristajalnem podvozju ter poškodbe zaradi toče ali trka s pticami (vključno z luknjami v radarskem nosu); ali
- (c) je zrakoplov pogrešan ali popolnoma nedostopen;
42. »notranji prometni tok« je potek prometa vozil, tovora, pošte, potnikov in prtljage ter drugih oseb na javnem in nadzorovanem delu letališča;
43. »območje izključne rabe letališča« je območje, ki zajema obstoječe in planirane vzletno-pristajalne steze s stripi in varnostnimi območji konca stez, vozne steze s stripi voznih stez in ploščadi ter obstoječimi in planiranimi infrastrukturnimi objekti, napravami in sredstvi, na katerem so dovoljeni le tisti posegi v prostor ter gradnja objektov in postavitve naprav in sredstev, ki neposredno služijo gibanju zrakoplovov;
44. »območje nadzorovane rabe letališča« je območje pod omejitvenimi ravninami letališča (konična, notranja horizontalna, priletna, notranja priletna, bočna, notranja bočna, ravnina

- zaustavljenega pristanka in vzletna ravnina), določenih glede na obstoječo oziroma planirano referenčno kodo in kategorijo letališča oziroma aerodroma po klasifikaciji ICAO, v katerem so posegi in gradnja objektov ter postavitve naprav in sredstev nadzorovani zaradi zagotovitve varnosti zračnega prometa;
45. »območje omejene rabe letališča« je območje, ki je namenjeno letališkim dejavnostim, v katerem so posegi v prostor in gradnja objektov ter postavitve naprav in sredstev dopustni le za potrebe takih dejavnosti;
  46. »obratovalec letališča« pomeni vsako pravno ali fizično osebo, ki obratuje ali namerava obratovati enega ali več letališč iz tega zakona;
  47. »obratovanje letališča« pomeni upravljanje in vodenje, vzdrževanje, razvoj, posodabljanje in graditev letališke infrastrukture ter zagotavljanje oziroma izvajanje letaliških služb;
  48. »obratovanje letališča« zajema upravljanje in vodenje, vzdrževanje, razvoj, posodabljanje in graditev letališke infrastrukture ter zagotavljanje oziroma izvajanje letaliških služb.
  49. »omejitvena ravnina« pomeni ravnino omejitve zračnih ovir okoli letališča, ki določa meje, do katerih se lahko objekti projektirajo v zračni prostor oziroma do katere lahko segajo instalacije, naprave ali naravne ovire, kot je drevje;
  50. »operativni zračni promet« (angl. operational Air Traffic, OAT) pomeni vse lete, ki se ne izvajajo v skladu z določili za splošni zračni promet, za katere je pravila in postopke določil pristojni organ;
  51. »operator aerodroma« je pravna ali fizična oseba, ki se ukvarja ali se namerava ukvarjati z obratovanjem enega ali več aerodromov;
  52. »operator« (angl. operator) je pravna ali fizična oseba, ki upravlja ali namerava upravljati enega ali več zrakoplovov;
  53. »osnovni varnostni pregled« je varnostni pregled zrakoplova, osebe ali stvari, ki se opravi pred vsakim nameranim letom v skladu z zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter varnostnimi programi po tem zakonu;
  54. »ovira« pomeni vse nepremične (začasne ali stalne) in mobilne objekte ali dele objektov, ki:
    - se nahajajo na območju, ki je namenjeno premikanju zrakoplova po površini, ali
    - so višji od določene ravnine, ki je namenjena zaščiti zrakoplova med letom, ali
    - se nahajajo zunaj navedenih opredeljenih ravnin in so ocenjeni kot nevarni za zračno navigacijo;
  55. »padalo« je naprava brez motornega pogona, ki se uporablja za zmanjšanje hitrosti prostega pada do hitrosti varnega pristanka;
  56. »ploščad« je del aerodroma, namenjen za sprejem in odpravo zrakoplovov, potnikov, pošte ali stvari, oskrbovanje zrakoplovov z gorivi in mazivi, parkiranje ali vzdrževanje zrakoplovov;
  57. »pooblastilo« je vpis v licenci ali njen sestavni del, ki daje upravičencu pravico do uveljavljanja določenih privilegijev in ni rating;
  58. »pooblaščen organizacija« je organizacija, ki v skladu z zakonom ureja zadeve na področju športnega letalstva;
  59. »posadka zrakoplova« so osebe, ki se nahajajo na zrakoplovu med letom zaradi opravljanja del, ki zagotavljajo nemoteno in varno izvršitev leta;
  60. »posebni varnostni pregledi« in ukrepi so postopki in ukrepi v zvezi z zrakoplovi, osebami in stvarmi, ki se izvajajo na podlagi predpisanih policijskih pooblastil in v skladu z zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter varnostnimi programi po tem zakonu;
  61. »postopki v sili« so načrtovani postopki za usklajeno delovanje pooblaščenih oseb, služb ter različnih organov in organizacij v zvezi z dogodki in stanji, ki bi lahko ogrozila ali ogrožajo varnost na aerodromu ali varnost zrakoplova;
  62. »pozicijski let« (angl. positioning flight) je vsak let, za plačilo ali brez njega, v rednem ali drugem zračnem prevozu, ki ni reden, ki prileti na pozicijo, iz katere se bo zrakoplov nato uporabil za zračni prevoz za plačilo;
  63. »predpisi in pravni akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva« so predpisi in drugi splošni akti, ki urejajo vprašanja v zvezi s civilnim letalstvom
  64. »preiskava v zvezi z varnostjo« je postopek, ki ga izvede organ za preiskave v zvezi z varnostjo (v nadaljnjem besedilu: preiskovalni organ) z namenom preprečevanja nesreče ali incidenta in ki vključuje zbiranje in analizo informacij, oblikovanje sklepnih ugotovitev, vključno z določitvijo vzroka(-ov) in/ali prispevajajočih dejavnikov, ter ko je primerno, izdelavo varnostnih priporočil;
  65. »prelet« (angl. overflight) je pravica ali privilegij, ki jo država prizna drugi državi za prelet njenega ozemlja (tj. ozemlja prve države) brez pristanka;

66. »prevzemni ali verifikacijski let« (angl. delivery or verification flight) je let zrakoplova, katerega namen je izvesti splošni pregled sistemov in funkcij zrakoplova po opravljenih vzdrževalnih delih;
67. »prilagodljiva uporaba zračnega prostora« pomeni koncept upravljanja zračnega prostora, ki se uporablja na območju Evropske konference civilnega letalstva na podlagi priročnika z naslovom (angl.) »Airspace Management Handbook for the Application of the Concept of the Flexible Use of Airspace«, ki ga je izdal Eurocontrol;
68. »pristanek v nekomercialne namene« (angl. landing for non-commercial purposes) je tehnični pristanek (angl. technical landing or stop), pogosto za potrebe dolivanja goriva ali za potrebe odprave nepričakovanih nujnih popravil na zrakoplovu ali zaradi nepredvidenih nujnih postopkov, ki jih je potrebno izvesti na zrakoplovu ali na tleh. Med tehničnim postankom se potniki ne izkrcajo, ne vkrcajo, tovor se ne iztovarja in ne nalaga;
69. »privilegiji« so upravičenja oziroma ugodnosti, ki izhajajo iz licence in jih lahko uveljavlja upravičenec;
70. »proga« je v rednem javnem zračnem prevozu serija letov, med dvema ali več kraji, ki se opravljajo po redu letenja;
71. »prometna pravica« (angl. traffic right) je svoboščina (angl. freedoms of the air), ki jo Republika Slovenija prizna drugi državi, da lahko njeni zrakoplovi preletijo ozemlje Republike Slovenije, pristanejo na njem ali odletijo z njega;
72. »rating« je vpis v licenci, ki določa posebne pogoje, privilegije ali omejitve, ki zadevajo določeno licenco;
73. »red letenja« je čas, določen za vzletanje in pristajanje zrakoplovov v rednem zračnem prevozu;
74. »redni zračni prevoz« je javni zračni prevoz, ki ima vse naslednje značilnosti:
  - a) opravlja se kot odplačni prevoz potnikov, pošte ali stvari,
  - b) vsak let je pod pogoji, ki jih določa zakon in splošni pogoji prevoza, dostopen vsakomur,
  - c) opravlja se med dvema ali več kraji, tako da gre:
    - za serijo letov, opravljenih v skladu z objavljenim redom letenja ali
    - za lete, ki so tako redni ali pogosti, da tvorijo prepoznavno sistematično serijo;
75. »referenčna koda« je oznaka aerodroma, določena v odvisnosti od dolžine vzletno-pristajalne steze in od razpona kril zrakoplova ter od razdalje med kolesi podvozja zrakoplova;
76. »referenčna točka aerodroma« oziroma vzletišča je točka, določena z geografsko lokacijo in se praviloma nahaja na sredini vzletno-pristajalne steze;
77. »resni incident« je incident, katerega okoliščine kažejo, da se je skoraj zgodila nesreča, in je povezan z delovanjem zrakoplova, ki se v primeru zrakoplova s posadko zgodi v času od vkrcaja katere koli osebe v zrakoplov, ki namerava leteti, do izkrcaja vseh teh oseb, ali ki se v primeru zrakoplova brez posadke zgodi v času od trenutka, ko je zrakoplov pripravljen za vožnjo z namenom leteti, do trenutka, ko se ob koncu leta ustavi in je njegov primarni pogojski sistem izključen;
78. »režim notranjih prometnih tokov« je način upravljanja in vodenja prometa, ki ga na letališču, na nadzorovanem delu letališča (angl. air-side) in javnem delu letališča (angl. land-side), določi obratovalcev letališča in je označen z ustrezno signalizacijo, ima ustrezno opremo in navodila;
79. »samooskrba« je dejavnost, v kateri uporabnik letališča neposredno zase izvaja eno ali več kategorij storitev zemeljske oskrbe in ne sklene nikakršne pogodbe o opravljanju teh storitev s tretjo osebo. Uporabniki aerodromov se glede samooskrbe v medsebojnem odnosu ne štejejo za tretje osebe, kadar:
  - ima eden večinski delež drugega, ali
  - ima en sam subjekt večinski delež vsakega;
80. »specializirane operacije« pomeni vsako operacijo, razen komercialnega zračnega prevoza, pri kateri se zrakoplov uporablja za specializirane dejavnosti, kot so kmetijstvo, gradbeništvo, fotografiranje, raziskave, opazovanje in patroljiranje, oglaševanje v zraku in drugo;
81. »splošni zračni promet« (angl. general Air Traffic, GAT) pomeni vse premike civilnih zrakoplovov kakor tudi premike državnih zrakoplovov (vključno vojaških, carinskih in policijskih zrakoplovov), če so ti premiki v skladu s postopki ICAO;
82. »stalna plovnost« pomeni vse procese, ki zagotavljajo, da zrakoplov kadar koli med svojo obratovalno življenjsko dobo izpolnjuje veljavne zahteve plovnosti in je v stanju za varno obratovanje;

83. »stalni nadzor« je inšpekcijski nadzor, ki se ga opravlja zaradi preverjanja, ali se izpolnjujejo pogoji, pod katerimi je bil certifikat izdan, kadar koli v obdobju veljavnosti certifikata, ter prav tako vključuje sprejetje zaščitnih ukrepov; letalski
84. »mednarodni standardi, priporočene prakse in navodila ICAO« pomenijo standarde, ki so objavljeni v prilogah k Čikaški konvenciji, priporočila, ki so kot taka označena v prilogah k Čikaški konvenciji, in navodila, ki jih ICAO izdaja v obliki dokumentov z oznako »Doc« ter »Cir«;
85. »strokovno osebje« je osebje, ki ni neposredno vpleteno v izvedbo leta;
86. »testni let« (angl. flight test) je let zrakoplova, opravljen po končanem posebnem vzdrževanju in popravilih, pri oblikovanju novega tipa zrakoplova, pri testiranju zmogljivosti zrakoplova;
87. »ultralahke in druge letalne naprave« so letalne naprave in zrakoplovi, za katere se ne uporabljajo predpisi Evropske unije;
88. »uporabnik letališča« je vsaka fizična ali pravna oseba, ki je odgovorna za prevoz potnikov in drugih oseb, pošte in/ali tovora po zraku od ali do zadevnega letališča;
89. »uporabnik zrakoplova« je pravna ali fizična oseba, ki ni lastnik zrakoplova, temveč ga uporablja na podlagi zakupne pogodbe ali na kakšni drugi pravni podlagi;
90. »upravljanje zračnega prostora« pomeni načrtovanje, katerega glavni cilj je najboljša možna izkoriščenost razpoložljivega zračnega prostora s pomočjo dinamične časovne delitve tega prostora in občasno, njegove razdelitve med različne kategorije uporabnikov na osnovi kratkoročnih potreb;
91. »usposobljeni subjekt« je usposobljeni subjekt, kot je opredeljen v predpisih Evropske unije, ki se nanašajo na skupne predpise na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu, in usposobljeni subjekt, kot je opredeljen v predpisih o enotnem evropskem nebu;
92. »varovanje civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja« je kombinacija ukrepov, osebja in materialnih virov za varovanje civilnega zračnega prometa pred dejanji nezakonitega vmešavanja;
93. »vodja zrakoplova« pomeni pilota, ki ga operator ali, v splošnem letalstvu, lastnik, imenuje za vodjo in je odgovoren za varno izvedbo leta;
94. »vplivna območja letališč« so območje izključne rabe, območje omejene rabe in območje nadzorovane rabe;
95. »vzletišče« je določena kopenska ali vodna površina, ki je v celoti ali deloma namenjena za pristajanje, vzletanje in gibanje zrakoplovov samo določenih vrst in kategorij;
96. »zemeljska oskrba« so storitve, ki se opravljajo za uporabnike letališča na letališčih, zajemajo pa zlasti, delno ali v celoti, naslednje kategorije storitev: upravljanje in nadzor na aerodromu; odprema tovora in pošte; oskrba na ploščadi; oskrba z gorivi in mazivi; vzdrževanje zrakoplova; letalske operacije in storitve za posadko; prevoz na zemlji; oskrba potnikov; odprema prtljage; oskrba na zrakoplovu; storitve oskrbe potnikov s hrano in pijačo;
97. »zračni prevoz« je prevoz potnikov, pošte in/ali blaga za plačilo in/ali najem;
98. »zračni promet« je gibanje zrakoplovov po zraku (let) in po aerodromih ter vzletiščih;
99. »zrakoplov« je vsaka naprava, ki se lahko obdrži v atmosferi zaradi reakcije zraka, razen reakcije zraka na zemeljsko površino.
100. ATM/ANS - upravljanje zračnega prometa in izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa;
101. ECAC - Evropska konferenca civilnega letalstva;
102. EFTA - Evropsko združenje za prosto trgovino;
103. EUROCONTROL - Evropska organizacija za varnost zračne plovbe;
104. ICAO - Mednarodna organizacija civilnega letalstva.

4. člen (suverenost)

(1) Republika Slovenija ima popolno in izključno suverenost v zračnem prostoru nad njenim ozemljem.

(2) Zračni prostor Republike Slovenije obsega zračni prostor nad kopnim ter obalnim morjem in notranjimi morskimi vodami, ki so pod suverenostjo Republike Slovenije. Zračni prostor Republike Slovenije sega do višine, do katere je še možno opravljati aktivnosti v civilnem letalstvu.

5. člen (kršitve zračnega prostora)

(1) Zrakoplov krši zračni prostor Republike Slovenije, če leti v njem brez dovoljenja, ali v nasprotju s pogoji iz dovoljenja pristojnega organa, oziroma v nasprotju z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter drugih predpisov in pravnih aktov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Kršitev zračnega prostora je tudi letenje zrakoplova brez pilota in drugih vodenih ali nevedenih letečih objektov brez dovoljenja pristojnega organa ali v nasprotju s pogoji iz dovoljenja pristojnega organa, oziroma v nasprotju z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter drugih predpisov in pravnih aktov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(3) Vlada podrobneje določi izvajanje nadzora zračnega prostora.

6. člen (sodelovanje v mednarodnih organizacijah)

Republika Slovenija se vključuje v mednarodne organizacije letalstva.

7. člen (urejanje civilnega letalstva)

Ministrstvo, pristojno za promet (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), ureja in nadzoruje civilno letalstvo v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

8. člen (urejanje vojaškega letalstva)

(1) Ministrstvo, pristojno za obrambo, ureja in nadzoruje vojaško letalstvo v skladu s tem zakonom in na podlagi drugih predpisov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji za vojaško letalstvo.

(2) Strokovne in nadzorne naloge iz prejšnjega odstavka, povezane z letališči, nadzorom plovnosti, vojaških zrakoplovov, licenciranjem vojaškega letalskega in vojaškega letalskega strokovnega osebja, vojaškim zračnim prometom ter nadzorom in kontrolo zračnega prostora opravlja vojaški letalski nadzorni organ. Pri tem mora biti zagotovljeno, da je vojaški letalski nadzorni organ funkcionalno ločen od nadziranih oseb, poveljstev in enot, ki jih nadzoruje, in da se upoštevajo zahteve varnosti zračne navigacije civilnih zrakoplovov. Vojaški letalski nadzorni organ po usmeritvah ministrstva, pristojnega za obrambo, lahko sodeluje tudi v mednarodnih zadevah in z mednarodnimi organizacijami s področja vojaškega letalstva.

(3) Ministrstvo in ministrstvo, pristojno za obrambo, ter pristojni nadzorni organi sklepajo dogovore o vprašanih skupnega pomena.

9. člen (pravila letenja)

(1) V zračnem prostoru Republike Slovenije se leti v skladu s pravili letenja v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Pravila letenja za splošni zračni promet predpiše minister, če predpis Evropske unije ne določa drugače.

(3) Pravila letenja za letenje z državnimi zrakoplovi **iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona** za operativni zračni promet predpiše minister, pristojen za obrambo za letenje vojaških zrakoplovov, minister, pristojen za notranje zadeve za letenje policijskih zrakoplovov oziroma pristojni minister glede na naravo državne aktivnosti. Pravila letenja za operativni zračni promet se izdajo ob soglasju ministra.

10. člen (nacionalni program razvoja civilnega letalstva)

(1) Usmeritve za trajnostni razvoj civilnega letalstva se določijo z nacionalnim programom razvoja civilnega letalstva Republike Slovenije, ki ga na predlog Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) sprejme Državni zbor Republike Slovenije.

(2) Obratovalci javnih mednarodnih letališč izdelajo izvedbene programe, ki so usklajeni programi razvoja, tako da se zagotovi sistem letališč v skladu z namenom iz 109. člena tega zakona ob upoštevanju javnega interesa kot tudi razvojnih potreb obratovalcev letališč in uporabnikov letališč ter izvajalcev storitev upravljanja zračnega prometa in izvajanja navigacijskih služb zračnega prometa (v nadaljnjem besedilu: ATM/ANS). Ministrstvo poda soglasje k posameznim izvedbenim programom za javna mednarodna letališča.

(3) Minister določa, na predlog agencije, izvedbene načrte, da se zagotovi doseganje skladnosti z zahtevami Evropske unije in standardov ICAO, ob upoštevanju javnega interesa iz prvega člena tega zakona kot tudi razvojnih potreb obratovalcev letališč, uporabnikov letališč ter izvajalcev storitev ATM/ANS.

11. člen

(uporaba zakona)

(1) Zračni promet se ureja v skladu s pogoji in na način, ki ga določajo mednarodne pogodbe, predpisi Evropske unije, ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi ter drugi predpisi in pravni akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Določbe tega zakona se uporabljajo za domače in tuje civilne zrakoplove, za državne zrakoplove pa, kolikor v mednarodni pogodbi ali v posebnih predpisih ni določeno drugače.

(3) Državni zrakoplovi iz prejšnjega odstavka so zrakoplovi, ki se uporabljajo za vojaške, policijske in carinske in druge podobne aktivnosti (v nadaljnjem besedilu: državna aktivnost) ali podobne dejavnosti ali storitve, ki se v javnem interesu izvajajo s strani ali v imenu organa z javnimi pooblastili, vsi drugi so civilni. Civilna oziroma državna aktivnost se presoja glede na namen leta.

(4) Ta zakon se uporablja tudi za motorje, propelerje, dele, nenameščeno opremo (v nadaljnjem besedilu: komponente) in opremo za daljinsko upravljanje zrakoplovov ter za osebe in organizacije, kadar se ne uporabljajo oziroma niso vključeni v vojaške, carinske, policijske ali podobne dejavnosti ali storitve, ki se v javnem interesu izvajajo s strani ali v imenu organa z javnimi pooblastili in kolikor v mednarodni pogodbi ali v posebnih predpisih ni določeno drugače.

(5) Ta zakon se ne uporablja za letališča ali njihove dele ter opremo, osebe in organizacije, ki jih kontrolira in upravlja vojska. Civilna letališča se uporabljajo za vojaški zračni promet in vojaška letališča se uporabljajo za civilni zračni promet v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(6) Če s tem zakonom ni drugače določeno, se ta zakon uporablja za vse zrakoplove in letalne naprave, ki uporabljajo zračni prostor Republike Slovenije, vključujoče tudi tuje zrakoplove, v skladu z mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

(7) Določbe tega zakona in na njegovi podlagi izdani predpisi se uporabljajo za civilna letališča, za vojaška letališča pa le, kolikor ni v posebnih predpisih drugače določeno.

(8) Zunaj ozemlja Republike Slovenije določbe tega zakona in predpisi, izdani na njegovi podlagi, veljajo za slovenski zrakoplov v obsegu, kolikor niso v nasprotju z zakonodajo države, v kateri je zrakoplov v tistem trenutku, in za zrakoplov, ki ga uporablja operator s sedežem v Republiki Sloveniji.

12. člen

(Državni program varnosti v letalstvu in sistem upravljanja varnosti)

(1) Letalska varnost je stanje, v katerem je tveganje pred nastankom škode osebam ali premoženju zmanjšano in vzdrževano na ali pod ravno sprejemljivega tveganja skozi kontinuiran postopek prepoznavanja nevarnosti in upravljanja s tveganji.

(2) Vlada na predlog ministra sprejme Državni program varnosti v letalstvu z namenom doseganja sprejemljive ravni tveganja v letalstvu, skladno z mednarodnimi standardi, priporočenimi praksami in navodili Mednarodne organizacije civilnega letalstva (v nadaljnjem besedilu: ICAO) in predpisi Evropske unije. Odobrene organizacije za usposabljanje, operatorji, certificirani aerodromi, izvajalec storitev ATM/ANS, organizacije za vodenje stalne plovnosti, vzdrževalne organizacije, projektivne organizacije (v nadaljnjem besedilu: izvajalec storitev) so odgovorni za varno izvajanje letalskih dejavnosti, odobrene organizacije za vzdrževanje, projektivne organizacije, proizvodne organizacije in druge organizacije pa, kadar to zahtevajo mednarodni standardi, priporočene prakse in navodila ICAO ali predpisi Evropske unije.

(3) Izvajalci storitev iz prejšnjega odstavka so dolžni vzpostaviti sistem upravljanja varnosti, ki je usklajen z Državnim programom varnosti v letalstvu in ki ga potrdi agencija. Sestavni del sistema upravljanja varnosti je priročnik, katerega glavni elementi so operativne procedure izvajalca storitev in postopke za njihovo implementacijo, spremljanje in nadzor vseh segmentov letalske dejavnosti, prepoznavanje nevarnosti, ocene in tveganja, zbiranja podatkov o nesrečah, incidentih in dogodkih, načinom obveščanja in predlogi korektivnih ukrepov in odgovorne osebe za poročanje o dogodkih.

(4) Vlada na predlog ministra ustanovi Svet Republike Slovenije za varnost v letalstvu. Svet Republike Slovenije za varnost v letalstvu je pristojen za:

- strateško upravljanje varnosti zračnega prometa Republike Slovenije v skladu z nacionalnimi in mednarodnimi zahtevami in mednarodni standardi ICAO,
- spremljanje in koordiniranje izvajanja Državnega programa varnosti v letalstvu,
- predlaganje sprememb in dopolnitve Državnega programa varnosti v letalstvu z upoštevanjem ravni sprejemljivega tveganja
- dajanje predlogov in smernic za izvedbo Državnega programa varnosti v letalstvu.

(5) Člani Sveta Republike Slovenije za varnost v letalstvu so:

- predstavniki ministrstva,
- predstavniki Javne agencije za civilno letalstvo RS (v nadaljnjem besedilu: agencija),
- predstavnik preiskovalnega organa,
- predstavnik ministrstva, pristojnega za obrambo,
- predstavnik ministrstva, pristojnega za notranje zadeve,
- predstavnik Uprave RS za zaščito in reševanje,
- predstavniki izvajalcev storitev.

13. člen

(poročanje o dogodkih v povezavi s kulturo pravičnosti)

(1) Poročanje o dogodkih se izvaja v skladu s predpisi Evropske unije in na njihovi podlagi izdanih aktih, ob upoštevanju kulture pravičnosti.

(2) Zaradi zagotovitve ustreznega ravnotežja med potrebo po ustreznem delovanju sodstva na eni strani in potrebo po stalni razpoložljivosti informacij v zvezi z varnostjo na drugi strani minister, pristojen za promet (v nadaljnjem besedilu: minister), skupaj z ministrom, pristojnim za pravosodje, sklene dogovor o sodelovanju.

14. člen

(uporaba standardov in priporočil)

(1) Vlada ali minister izdajata podzakonske predpise, ki določajo neposredno uporabo mednarodnih standardov in priporočenih praks ICAO in ECAC in drugih letalskih varnostnih standardov, v obsegu, kolikor je to ustrezno za civilno letalstvo v Republiki Sloveniji, ob upoštevanju določb glede odstopanj iz 15. člena tega zakona.

(2) Agencija v zvezi s podzakonskimi predpisi iz prejšnjega odstavka izdaja tehnične predpise v skladu s petim odstavkom 242. člena tega zakona.

(3) Agencija lahko izda tehnične predpise v skladu s petim odstavkom 242. člena tega zakona, ki določajo neposredno uporabo postopkov k mednarodnim standardom in priporočenim praksam ICAO, sprejemljivih načinov skladnosti ter navodil in drugih letalskih varnostnih standardov, v obsegu, kolikor je to ustrezno za civilno letalstvo v Republiki Sloveniji, ob upoštevanju določb glede odstopanj iz 15. člena tega zakona.

15. člen (določanje izjem ali odstopanj)

(1) Agencija lahko v nujnih nepredvidenih ali časovno omejenih operativnih razmerah ali operativnih potrebah odobri izjeme od izpolnjevanja zahtev, ki niso zajete s predpisi Evropske unije in so določene s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, če takšne izjeme ne vplivajo na varnost.

(2) Agencijo o odobreni izjemi iz prejšnjega odstavka obvesti ministrstvo, če se takšna izjema ponavlja ali če je odobrena za več kot dva meseca.

(3) Ministrstvo oceni, ali so izjeme, o katerih jo uradno obvesti agencija, manj stroge od veljavnih določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov, in v enem mesecu po prejemu uradnega obvestila obvesti agencijo, ali so te izjeme skladne s splošnimi varnostnimi cilji iz tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

(4) Agencija v skladu s predpisi Evropske unije v nujnih nepredvidenih ali časovno omejenih operativnih razmerah ali operativnih potrebah odobri izjeme od izpolnjevanja zahtev predpisov Evropske unije in o tem obvesti ministrstvo.

(5) Ministrstvo lahko samo ali na predlog agencije dovoli odstopanje od zahtev Čikaške konvencije in njenih prilog ali tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov, kadar je mogoče stopnjo zaščite, ki je enakovredna stopnji, določeni v navedenih predpisih, doseči na drug način.

(6) V primerih odstopanja od zahtev Čikaške konvencije in njenih prilog ministrstvo obvesti ICAO. V obvestilu navede razloge, ki upravičujejo potrebo po odstopanju od zadevnega predpisa in pogoje za zagotovitev enakovredne stopnje zaščite.

16. člen (pooblastilo za določitev izjem)

V zvezi z zrakoplovi, letalnimi napravami, zrakoplovi brez pilota, zrakoplovi brez pogona ali zrakoplovi, ki so v drugih pogledih specifični, ali s katerimi se opravljajo specifične dejavnosti, lahko minister, po predhodni preveritvi izpolnitve predpisanih pogojev, dovoli izjeme glede določb iz tega zakona ali izda predpise, ki se razlikujejo od določb tega zakona. O takih izjemah ali predpisih se lahko odloča samo, kadar niso v nasprotju z javnimi interesi ali interesi zagotavljanja varnosti v letalstvu.

17. člen (oborožitev in izvidniška oprema zrakoplovov)

(1) Tujemu zrakoplovu ni dovoljeno v slovenskem zračnem prostoru nositi oborožitve in izvidniške opreme na način, ki omogoča njihovo uporabo, razen v primerih, določenih z mednarodno pogodbo.

(2) O izjemah iz prejšnjega odstavka odloča vlada. Vlada pri odločanju o izjemah upošteva sprejete mednarodne obveznosti Republike Slovenije in njene obrambne potrebe.

18. člen (posebnosti uporabe objektov, namenjenih premikanju v zraku)

Minister odloči o uporabi objektov, namenjenih premikanju v zraku, ki jih ni mogoče uvrstiti med zrakoplove ali letalne naprave. Predlog za uporabo iz prejšnjega stavka poda predlagatelj, ki v predlogu opravi varnostno analizo vpliva na varnost zračnega prometa. Minister odloči o predlogu na podlagi strokovnega mnenja agencije.

19. člen (prepoved snemanja in javne objave glasovnih komunikacij v zračnem prometu)

Snemanje in javna objava glasovne komunikacije, ki se uporablja v zračnem prometu, ni dovoljena, razen za namen izvajanja storitev v zračnem prometu, usposabljanje letalskega in strokovnega osebja ter preiskave v zvezi z varnostjo.

20. člen (stavka)

(1) Osebe, ki dela pri izvajalcu storitev ATM/ANS, letalsko in strokovno osebje operatorja, osebje, ki vzdržuje objekte, naprave in sredstva na letališču, potrebna za izvajanje služb iz 111. člena tega zakona, osebje izvajalcev letaliških služb iz 111. člena tega zakona ter osebje obveznih inšpekcijskih služb, ki morajo biti organizirane na javnem letališču po določbah tega zakona, uresničuje pravico do stavke ob pogoju zagotavljanja varnosti zračnega prometa v skladu z določbami tega zakona in drugimi predpisi, ki urejajo stavko, ter kolektivno pogodbo. Med stavko mora osebje zagotavljati varnost zračnega prometa v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, letalskimi varnostnimi standardi ter dogovorjenimi stavkovnimi pravili.

(2) Osebje iz prejšnjega odstavka mora tudi med stavko zagotoviti varno in nemoteno odvijanje:

1. letov zrakoplovov, ki sodelujejo v akcijah iskanja in reševanja ter zrakoplovov v sili,
2. letov, ki se izvajajo v humanitarne ali zdravstvene namene,
3. letov državnih zrakoplovov iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona in zrakoplovov drugih državnih organov.

(3) Organizator stavke mora s sklepom o stavki najaviti stavko delodajalcu najmanj 15 dni pred njenim začetkom.

(4) Stavkovna pravila iz prvega odstavka tega člena dogovorita reprezentativni sindikat in delodajalec.

21. člen (statistično poročanje)

Za izpolnjevanje obveznosti Republike Slovenije, ki izvirajo iz mednarodnih pogodb, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, minister določi način poročanja statističnih podatkov o izvajanju dejavnosti v letalstvu.

22. člen (dogovor v skladu s 83.bis členom Čikaške konvencije)

(1) Minister sklene v skladu s 83.bis členom Čikaške konvencije sporazum z drugo državo o prenosu odgovornosti izvajanja nadzora za zrakoplove vpisane v Register Republike Slovenije oziroma o prevzemu odgovornosti za zrakoplove vpisane v tujem registru.

(2) Na podlagi sporazum iz prejšnjega odstavka agencija sklene dogovor s pristojnim organom tuje države za posamezne zrakoplove.

23. člen (prenos odgovornosti)

(1) Ne glede na 242. člen tega zakona se naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja za katero koli ali vse fizične in pravne osebe, zrakoplove, opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti, sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, naprave za simulacijo letenja in aerodrome, za katere je pristojna država v skladu s pravili Evropske unije, lahko prenesejo na Agencijo Evropske unije za varnost v letalstvu ali drugo državo članico Evropske unije, v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Minister sklene podroben dogovor o prenosu odgovornosti na Agencijo Evropske unije za varnost v letalstvu ali drugo državo članico Evropske unije,

o prevzemu nalog iz prvega odstavka tega člena pa, če ima agencija potrebna sredstva in lahko učinkovito izvršuje odgovornost za zadevne naloge.

24. člen

(splošna načela za obveznosti javnih služb za mednarodni redni zračni promet)

(1) Mednarodni redni zračni promet se lahko opravlja v obliki gospodarske javne službe v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju gospodarskih javnih služb.

(2) Mednarodni redni zračni promet iz prejšnjega odstavka se lahko financira iz javnih sredstev v skladu s predpisi, ki urejajo državno pomoč.

(3) Vlada z uredbo podrobneje predpiše pogoje in merila izvajanja gospodarskih javnih služb za mednarodni redni zračni promet.

II. REGISTER ZRAKOPLOVOV

Prvi oddelek: Registracija zrakoplovov

25. člen (registracija zrakoplovov)

V zračnem prostoru Republike Slovenije sme leteti zrakoplov, ki je registriran.

26. člen (državna pripadnost zrakoplovov)

Zrakoplov, registriran v Republiki Sloveniji, ima slovensko državno pripadnost.

27. člen (obseg registracije, izjeme in predpisi)

(1) Šteje se, da je zrakoplov registriran v Republiki Sloveniji po tem zakonu, če je vpisan v Register zrakoplovov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: slovenski zrakoplov).

(2) Za pritrjene zmaje, vezane balone, padala, jadralna padala in jadralne zmaje ter sisteme brezpilotnih zrakoplovov se registracija ne zahteva, razen če predpisi Evropske unije ne določajo drugače.

Drugi oddelek: Oznake zrakoplovov

28. člen (oznaka državne pripadnosti in registrske oznake)

(1) Zrakoplov, registriran v Republiki Sloveniji po tem zakonu mora imeti oznako državne pripadnosti »S5« in predpisano registrsko oznako.

(2) Minister podrobneje določi registrske oznake, način njihovega določanja in namestitvev registrskih oznak glede na vrsto in kategorijo zrakoplova ter druge oznake in napise, ki ne smejo vplivati na vidnost oznake državne pripadnosti in registrske oznake.

Tretji oddelek: Register zrakoplovov Republike Slovenije

29. člen (vodenje Registra zrakoplovov Republike Slovenije)

(1) Register zrakoplovov Republike Slovenije vodi agencija. Agencija vodi register zrakoplovov s tem, da odloča o vpisih, opravlja vpise v glavno knjigo in vodi zbirko listin.

(2) V Registru zrakoplovov Republike Slovenije se vodijo vpisi v skladu z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

(3) Vpisi obligacijskih in stvarnih pravic na zrakoplovu ter mednarodna priznavanja določenih pravic na zrakoplovih se vodijo v skladu z zakonom, ki ureja obligacijska in stvarnopravna razmerja v letalstvu in v skladu z mednarodno pogodbo.

(4) Vpisi v register se opravljajo po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če ni v tem zakonu drugače določeno.

(5) Minister podrobneje določi način vodenja registra in postopek registracije ter vpis stvarnih in drugih pravic na zrakoplovu v Register zrakoplovov Republike Slovenije.

30. člen (Register zrakoplovov Republike Slovenije)

(1) Register zrakoplovov Republike Slovenije sestavljata glavna knjiga in zbirka listin.

(2) Glavna knjiga je javna, namenjena vpisu in javnemu dostopu podatkov o pravicah na zrakoplovih in pravnih dejstvih v zvezi z zrakoplovi.

(3) Glavna knjiga Registra zrakoplovov Republike Slovenije je sestavljena iz vložkov, ki vsebujejo vpisni (list A), lastninski (list B) in bremenski list (list C). Vsak zrakoplov se vpiše v svoj vložek. Agencija vpisuje v glavno knjigo Registra zrakoplovov Republike Slovenije podatke o:

- zrakoplovu,
- lastniku,
- načinu pridobitve zrakoplova,
- uporabniku zrakoplova, če to ni lastnik, in sicer na podlagi zakupne pogodbe, ki je sklenjena za obdobje, daljše od 6 mesecev,
- hipotekah, vezanih na ta zrakoplov,
- drugih obligacijskih in stvarnih pravicah na zrakoplovu, in
- vseh spremembah, ki se nanašajo na vsebino Registra zrakoplovov Republike Slovenije.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se za ultralahke in druge letalne naprave v Registru zrakoplovov Republike Slovenije vodita vpisni in lastninski list. V lastninskem listu se vodijo le podatki o lastniku ultralahke in druge letalne naprave. Bremenski list se za ultralahke in druge letalne naprave ne vodi.

(5) Zbirka listin se vodi za vsak zrakoplov posebej.

(6) Vpis v vpisni list Registra zrakoplovov Republike Slovenije se opravi na podlagi odločbe agencije.

(7) Vpis v lastninski in bremenski list Registra zrakoplovov Republike Slovenije izvede agencija na podlagi pravno močne odločbe pristojnega sodišča.

(8) Register zrakoplovov Republike Slovenije se lahko vodi v elektronski obliki. Register se povezuje z referenčnimi registri tako, da je v okviru zakonskih pogojev in tehničnih možnosti omogočena izmenjava podatkov med njimi.

31. člen **(vpogled v register)**

Podatke, ki so s prejšnjim členom določeni kot javni, lahko vsak pregleduje in zahteva njihov izpisek, vendar ne na način, ki bi omogočal ugotovitev, ali je določena oseba, ki ni subjekt vpisa v register, upnik, dolжник oziroma zastavatelj pri kateremkoli zrakoplovu, in tudi ne, ali je določen subjekt, ki je vpisan v register, upnik pri kateremkoli zrakoplovu.

32. člen **(podatki)**

(1) Register zrakoplovov obsega naslednje podatke o lastniku oziroma uporabniku zrakoplova, ki je fizična oseba:

- a) ime in priimek,
- b) naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča.
- c) enotno matično številko občana (EMŠO),
- d) datum in kraj rojstva
- e) državljanstvo

(2) Register zrakoplovov obsega naslednje podatke o lastniku oziroma uporabniku zrakoplova, ki je pravna oseba:

- a) firma oziroma ime,
- b) sedež in glavni kraj poslovanja,
- c) zakoniti zastopnik,
- d) matična številka pravne osebe.

(3) EMŠO, datum in kraj rojstva ter državljanstvo, niso javni podatki.

(4) Podatki se zbirajo za namen preverjanja istovetnosti lastnika oziroma uporabnika zrakoplova, za namen spremljanja lastnikov oziroma uporabnikov in njihovih pravic ter obveznosti.

33. člen (sporočanje sprememb)

(1) Lastnik oziroma uporabnik zrakoplova mora obvestiti agencijo o vsaki spremembi podatkov vpisanih v Register zrakoplovov Republike Slovenije iz prejšnjega člena.

(2) Vsako spremembo lastništva, zakupa in bremena zrakoplova mora lastnik oziroma uporabnik v roku 15 dni od nastale spremembe sporočiti agenciji in ji dostaviti vse dokumente, s katerimi se dokazuje novo lastništvo in izpolnjevanje pogojev iz 1. točke prvega odstavka 36. člena tega zakona.

(3) Kdor izpolni pogoje za vpis pravice oziroma pravnega dejstva v Register zrakoplovov Republike Slovenije v svojo korist in tega vpisa ne predlaga, nosi škodljive posledice takšne opustitve.

(4) Kadar se vpiše spremembo lastništva ali spremembo podatkov o lastniku, se izda novo potrdilo o vpisu v register zrakoplovov, prejšnje potrdilo pa mora lastnik vrniti agenciji.

34. člen (način pridobitve stvarnih pravic)

(1) Lastninska pravica na zrakoplovu in hipoteka na zrakoplovu se pridobita na podlagi pravnomočne odločbe pristojnega sodišča z vpisom v Register zrakoplovov z učinkom od trenutka vložitve predloga za pridobitev ali spremembo te stvarne pravice.

(2) Za tretje osebe učinkujejo pravice iz prejšnjega odstavka od trenutka vpisa v Register zrakoplovov.

35. člen (pravni učinek vpisa)

(1) Vpisi pravice in pravnih dejstev v register učinkujejo od trenutka, ko je agencija prejela predlog za vpis oziroma ko je agencija prejela listino, na podlagi katere odloča o vpisu po uradni dolžnosti, če ta zakon ne določa drugače.

(2) Za vrstni red vpisa v register je odločilen trenutek, ko je predlog prispel k agenciji.

(3) Če je vloga nepopolna ali nerazumljiva, agencija zahteva od vložnika, da vlogo v določenem roku dopolni ali popravi. Če vložnik vlogo v določenem roku dopolni ali popravi, se šteje, da je bila vloga vložena pri agenciji tisti dan, ko je bila prvič vložena.

Četrti oddelek: Postopek registracije

36. člen (pogoji za registracijo)

(1) Zrakoplov se sme registrirati v Republiki Sloveniji, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. lastnik zrakoplova je državljan Republike Slovenije. Z državljanji Republike Slovenije so izenačeni: gospodarske družbe, ki so v večinski lasti in pod dejanskim nadzorom slovenskih državljanov, društva, združenja in letalske šole, ki so domače pravne osebe in so v večinski lasti in pod dejanskim nadzorom slovenskih državljanov, lokalna skupnost Republike Slovenije in Republika Slovenija, državljanji in pravne osebe Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in EFTA;
2. zrakoplov ni registriran v nobeni drugi državi.

(2) Zrakoplov, vpisan v Register zrakoplovov Republike Slovenije, mora pridobiti spričevalo o plovnosti ali dovoljenje za letenje oziroma drugo ustrezno listino (v nadaljnjem besedilu: plovnostna listina) agencije v roku šestih mesecev od vpisa v Register zrakoplovov Republike Slovenije.

37. člen (postopek vpisa)

(1) Zrakoplov se vpiše v Register zrakoplovov Republike Slovenije na zahtevo lastnika zrakoplova. Pisni vlogi morajo biti priloženi naslednji dokumenti:

- pravnomočni sklep sodišča, s katerim se dokazuje lastninska pravica na zrakoplovu ali pravica o zakupu,
- listina, s katero se dokazuje, da je lastnik slovenski državljan oziroma z njim izenačene osebe iz prejšnjega člena,
- overjeno potrdilo o vpisu tuje pravne osebe v tuj register pravnih oseb in
- originalno potrdilo o izpisu iz tujega registra zrakoplovov oziroma potrdilo, da zrakoplov ni vpisan v drug register.

(2) Sodišče ugotavlja obstoj lastninske pravice, pravice o zakupu oziroma druge stvarnopravne ali obligacijske pravice na zrakoplovu na podlagi listine o izdelavi oziroma nakupu zrakoplova ali druge listine o pridobitvi stvarnopravne ali obligacijske pravice.

(3) Tuj zrakoplov se lahko vpiše v Register zrakoplovov Republike Slovenije na zahtevo uporabnika zrakoplova, ki je državljan Republike Slovenije, če je izpolnjen pogoj iz druge točke prvega odstavka prejšnjega člena in predlagatelj agenciji predloži še naslednje listine:

1. pogodbo o zakupu, ki ni krajši od pol leta,
2. dovoljenje lastnika za vpis zrakoplova v Register zrakoplovov Republike Slovenije.

(4) O vpisu zrakoplova v register agencija izda odločbo in potrdilo o vpisu v register zrakoplovov.

38. člen

(izbris iz Registra zrakoplovov Republike Slovenije)

(1) Zrakoplov se izbriše iz Registra zrakoplovov Republike Slovenije na podlagi odločbe agencije, če:

1. to zahteva lastnik zrakoplova oziroma uporabnik zrakoplova z dovoljenjem lastnika,
2. niso več izpolnjene zahteve iz prvega odstavka 36. člena tega zakona,
3. se zrakoplov vpiše v register državnih zrakoplovov,
4. je zrakoplov uničen ali izgubljen in je iskanje zaključeno, ali je bil zaradi drugih razlogov vzet iz uporabe,
5. zrakoplov v zadnjih treh letih ni imel veljavnih plovnostnih listin, če ne pridobi spričevala o plovnosti ali dovoljenja za letenje oziroma druge ustrezne plovnostne listine v šestih mesecih od vpisa v Register zrakoplovov Republike Slovenije.

(2) Ne glede na določbe pete točke prejšnjega odstavka se iz Registra zrakoplovov Republike Slovenije ne izbriše zgodovinskih zrakoplovov, zrakoplovov, ki so jih uporabljale vojaške sile in dvojniki zrakoplovov, če tako zahteva lastnik tega zrakoplova. Zgodovinski zrakoplovi so zrakoplovi, za katere je prvotni projekt nastal pred 1. januarjem 1955 in se je proizvodnja končala pred 1. januarjem 1975.

(3) Šteje se, da je zrakoplov uničen ali izgubljen, če je zrakoplov izginil pred več kot tremi meseci, iskanje in reševanje pa je ustavljeno ali če je v poročilu o opravljeni preiskavi nesreče zrakoplova ugotovljeno, da je zrakoplov uničen.

(4) Izbris po 2., 4., in 5. točki prvega odstavka tega člena se izvede po uradni dolžnosti.

(5) Ne glede na prvi odstavek tega člena se zrakoplova, vpisanega v Registru zrakoplovov Republike Slovenije, na katerem se vodi hipoteka, brez dovoljenja zastavnega upnika ali pravnomočne odločbe sodišča ne sme izbrisati iz registra.

(6) Če se zrakoplov izbriše iz Registra zrakoplovov Republike Slovenije, mora lastnik oziroma uporabnik zrakoplova v osmih dneh vrniti potrdilo o vpisu v register in plovnostne listine.

39. člen

(preklic v Uradnem listu Republike Slovenije)

V primeru izgube listin iz četrtega odstavka 37. člena, mora lastnik te listine preklicati v Uradnem listu Republike Slovenije in dokazilo o preklicu poslati agenciji.

40. člen
(register državnih zrakoplovov)

(1) Register državnih zrakoplovov vodi ministrstvo, pristojno za obrambo oziroma ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

(2) Minister, pristojen za obrambo oziroma minister, pristojen za notranje zadeve, podrobneje določi način vodenja registra državnih zrakoplovov, oznako državne pripadnosti ter registrske oznake državnih zrakoplovov.

III. PLOVNOST ZRAKOPLOVOV IN VPLIV NA OKOLJE

41. člen

(plovnostno-tehnične in okoljevarstvene zahteve)

(1) Zrakoplov, ki se uporablja v Republiki Sloveniji, mora izpolnjevati plovnostno-tehnične in okoljevarstvene zahteve.

(2) Zrakoplov velja za plovnega, če je projektiran, izdelan, opremljen in vzdrževan v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(3) Šteje se, da zrakoplov izpolnjuje okoljevarstvene zahteve, če ne presega dovoljenega hrupa in drugih emisij v okolje, kot so določeni s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva. Minister predpiše natančnejše pogoje in postopke za okoljevarstvene zahteve za zrakoplove in letalne naprave, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije.

(4) Za plovnost zrakoplova je odgovoren lastnik oziroma operator v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ter zakonom, ki ureja stvarnopravna in obligacijska razmerja v letalstvu.

(5) Pogoji za izdajo, odvzem, omejitev ali začasen preklic listin o plovnostnih in okoljevarstvenih zahtevah, ki jih izda agencija, se določijo v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

42. člen

(pogoji za uporabo zrakoplova in njegovih komponent)

V zračnem prometu se lahko uporablja zrakoplov in njegove komponente, ki izpolnjujejo pogoje iz predpisov Evropske unije, tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter drugih predpisov in pravnih aktov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

43. člen

(načrtovanje, izdelava, sprememba, popravilo in obnova zrakoplova in njegovih komponent)

(1) Načrtovanje, izdelava, sprememba, popravilo in obnova zrakoplova in njegovih komponent se izvaja v skladu s pogoji za načrtovanje, izdelavo, spremembo in popravilo iz predpisov Evropske unije, tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter drugih predpisov in pravnih aktov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Pravni ali fizični osebi, ki izpolnjuje predpisane pogojev, agencija izda potrdilo o izpolnjevanju teh pogojev, razen če ni drugače določeno v mednarodni pogodbi, ki zavezuje Republiko Slovenijo, ali predpisih Evropske unije, tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih predpisih ter drugih predpisih in pravnih aktih, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(3) Minister podrobneje določi načrtovanje, izdelavo, spremembo, popravilo in obnovo zrakoplova, letalnih naprav in njegovih komponent, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije.

44. člen

(certifikacija tipa)

(1) Za tip zrakoplova in njegove komponente je obvezen postopek certifikacije tipa z namenom priznavanja skladnosti s tehničnimi zahtevami za plovnost v skladu s predpisi Evropske Unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Izdaja tipskega certifikata, tipskega certifikata z omejitvami, dodaten certifikat tipa in spremembe navedenih certifikatov se mora izvajati v skladu s predpisi Evropske Unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(3) Minister podrobneje določi certifikacijo tipa za posamezne vrste zrakoplovov, letalnih naprav in njihovih komponent, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije.

45. člen (vzdrževanje)

(1) Zrakoplovi se vzdržujejo v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Operator zrakoplova mora v skladu z zahtevami začetne in stalne plovnosti vzdrževati v stanju, ki zagotavlja varno plovnost zrakoplova v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(3) Minister podrobneje določi vzdrževanje zrakoplovov, letalnih naprav in njihovih komponent, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije.

46. člen (organizacije in osebje za vzdrževanje)

(1) Vzdrževanje zrakoplova in njegovih komponent opravlja odobrena organizacija za vzdrževanje, usposobljeno, kvalificirano osebje ali pilot zrakoplova ob upoštevanju metod, tehnik, letalskih varnostnih standardov, navodil in omejitev v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Pravni ali fizični osebi iz prejšnjega odstavka, ki predloži dokazila o izpolnjevanju pogojev iz predpisov Evropske unije in tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, agencija izda ustrezno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo oziroma spričevalo oziroma drugo ustrezno listino.

(3) Minister podrobneje določi organizacije in osebje za vzdrževanje za zrakoplove, letalne naprave in njihovih komponent, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije.

47. člen (programi za vzdrževanje zrakoplovov)

(1) Vzdrževanje in pregled zrakoplova in njegovih komponent se izvaja na podlagi programa za vzdrževanja, ki se oblikuje za vsak posamezen zrakoplov in ga odobri agencija ali pooblaščen organizacija, v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Zrakoplovi in letalne naprave, ki niso urejene s predpisi Evropske unije, morajo imeti navodilo za vzdrževanje zrakoplova oziroma letalne naprave, razen če ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi ter drugi predpisi in pravni akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ne določajo drugače.

48. člen (plovnost zrakoplovov, ki so urejeni s predpisi Evropske unije)

(1) Zrakoplovi, ki so urejeni s predpisi Evropske unije, morajo imeti spričevalo o plovnosti, s katerim se dokazuje skladnost s certifikacijo tipa.

(2) Pregled plovnosti se opravi v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, in se dokazuje s potrdilom o pregledu plovnosti.

(3) Če zrakoplovu ni mogoče izdati spričevala o plovnosti iz prvega odstavka tega člena, agencija lahko izda dovoljenje za let, če je zrakoplov ob upoštevanju omejitev v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, varen za letenje.

49. člen **(plovnost zrakoplovov, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije)**

(1) Zrakoplovi, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije, morajo imeti nacionalno dovoljenje za letenje, s katerim se dokazuje skladnost s certifikacijo tipa, če je za posamezno vrsto zrakoplova ali letalne naprave tako predpisano, oziroma skladnost s veljavnimi zahtevami za posamezno vrsto zrakoplova ali letalne naprave.

(2) Pregled plovnosti za zrakoplove ali letalne naprave, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije, se opravi v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(3) Če zrakoplovu ali letalni napravi ni mogoče izdati nacionalnega dovoljenja za letenje iz prvega odstavka tega člena, agencija lahko izda dovoljenje za izredni let, če je zrakoplov ali letalna naprava ob upoštevanju omejitev v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, varen za letenje.

(3) Minister podrobneje določi izdajo nacionalnega dovoljenja za letenje in dovoljenja za izredni let za zrakoplove ali letalne naprave, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije.

50. člen **(razvrščanje in oprema zrakoplovov)**

(1) Zrakoplovi se razvrščajo glede na vrsto, kategorijo, namen uporabe, težo in drugo v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) V zrakoplov morajo biti, glede na kategorijo in namen uporabe, vgrajene naprave in oprema za varno letenje.

(3) Minister podrobneje določi razvrščanje zrakoplovov in letalnih naprav, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije.

(4) Minister podrobneje določi opremo zrakoplovov in letalnih naprav, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije, glede na razvrstitev iz prvega odstavka tega člena.

51. člen **(oprema za komunikacijo)**

Radijske naprave in druga oprema za komunikacijo z zrakoplovom morajo ustrezati veljavnim tehničnim predpisom Republike Slovenije. Organ, pristojen za telekomunikacije, izda dovoljenje za uporabo takih naprav v zrakoplovu.

52. člen **(začasni odvzem, omejitev in preklic veljavnosti spričevala, odobritve, dovoljenja ali druge listine)**

(1) Če agencija ugotovi, da se pravice iz listin iz tega poglavja, ki jih izda agencija, izvršujejo tako, da se kršijo veljavni predpisi, pogoji ali omejitve, lahko agencija takoj prekliče veljavnost takšne listine oziroma jo začasno odvzame, ali omeji opravljanje dejavnosti, dokler niso kršitve odpravljene, oziroma izvede

postopek v skladu v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji.

(2) O začasnem odvzemu, preklicu ali omejitvi veljavnosti listin iz prejšnjega odstavka agencija izda odločbo. Zoper odločbo je dovoljena pritožba v roku osmih dni od vročitve. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. Neveljavno listino mora imetnik vrniti agenciji.

IV. LETALSKO IN STROKOVNO OSEBJE

Prvi oddelek: Licence, dovoljenja, ratingi, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine

53. člen (pogoji za opravljanje nalog)

(1) Letalsko osebje so :

- pilot in kabinsko osebje (letalska posadka),
- osebe, ki opravljajo naloge glede vzdrževanja in plovnosti zrakoplova,
- osebe, ki opravljajo naloge vodenja in kontrole zračnega prometa,
- osebe, ki opravljajo naloge načrtovanja letalskih operacij,
- padalci, jadralni padalci, jadralni zmajarji in piloti oziroma upravljavci drugih letalnih naprav,

in morajo imeti veljavno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino.

(2) Strokovno osebje so osebe:

- ki opravlja naloge izvajanja letalskih meteoroloških opazovanj in dajanja napovedi,
- ki opravlja naloge letališko strokovnega osebja,
- ki opravlja naloge pri izvajalcu storitev ATM/ANS, razen osebe, ki opravljajo naloge vodenja in kontrole zračnega prometa.

in morajo imeti veljavno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino.

(3) Oseba iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko uveljavlja privilegije, ki izhajajo iz licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine, ki ga je izdala agencija, usposobljen subjekt, pooblaščen organizacija, izvajalec storitev ali druga država članica ICAO, če vzdržuje raven znanja in usposobljenosti ter predpisane zdravstvene, jezikovne in druge zahteve v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva. Pogoje in način pridobitve, izdaje, obnove in podaljšanja veljavnosti licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine se določijo v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(4) Pogoje in način priznanja oziroma validacija tuje licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine se določijo v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva. Priznanje licence, ki je bila izdana v drugi državi, pomeni dovoljenje agencije za uporabo take licence na slovenskih zrakoplovih, skupaj s privilegiji, ki se nanjo nanašajo. Validacija pomeni izdajo potrdila agencije, da licenca, ki jo je izdal pristojni organ druge države, velja kot licenca, ki bi jo izdala agencija sama.

(5) Osebe iz prvega in drugega odstavka tega člena morajo med opravljanjem nalog imeti pri sebi veljavno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino.

(6) Pogoji iz prvega in drugega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi za osebe, ki opravlja dela, pomembna za varnost zračnega prometa, in za katero predpis, izdan na podlagi tega zakona, določa, da mora imeti dovoljenje ali potrdilo o izpolnjevanju pogojev za opravljanje del v zračnem prometu, in niso vključena v prvi in drugi odstavek tega člena.

(7) Licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine se izdajo na podlagi vloge prosilca.

(8) Minister podrobneje določi licence, dovoljenja, ratinge, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine, vzdrževanje ravni znanja in usposobljenosti ter izpolnjevanje zdravstvenih, jezikovnih in drugih zahtev.

54. člen

(letalska posadka)

Operator mora zagotoviti, da je na zrakoplovu med letom in premikanjem zrakoplova po aerodromu letalska posadka, ki je sestavljena in usposobljena v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

55. člen

(izpiti, izpraševalci, komisija in druga pooblaščenca oseba)

(1) Izpiti za posamezno vrsto licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine so lahko: pisni, ustni in/ali praktični. Opravljajo se pred izpraševalci, komisijo ali drugo pooblaščenca osebo.

(2) Izpraševalci, komisija ali druga pooblaščenca oseba morajo imeti najmanj enakovredno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino kot kandidat, ki opravlja ustni oziroma praktični izpit oziroma izpolnjevati pogoje iz predpisov Evropske unije, tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter drugih predpisov in pravnih aktov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva. Izjemoma so lahko opravljajo naloge izpraševalcev, komisije ali druge pooblaščenca osebe tudi osebe, ki ne izpolnjujejo pogoja enakovredne licence, če te zahteve ni možno izpolniti.

(3) Izpraševalci, komisija ali druga pooblaščenca oseba morajo biti usposobljeni in izpolnjevati vse predpisane pogoje, da lahko v vsakem trenutku praktičnega izpita prevzamejo nadaljnjo izvedbo leta kot vodja zrakoplova, če je aktivni član posadke, oziroma kot kontrolor zračnega prometa, ter morajo imeti ustrezno pooblastilo oziroma potrdilo agencije.

(4) Izpraševalci, komisija ali druga pooblaščenca oseba so lahko osebe, ki v zadnjih treh letih niso bile pravnomočno obsojene zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in niso bile obsojene na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev ter niso bile obsojene s pravnomočno odločbo o prekršku s področja letalstva.

56. člen

(programi usposabljanja)

(1) Programe usposabljanja za posamezne vrste letalskega osebja in strokovnega osebja, ki jih izvajajo s strani agencije certificirani izvajalci usposabljanja, določi agencija.

(2) Na podlagi programa usposabljanja iz prejšnjega odstavka izvajalci usposabljanja izdelajo ustrezne priročnike o usposabljanju, glede na vrsto usposabljanja in jih predložijo v odobritev agenciji najmanj 90 dni pred predvidenim začetkom usposabljanja, razen če predpisi Evropske unije ne določajo drugače.

(3) Glede določitve programov usposabljanja in izdelave priročnikov iz prejšnjih dveh odstavkov se upoštevajo ustrezne priloge k Čikaški konvenciji in drugi akti mednarodnih letalskih organizacij, ki urejajo usposabljanje letalskega in strokovnega osebja, in predpisi Evropske unije.

57. člen

(izvajalci usposabljanja letalskega in strokovnega osebja)

(1) Strokovno usposabljanje letalskega in strokovnega osebja opravljajo pravne ali fizične osebe, ki izpolnjujejo kadrovske, materialne in druge pogoje iz predpisov Evropske unije, tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter drugih predpisov in pravnih aktov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Strokovno usposabljanje letalskega in strokovnega osebja izvajajo organizacije za usposabljanje oziroma pooblaščenca osebe za usposabljanje (v nadaljnjem besedilu: izvajalci usposabljanja), ki imajo spričevalo, dovoljenje, potrdilo ali pooblastilo agencije na podlagi predpisov Evropske unije, tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter drugih predpisov in pravnih aktov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, razen če navedeni predpisi tega ne zahtevajo. V tem

primeru izvajalec usposabljanja izvaja strokovno usposabljanje letalskega in strokovnega osebja na podlagi izjave, da izpolnjuje kadrovske, materialne in druge predpisane pogoje.

(3) V spričevalu, dovoljenju, potrdilu ali pooblastilu iz prejšnjega odstavka se navedejo:

- naziv in naslov izvajalca usposabljanja,
- vrste oziroma programi usposabljanja ter obseg usposabljanja, za katere izvajalec usposabljanja izpolnjuje predpisane pogoje,
- obdobje veljavnosti,
- drugi pogoji oziroma omejitve glede izvajanja določenih programov usposabljanja v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva,
- datum izdaje in številka,
- podpis pooblaščenega odgovorne osebe in žig agencije.

(4) Minister podrobneje določi dovoljenje za delo izvajalca usposabljanja iz tega člena, zlasti glede strokovne usposobljenosti osebja, ki izvaja usposabljanje, prostorov, tehnične opremljenosti, odobrenih priročnikov, programov usposabljanj in organizacije, pri čemer upošteva določbe predpisov Evropske unije in ustrezno prilogo k Čikaški konvenciji, razen če navedeni predpisi določajo drugače.

58. člen

(pogoji za pridobitev dovoljenja za delo organizacije za usposabljanje, ki izvajajo usposabljanje na zrakoplovih oziroma letalnih napravah, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije)

(1) Izvajalci usposabljanja, ki izvajajo usposabljanje na zrakoplovih oziroma letalnih napravah, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije, za pridobitev in podaljšanje dovoljenja za delo izpolnjujejo naslednje pogoje:

- sedež organizacije oziroma pooblaščenega osebe je v Republiki Sloveniji,
- je v lastništvu domače pravne ali fizične osebe,
- ima zagotovljeno zmožnost in je sposobna za uvajanje ter vzdrževanje letalskih varnostnih standardov,
- ima določene programe usposabljanja iz 56. člena tega zakona,
- ima zadostno število ustrezno strokovno usposobljenega osebja,
- ima zagotovljeno vodenje dokumentacije o poteku usposabljanja, uporabi ustreznega zrakoplova, ultralahke in druge letalne naprave, ki se bo uporabljala v postopku usposabljanja, uporabi letališča, kjer se bodo izvajala usposabljanja, uporabi drugih potrebnih infrastrukturnih zmogljivosti, uporabi prostorov za izvajanje teoretičnega usposabljanja,
- ima priročnike o usposabljanju in navodila za izvedbo usposabljanja,
- zagotovi druge predpisane pogoje pred začetkom usposabljanja in
- zagotovi varnost med izvedbo usposabljanja z upoštevanjem nevarnosti in povezanih tveganj, ki izhajajo iz posamezne dejavnosti.

(2) Minister podrobneje določi pogoje in postopke za pridobitev dovoljenja za delo izvajalca usposabljanja iz tega člena, zlasti glede strokovne usposobljenosti osebja, ki izvaja usposabljanje, prostorov, tehnične opremljenosti, odobrenih priročnikov, programov usposabljanj in organizacije, pri čemer upošteva ustrezno prilogo k Čikaški konvenciji.

59. člen

(opravljanje zdravstvenih pregledov)

(1) Zdravstvene preglede kandidatov za pridobitev, podaljšanje oziroma obnovo veljavnosti licenc, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine letalskega osebja ter zdravstvene preglede kandidatov za izdajo, podaljšanje oziroma obnovo veljavnosti licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine, ki se izda strokovnemu osebju, opravlja pooblaščená pravna ali fizična oseba, ki opravlja zdravstveno dejavnost, v skladu s predpisi o zdravstveni dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: izvajalec zdravstvenih pregledov), če izpolnjuje tudi posebne pogoje glede organizacije, opreme in osebja za opravljanje navedenih pregledov v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Pooblastilo za izvajanje zdravstvenih pregledov iz prejšnjega člena izda izvajalcu zdravstvenih pregledov po preveritvi izpolnjevanja predhodno navedenih posebnih pogojev agencija.

(3) Izvajalec zdravstvenih pregledov izda zdravniško spričevalo o zdravstveni sposobnosti kandidata iz prvega odstavka tega člena v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

60. člen **(preverjanje zdravstvene sposobnosti)**

(1) Zdravstveni pregledi letalskega in strokovnega osebja po tem zakonu so prvi, ponovni, obnovitveni in specialni.

(2) Prvi pregled se opravi pred izdajo licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine, ponovni pred podaljšanjem zdravniškega spričevala, obnovitveni pa poteku veljavnosti zdravniškega spričevala, razen če predpis Evropske unije, ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpis ter drugi predpisi in pravni akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, določajo drugače.

(3) Specialni pregled se opravi:

- po bolezni, poškodbi ali kirurškem posegu, ki utegne bistveno vplivati na zmožnost za opravljanje dela;
- če uradna oseba agencije, preiskovalni organ iz XII. poglavja tega zakona ali nadrejeni oceni, da prizadeta oseba ni duševno ali telesno zmožna za pravilno opravljanje dela oziroma, da je pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi;
- v drugih primerih, določenimi s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(4) Napotitev kandidata za zdravniško spričevalo na agencijo kot licenčnemu organu, ponovna presoja in obravnava mejnih oziroma spornih primerov se izvede v skladu s predpisi Evropske unije po postopku, ki ga določi agencija.

(5) Pogoji in način pridobitve zdravniškega spričevala, ki ni urejeno s predpisi Evropske unije, se izvaja v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstvene pogoje, razen če posebni predpisi ne določajo drugače.

61. člen **(register letalskega osebja in evidenca strokovnega osebja)**

(1) Agencija vodi register letalskega osebja in evidenco strokovnega osebja. Register letalskega osebja in evidenca strokovnega osebja nista javni knjigi.

(2) Register iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje osebne podatke:

- ime in priimek osebe,
- datum in kraj rojstva,
- državljanstvo,
- stalno oziroma začasno prebivališče,
- doseženo izobrazbo (s podatki o predloženih potrdilih o usposobljenosti in drugih listinah o izpolnjevanju pogojev za pridobitev licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine, skupaj s podatki o izdajatelju, datumu izdaje in drugih identifikacijskih podatkih),
- poklic,
- podatki o zaposlitvi,
- podatki o vrsti in veljavnosti zdravniškega spričevala, ki se zahteva za posamezno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma druge ustrezne listine,
- omejitve – zdravstvene ali druge, ki sledijo iz licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine podatke o vpisanih ratingih oziroma pooblastilih,
- datum izdaje licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine in njihova veljavnost ter podatki o preklicih in izdanih dvojnikih,

- o priznanju tuje licence, validaciji oziroma zamenjavi tuje licence,
- podatke o prekrških, izrečenih ukrepih ter prepovedih,
- o izdaji izpisov iz registra.

(3) Določbe o vsebini registra letalskega osebja se smiselno uporabljajo tudi glede vsebine evidence strokovnega osebja, za katerega izdajajo ustrezne listine o usposobljenosti izvajalci storitev.

(4) Osebni podatki, vpisani v register in evidenco iz tega člena, se zbirajo in uporabljajo za izvajanje nalog agencije oziroma drugih pristojnih organov po tem zakonu. Vanje imajo vpogled osebe, ki so pooblaščenice za delo z registrom ter oseba, na katero se podatki nanašajo, kot tudi pristojni organi po drugih predpisih, pristojni letalski organi drugih držav v zvezi s priznavanjem licenc, dovoljenj, ratingov, pooblastil, potrdil, spričeval oziroma drugih ustreznih listin iz tega poglavja ter preiskovalni organ iz XII. poglavja tega zakona. Podatki iz drugega in tretjega odstavka tega člena se hranijo trajno in v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov in arhiviranju.

(5) Register letalskega in evidenco strokovnega osebja agencija lahko vodi v elektronski obliki. Register se povezuje z referenčnimi registri tako, da je v okviru zakonskih pogojev in tehničnih možnosti omogočena izmenjava podatkov med njimi.

(6) Agencija podrobneje določi vsebino registra in evidence iz tega člena glede na vrsto licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine letalskega in strokovnega osebja ter natančnejše postopke glede vodenja registra in evidence iz tega člena.

62. člen

(začasen odvzem, omejitev ali preklic licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine in uporaba določbe za tuje licence)

(1) Agencija lahko za določen čas začasno odvzame licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino, omeji ali prekliče veljavnost navedenih listin, če je imetnik:

- ogrožal varnost zračnega prometa,
- izvajal privilegije iz navedenih listin pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi,
- na podlagi zdravniškega spričevala spoznan za nesposobnega za opravljanje dolžnosti na krovu zrakoplova,
- pokazal nezadostno znanje ali spretnosti za nadaljevanje uveljavljanja posameznih privilegijev iz listine iz tega odstavka, ali
- če se ugotovi, da imetnik listine ne izpolnjuje več kateregakoli od predpisanih pogojev za izdajo listine v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Agencija na predlog preiskovalnega organa iz XII. poglavja tega zakona začasno odvzame listino iz prvega odstavka tega člena že pred izdajo poročila o preiskavi v zvezi z varnostjo.

(3) Agencija prekliče veljavnost listin iz prvega odstavka tega člena, če ugotovi, da je upravičenec pridobil listino na podlagi neresničnih podatkov o pogojih za njeno pridobitev oziroma je listino pridobil kako drugače na nezakonit način ali z zlorabo. Preklicano listino mora imetnik vrniti agenciji.

(4) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za začasen odvzem, omejitev ali preklic priznavanja tuje licence.

(5) O začasnem odvzemu, preklicu ali omejitvi veljavnosti listin iz prvega odstavka tega člena agencija izda odločbo. Zoper odločbo je dovoljena pritožba v roku osmih dni od vročitve. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. Neveljavno listino mora imetnik vrniti agenciji.

63. člen

(pooblastila za preizkus preverjanja strokovne usposobljenosti in psihofizične sposobnosti)

Agencija lahko v primerih iz prejšnjega člena in v primeru dvoma, da upravičenec iz licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine ne izpolnjuje več pogojev za

uveljavljanje privilegijev iz licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine, od upravičenca zahteva, da opravi predpisane teoretične in praktične preizkuse za preverjanje njegove strokovne usposobljenosti, kakor tudi druge predpisane preglede za ugotovitev psihofizičnega stanja zaradi ugotovitve sposobnosti za opravljanje nalog.

64. člen **(prepoved izvajanja privilegijev letalskega ter strokovnega osebja)**

(1) Nihče ne sme izvajati privilegijev iz licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine, če je pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, ali če je pod vplivom zdravila, ki lahko vpliva na njegove psihofizične sposobnosti.

(2) Nihče ne sme izvajati privilegijev iz licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine, ki mu je bilo izdano za opravljanje nalog, če trpi zaradi posledic bolezni ali utrujenosti, ali je iz drugega podobnega razloga nesposoben opravljati svoje dolžnosti na varen način.

(3) Letalsko in strokovno osebje mora nadrejeni odstraniti z dela, dokler ne preneha stanje, ki ima za posledico nesposobnost za opravljanje dela. V takem primeru mora nadrejeni na zahtevo delavca omogočiti zdravniški pregled delavca.

65. člen **(preklic dovoljenja za delo izvajalca usposabljanja)**

(1) Agencija z odločbo prekliče, začasno odvzame ali omeji dovoljenje za delo izvajalca usposabljanja, če ugotovi, da ne izpolnjuje predpisanih pogojev iz predpisov Evropske unije, tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter drugih predpisov in pravnih aktov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Če izvajalec usposabljanja ne izvaja usposabljanja v zadnjih treh letih, mu agencija prekliče dovoljenje za delo, razen če s predpisi Evropske unije ni določeno drugače.

(3) Zoper odločbo iz prvega in prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba v roku osmih dni od vročitve. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. Neveljavno listino mora imetnik vrniti agenciji.

Drugi oddelek: Vodja zrakoplova in dolžnosti na krovu

66. člen **(vodja zrakoplova, naloge in omejitve)**

(1) Na krovu zrakoplova mora biti eden izmed članov letalske posadke vodja zrakoplova.

(2) Vodja zrakoplova ima najvišja pooblastila na krovu. Njegova pooblastila v zvezi s potniki zadevajo zlasti red in varnost.

(3) Vodjo zrakoplova določi za vsak let oziroma del leta operator. V času preverjanja usposobljenosti na krovu zrakoplova je vodja zrakoplova izpraševalec, v času usposabljanja pa inštruktor.

(4) Vodja zrakoplova vodi posadko pri vseh opravilih na zrakoplovu.

(5) Vodja zrakoplova mora let opraviti v skladu s predpisi, od katerih sme odstopiti samo, kadar oceni, da je to neizogibno zaradi varne izvedbe leta.

(6) Vodja zrakoplova mora biti seznanjen z vsebino tovora, ki ga prevaža.

67. člen **(dolžnosti vodje zrakoplova)**

(1) Vodja zrakoplova je dolžan ravnati v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Vodja zrakoplova je odgovoren za varnost zrakoplova, posadke, potnikov in tovora.

(3) Vodja zrakoplova mora pred vzletom preveriti, ali sta posadka in zrakoplov pripravljena in sposobna za varen let in ali so vsi predpisani dokumenti v zrakoplovu.

(4) Člani posadke so dolžni za zagotovitev varnosti letenja izpolnjevati ukaze vodje zrakoplova tudi, če je to izven njihovih predpisanih dolžnosti.

(5) Potniki so dolžni upoštevati ukaze vodje zrakoplova.

(6) Vodja zrakoplova ima pravico zavrniti sprejem članov posadke, potnikov ali tovora na krov in pravico zahtevati, da se izkrcajo ali odstranijo iz zrakoplova, če tako zahtevajo okoliščine.

(7) Vodja zrakoplova lahko uporabi prisilne ukrepe, za katere meni, da so opravičljivi, kadar je potrebno zagotoviti poslušnost in ohraniti red na krovu.

(8) Vodja zrakoplova je takoj po pristanku dolžan policiji nuditi nujno strokovno pomoč in ji dati obvestila, kadar ta to zahteva v skladu s svojimi zakonskimi pooblastili.

68. člen **(pooblastila v primeru kršitev in kaznivih dejanj)**

(1) Če so podani razlogi za sum, da je bilo ali se neposredno pričakuje, da bo na krovu zrakoplova storjeno kaznivo dejanje ali drugo dejanje, s katerim se lahko ogrozi varnost letenja ali oseb ali predmetov v njem ali moti red in disciplina v zrakoplovu, vodja zrakoplova ukrepa v skladu s pooblastili.

(2) Vodja zrakoplova lahko osumljencu storitve kaznivega dejanja, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, odvzame prostost in ga preda policistu ali ustreznim tujim organom zunaj Republike Slovenije, če zakon ne določa drugače.

(3) Potniki ne smejo:

- s svojim ravnanjem kakorkoli ogrožati varnosti zrakoplova ali oseb na krovu zrakoplova,
- namenoma ali iz hude malomarnosti povzročiti ali dovoliti, da zrakoplov ogrozi osebe ali premoženje,
- priti na krov ali biti na krovu zrakoplova pod tolikšnim vplivom alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, da bi lahko ogrozil varnost zrakoplova ali oseb na njem,
- kaditi v času prepovedi kajenja, kot ga določi letalski prevoznik. Letalski prevoznik opozori potnike na prepoved kajenja z oznakami na krovu.

(4) Vodja zrakoplova mora poskrbeti, da so vsi dokazi, ki so pomembni za postopek o prekršku ali za preiskavo kaznivega dejanja, predani pristojnemu organu.

69. člen **(dolžnost obveščanja ob nesreči ali incidentu)**

V primeru letalske nesreče s smrtnim izidom ali hujšimi telesnimi poškodbami, ali pri kateri nastane precejšnja škoda na zrakoplovu ali lastnini, ki se ne prevaža na krovu, mora vodja zrakoplova takoj obvestiti preiskovalni organ v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

Tretji oddelek: Druge določbe

70. člen **(časovne omejitve, počitki in število vzletov in pristankov)**

(1) Operator mora zagotoviti, da posadke ne prekoračijo dovoljenih časovnih omejitev v zvezi z letenjem, počitki ter številom vzletov in pristankov in upoštevati zahteve glede omejitev letalskega delovnega časa v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Operator mora zagotoviti minimalni predpisani čas počitka.

(3) Operator vodi zapise o času letenja, delovni obveznosti in počitkih letalskega in strokovnega osebja v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(4) Minister podrobneje določi omejitev letalskega delovnega časa in delovnega časa ter zahtevani počitek letalskih posadk.

71. člen (zapisi o času letenja)

Vsak pilot mora voditi zapise o času letenja v skladu s predpisi Evropske unije ali tehničnimi zahtevami, ki jih izda agencija.

72. člen (vojaško letalsko in drugo vojaško strokovno osebje in predpisi)

(1) Vojaško letalsko osebje je osebje, ki upravlja z vojaškim zrakoplovom ali opravlja druga dela v zvezi z njegovo uporabo oziroma opravlja dela, ki so neposredno povezana z varnostjo letenja vojaških zrakoplovov.

(2) Vse ostale osebe, ki sodelujejo v vojaškem zračnem prometu in niso vojaško letalsko osebje, so vojaško strokovno osebje.

(3) Vojaško letalsko osebje in vojaško strokovno osebje mora imeti veljavno vojaško licenco in pooblastila za opravljanje posebnih strokovnih del, določene s posebnimi predpisi.

(4) Licenco ali pooblastilo, ki se izda po tem členu, agencija lahko uporabi kot podlago za izdajo in podaljšanje veljavnosti licence ali pooblastila, izdano po določbah tega zakona.

(5) Licence in pooblastila, izdana osebjem iz tretjega odstavka tega člena, po določbah tega zakona, se do izdaje posebnih predpisov uporabljajo kot vojaške licence, vendar največ 2 leti po uveljavitvi tega zakona.

(6) V predpisih iz tretjega odstavka tega člena, ki jih izda minister, pristojen za obrambo, morajo biti upoštevane zahteve glede varnosti civilnega zračnega prometa in obrambni interesi države.

V. DOVOLJENJE ZA LETENJE TUJIH CIVILNIH IN TUJIH DRŽAVNIH ZRAKOPLOVOV V SLOVENSKEM ZRAČNEM PROSTORU

73. člen (splošna določba)

(1) Tuji zrakoplovi letijo v zračnem prostoru Republike Slovenije na podlagi dovoljenja ministrstva, razen če ta zakon ne določa drugače. Tuji zrakoplovi morajo leteti v zračnem prostoru Republike v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Tuji zrakoplovi letijo v zračnem prostoru Republike Slovenije v skladu s pogoji in omejitvami, določenimi v izdanem dovoljenju. Če tuj zrakoplov v slovenskem zračnem prostoru ne leti v skladu z izdanim dovoljenjem, se dovoljenje preklicuje, začasno odvzame ali omeji v skladu s 89. členom tega zakona.

(3) Letenje tujega zrakoplova brez dovoljenja iz prvega odstavka tega člena ali v nasprotju z izdanim dovoljenjem pomeni kršitev zračnega prostora Republike Slovenije iz 5. člena tega zakona. Pred vstopom tujega zrakoplova v zračni prostor Republike Slovenije izvajalec storitev ATM/ANS preveri, ali ima tuj zrakoplov izdano dovoljenje, skladno s prvim odstavkom tega člena. Če izvajalec storitev ATM/ANS ugotovi, da tuj zrakoplov za vstop v zračni prostor Republike Slovenije nima dovoljenja skladno s prvim odstavkom tega člena ali leti v nasprotju z izdanim dovoljenjem, o tem obvesti ministrstvo in ministrstvo, pristojno za obrambo.

(4) Zrakoplovi, registrirani v državah članicah Evropske unije, Švicarski konfederaciji in Evropskem gospodarskem prostoru se v skladu s predpisi Evropske unije ter mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, ne štejejo za tuje zrakoplove.

(5) Ministrstvo lahko odkloni izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena, če slovenski zrakoplovi nimajo enakih pravic v državi, iz katere prihaja tuji zrakoplov.

(6) Minister podrobneje določi dovoljenje za letenje tujih zrakoplovov v zračnem prostoru Republike Slovenije.

(7) V tem poglavju izraz »tuj letalski prevoznik« pomeni operatorja, ki opravlja mednarodni zračni prevoz, izraz »domači letalski prevoznik« pa pomeni operatorja, ki ima operativno licenco, ki mu jo izdala agencija.

74. člen (kabotaža)

Kabotaža v Republiki Sloveniji ni dovoljena, razen če predpisi Evropske unije določajo drugače.

75. člen (prelet tujega zrakoplova in pristANEK tujega zrakoplova v nekomercialne namene)

(1) Tuj zrakoplov v mednarodnem rednem zračnem prometu ima pravico do preleta ozemlja Republike Slovenije brez pristanka in pravico do pristankov na ozemlju Republike Slovenije v nekomercialne namene brez dovoljenja, če to pravico državi, v kateri je registriran tuj zrakoplov, priznavajo mednarodne pogodbe, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

(2) Tuj zrakoplov v mednarodnem posebnem zračnem prevozu ima pravico do preleta ozemlja Republike Slovenije brez pristanka in pravico do pristankov na ozemlju Republike Slovenije v nekomercialne namene, razen v primerih, določenih s tem zakonom glede prevoza nevarnih snovi ali kadar nima plovnostne listine in ima le dovoljenje za let v skladu s tretjim odstavkom 48. člena tega zakona ali sodi v kategorijo eksperimentalnih zrakoplovov.

76. člen (leti tujega civilnega zrakoplova, za katere ni potrebno dovoljenje)

Dovoljenje iz 73. člena tega zakona ni potrebno za:

1. mednarodni posebni zračni prevoz z zrakoplovi, pri katerih največja vzletna masa ne presega 5.700 kg ali najvišje število potniških sedež ne presega 19 potniških sedežev,
2. let tujega zrakoplova, ki ga operator v načrtu leta opredeli kot zasebni let ne glede na prejšnjo točko,
3. nujni leti v medicinske ali humanitarne namene,
4. let zrakoplova s pristankom v sili,
5. let zrakoplova za potrebe zaščite in reševanja ter pomoči ob naravnih in drugih nesrečah,
6. let zrakoplova za iskanje in reševanje zrakoplova.

77. člen

(postopek izdaje dovoljenj tujemu letalskemu prevozniku – splošna določba)

(1) Za postopek izdaje dovoljenja iz 84., 85. in 86. člena se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, razen če ta zakon ne določa drugače.

(2) Odločba se izda v slovenskem in angleškem jeziku.

78. člen

(jezik ustnega sporazumevanja v postopku s stranko, ki ne razume slovenskega jezika)

(1) Če vlogo za izdajo dovoljenja iz 84. in 85. člena tega zakona vložijo osebe, ki ne obvladajo slovenskega jezika, poteka ustno sporazumevanje s stranko v angleškem jeziku, če se stranka s tem strinja. Šteje se, da se stranka strinja, da poteka sporazumevanje v angleškem jeziku, če je podala vlogo v angleškem jeziku.

(2) Če se v zvezi s procesnim dejanjem iz prejšnjega odstavka piše zapisnik oziroma uradni zaznamek, se zapisnik oziroma uradni zaznamek, piše v slovenskem jeziku, v katerem se navede, da je sporazumevanje s stranko potekalo v angleškem jeziku.

79. člen

(sporočanje po telefonu ali z uporabo elektronskih komunikacijskih storitev)

Za lažje uresničevanje pravic strank lahko ministrstvo posreduje stranki obvestila o poteku postopka, pojasnila, vključno s tistimi, ki se nanašajo na dopolnitev vloge za odpravo pomanjkljivosti, po elektronski poti ali po telefonu, o čemer napravi uradna oseba uradni zaznamek, skladno s prejšnjim členom tega zakona.

80. člen

(vročitev odločbe tujemu letalskemu prevozniku)

Za lažje uresničevanje pravic strank se vročitev odločbe ministrstva opravi po elektronski poti.

81. člen

(ustna odločba)

(1) Ministrstvo lahko izda ustno odločbo o preklicu, začasnem odvzemu ali omejitvi dovoljenja iz 89. člena tega zakona, kadar je to nujno zaradi zagotavljanja letalske varnosti.

(2) Za izdajo ustne odločbe se smiselno uporabljajo določbe tega zakona za izdajo ustne odločbe agencije.

82. člen

(skrajšana obrazložitev odločbe)

(1) Odločba obsega samo izrek odločitve, pravni pouk pa pouk o pravici do pravnega sredstva ter navedbo, da bo odločba s popolno obrazložitvijo izdelana, če stranka napove upravni spor v roku osmih dni od prejema odločbe s skrajšano obrazložitvijo.

(2) V obrazložitvi dovoljenja za se navede let, ki se dovoljuje ter vsi drugi potrebni podatki iz zahteve za dovoljenje leta.

(3) Odločba s popolno obrazložitvijo mora biti pisno izdelana v petnajstih dneh od plačila upravne takse za upravni spor.

83. člen (pritožba)

Zoper odločbo ministrstva ni pritožbe, je pa možno sprožiti upravni spor v roku 30 dni od vročitve odločbe s popolno obrazložitvijo.

84. člen (dovoljenje tujemu letalskemu prevozniku za opravljanje mednarodnega rednega zračnega prevoza)

(1) Mednarodni redni zračni prevoz v Republiko Slovenijo ali iz nje ter preko njenega ozemlja lahko tuji letalski prevoznik opravlja na podlagi dovoljenja ministrstva. Dovoljenje za opravljanje mednarodnega rednega zračnega prevoza se izda na podlagi in v skladu s pogoji mednarodnega sporazuma, katerega pogodbenica je Republika Slovenija. Ministrstvo lahko izjemoma dovoli, da se mednarodni sporazum o rednem zračnem prevozu začne uporabljati še pred začetkom njegove veljavnosti po notranjem pravu.

(2) Če mednarodnega sporazuma iz prejšnjega odstavka ni, lahko ministrstvo tujemu letalskemu prevozniku, ob pogoju vzajemnosti, izjemoma izda posebno dovoljenje za opravljanje mednarodnega rednega zračnega prevoza v Republiko Slovenijo oziroma iz nje ali preko njenega ozemlja.

(3) Tuji letalski prevoznik zaprosi pristojni organ za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena najmanj 45 dni pred dnevom napovedanega pričetka prevoza oziroma v roku, določenem v mednarodnem sporazumu, ki zavezuje Republiko Slovenijo. Spremembe ali dopolnitve k že izdanemu dovoljenju tuj letalski prevoznik pristojnemu organu predloži najmanj 30 dni pred dnevom napovedanega pričetka prevoza s predvidenimi spremembami, razen če ni z mednarodnim sporazumom, ki zavezuje Republiko Slovenijo, dogovorjeno drugače.

(4) Vlogo za dovoljenje iz prejšnjega odstavka vloži tuj letalski prevoznik v pisni obliki neposredno pri pristojnem organu ali v elektronski obliki. Za vlogo se plača upravna taksa.

(5) Postopek izdaje dovoljenja iz prvega odstavka tega člena se vodi v slovenskem in angleškem jeziku.

(6) Odločba iz prvega odstavka tega člena se izda v slovenskem jeziku in angleškem jeziku.

(7) Vloga za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena vsebuje naslednje podatke:

1. ime ali firmo tujega letalskega prevoznika, ter njegov sedež oziroma stalno prebivališče,
2. številko leta,
3. tip in oznaka zrakoplova,
4. kapaciteta zrakoplova,
5. namen leta,
6. letališče vzletanja in pristajanja,
7. datum in čas, v katerem bo opravljen let,
8. čas vzleta,
9. v primeru veljavnosti dogovorov o letih pod skupno oznako (angl. code-share) tudi oznako in številko leta marketinškega in dejanskega operatorja;
10. kopijo določitve letalskega prevoznika.

(8) Vlogi iz prejšnjega odstavka tuj letalski prevoznik priloži:

1. dokazila o zavarovanju odgovornosti operatorja za škodo povzročeno potnikom, prtljagi, tovoru, tretjim osebam, skladno s predpisi Evropske unije,
2. spričevala letalskega prevoznika (AOC) in operativne specifikacije (angl. operation specifications),
3. operativno licenco,
4. potrdila o registraciji (angl. certificate of registration),
5. spričevala o plovnosti in potrdilo o pregledu plovnosti (angl. Certificate of Airworthiness in angl. Airworthiness review Certificate),
6. spričevalo o hrupu,

7. navedbo, ali bo prevoz opravljen z lastnimi zrakoplovi ali z zakupom zrakoplovov s posadko (angl. wet-lease),
8. potrdilo, da je program varovanja letalskega prevoznika odobren od letalskih oblasti države letalskega prevoznika zrakoplova oziroma na zahtevo ministrstva program varovanja letalskega prevoznika v angleškem jeziku,,
9. navedbo o prevozu nevarnega blaga,
10. red letenja ter
11. druge dokumente, vezane na zrakoplov ali konkretno operacijo, za katero ministrstvo oceni, da je potrebna za izdajo dovoljenja (npr. pogodbo o zakupu, odobritev pristojnega organa zakupljenega zrakoplova, potrdilo, katere priročnike bo operator uporabljal, dokazilo o lastništvu in dejanskem nadzoru nad letalskim prevoznikom, ipd.)

(9) Podatke, potrebne za izdajo dovoljenja, do katerih ima ministrstvo dostop, ministrstvo pridobi sam po uradni dolžnosti (npr. certifikat ACC3 skladno s predpisi Evropske unije, TCO).

(10) Ne glede na določbo osmega odstavka tega člena letalski prevoznik ne predloži reda letenja, če tako določa mednarodna pogodba ali drug mednarodni akt, ki zavezuje Republiko Slovenijo.

(11) Dovoljenja iz prvega odstavka tega člena v mednarodnem rednem javnem prevozu v zračnem prometu se izdajo posebej za poletno in zimsko prometno obdobje, razen če ni dogovorjeno drugače.

(12) Pristojni organ iz prvega odstavka tega člena izda dovoljenje za opravljanje mednarodnega rednega zračnega prevoza, če je vloga skladna s pogoji iz dvostranskega ali večstranskega mednarodnega sporazuma, ki zavezuje Republiko Slovenijo, ter če tuji letalski prevoznik izpolnjuje varnostne zahteve, v skladu s Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(13) O odločitvi iz prvega odstavka tega člena ministrstvo nemudoma obvesti agencijo, ministrstvo, pristojno za obrambo in izvajalca navigacijskih služb zračnega prometa.

(14) Minister podrobneje določi dovoljenja za opravljanje mednarodnega rednega zračnega prevoza iz tega člena.

85. člen

(dovoljenje za opravljanje mednarodnega posebnega zračnega prevoza)

(1) Mednarodni posebni zračni prevoz v Republiko Slovenijo ali iz nje ter preko njenega ozemlja tuji letalski prevoznik opravlja na podlagi dovoljenja ministrstva. Če je mednarodni posebni zračni prevoz v Republiko Slovenijo, iz nje ali preko njenega ozemlja, urejen v dvostranskem ali večstranskem sporazumu, katerega pogodbenica je Republika Slovenija, se dovoljenje izda tudi v skladu s takim sporazumom.

- (2) Tuj letalski prevoznik zaprosi ministrstvo za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena:
- za izvedbo enega do štiri letov najmanj tri delovne dneve pred dnevom pričetka prvega leta,
  - za izvedbo serije letov najmanj sedem delovnih dni pred dnevom pričetka prvega leta.

(3) V nujnih ali posebej utemeljenih primerih se rok iz prejšnjega odstavka tega člena lahko izjemoma skrajša in dovoljenje se izda tudi na dan vložitve popolne vloge. V tem primeru se odločba lahko izda tudi izven uradnega časa ministrstva.

(4) Vloga za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena mora smiselno vsebovati podatke iz sedmega in osmega odstavka prejšnjega člena. Poleg priloge iz osmega odstavka prejšnjega člena tuj letalski prevoznik priložiti še čarter pogodbo.

(5) Ministrstvo vlogo pregleda takoj po njenem prejemu. Če vloga ni popolna, ministrstvo stranko pozove, da jo dopolni in ji postavi rok, da jo dopolni.

(6) O odločitvi iz prvega odstavka tega člena se nemudoma seznanijo agencijo, ministrstvo, pristojno za obrambo, in izvajalca storitev ATM/ANS.

(7) Minister podrobneje določi dovoljenja za opravljanje mednarodnega posebnega zračnega prevoza iz tega člena.

86. člen **(postopek izdaje dovoljenja za let tujemu državnemu zrakoplovu)**

(1) Za vsak let tujega državnega zrakoplova in za zrakoplove državnih organov druge države v zračni prostor Republike Slovenije, iz ali preko njega operator pridobiti dovoljenje ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve. Namen leta zrakoplova kot tujega državnega zrakoplova se presoja glede na to ali je na krovu zrakoplova vladajoči monarh in njihove ožje družine, voditelji držav, voditelji vlad in vladni ministri, generali, kadar so na uradnem obisku.

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se izda za vsak posamezen let ali pa se izda letno dovoljenje.

(3) V primeru letnega dovoljenja iz prejšnjega odstavka, operator seznaniti ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve o namenu leta in letališču vzletanja in pristajanja zrakoplova. Ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve obvesti o vsakem takem letu ministrstvo, pristojno za obrambo in izvajalca navigacijskih služb zračnega prometa.

(4) Vloga za izdajo dovoljenja iz prejšnjega odstavka se vložijo neposredno pri pristojnem organu ali v elektronski obliki. Vlogo se vložijo najmanj dva delovna dneva pred začetkom leta oz. 30 dni v primeru letnih dovoljenj.

(5) Postopek izdaje dovoljenja iz prvega odstavka tega člena se vodi v slovenskem in angleškem jeziku. Dovoljenje iz prvega odstavka tega člena se izda na predpisanem obrazcu v slovenskem jeziku, s prevodom v angleški jezik. V postopku se smiselno uporabljajo določbe tega poglavja o izdaji dovoljenj za mednarodni posebni zračni prevoz.

(6) Vložnik v vlogi za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena smiselno navede podatke iz sedmega in osmega odstavka 69. člena tega zakona.

(7) O vlogi za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena tujega državnega zrakoplova odloča ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve v soglasju z ministrstvom, pristojnim za obrambo.

(8) O izdanem dovoljenju iz prvega odstavka tega člena se nemudoma seznaniti agencijo, ministrstvo, pristojno za obrambo, pristojne službe na letališčih in izvajalca storitev ATM/ANS.

(9) Minister v soglasju z ministrom, pristojnim za zunanje zadeve in ministrom, pristojnim za obrambo podrobneje predpiše izdajo dovoljenja za let tujega državnega zrakoplova iz tega člena.

87. člen **(pravice in obveznosti tujega letalskega prevoznika)**

(1) Ministrstvo lahko odkloni izdajo dovoljenja iz 84., 85. in 86. člena tega zakona tujemu letalskemu prevozniku, če letalski prevoznik, ki mu je operativno licenco izdala agencija, nima enakih pravic v državi, iz katere je tuji letalski prevoznik.

(2) V Republiki Sloveniji lahko tuji letalski prevoznik, ki opravlja dejavnost zračnega prevoza v Republiki Sloveniji na podlagi določb mednarodnega sporazuma, ki zavezuje Republiko Slovenijo in državo registracije tega letalskega prevoznika, odpre predstavništvo, skladno z določbami mednarodne pogodbe, ki zavezuje Republiko Slovenijo, in če izpolnjuje splošne pogoje, predpisane za opravljanje gospodarske dejavnosti.

88. člen **(prometne pravice)**

(1) Postopek razdelitve omejenih prometnih pravic se vodi v skladu s predpisi Evropske unije in na njihovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Minister podrobneje določi postopek razdelitve prometnih pravic, razen če predpis Evropske unije ne določa ne drugače.

89. člen

(preklic, začasni odvzem in omejitev dovoljenja za mednarodni redni in posebni zračni prevoz ter dovoljenja za let tujemu državnemu zrakoplovu)

(1) Dovoljenje iz 84., 85. in 86. člena tega zakona, lahko organ, ki ga je izdal, prekliče, začasno odvzame ali omeji, če imetnik opravlja mednarodni redni ali posebni zračni prevoz v nasprotju z izdanim dovoljenjem, in če se stanje ne popravi v roku, ki ga določita ministrstvo in agencija.

(2) Preklic, začasni odvzem ali omejitev dovoljenja tujemu letalskemu prevozniku, izdan na podlagi mednarodnega sporazuma, ki zavezuje Republiko Slovenijo, se opravi skladno z določbami tega sporazuma.

(3) Dovoljenje iz 84., 85. in 86. člena tega zakona se šteje za neveljavno, če je imetnikovo spričevalo letalskega prevoznika (AOC) razveljavljeno.

(4) Za preklic, omejitve ali začasen odvzem dovoljenja iz 84., 85. in 86. člena tega zakona se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek. Ministrstvo izda odločbo v slovenskem jeziku s prevodom v angleški jezik.

(5) Minister podrobneje določi preklic, začasni odvzem in omejitev dovoljenja za mednarodni redni in posebni zračni prevoz, dovoljenja za let tujemu državnemu zrakoplovu pa v soglasju z ministrom, pristojnim za zunanje zadeve ter ministrom, pristojnim za obrambo.

VI. LETALSKE OPERACIJE IN LETALSKE DEJAVNOSTI TER PREVOZ NEVARNEGA BLAGA

Prvi oddelek: Letalske operacije in letalske dejavnosti

90. člen

(spričevala, odobritve, dovoljenja ali druge listine)

(1) Letalske operacije komercialnega zračnega prevoza, druge komercialne operacije in nekomercialne operacije (v nadaljnjem besedilu: letalske operacije) lahko opravljajo samo pravne ali fizične osebe v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva ter imajo spričevala, odobritve, dovoljenja ali druge listine, ki se zahtevajo s temi predpisi, oziroma so podali izjave, ki se zahtevajo s temi predpisi.

(2) Za izdajo spričevala, odobritve, dovoljenja ali druge listine iz prejšnjega odstavka je pristojna agencija, usposobljeni subjekt oziroma pooblaščen organizacija, če je tako določeno s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(3) Letalske operacije iz prvega odstavka tega člena se izvajajo v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(4) Letalske operacije komercialnega zračnega prevoza se smejo izvajati z zrakoplovi, ki so urejeni s predpisi Evropske unije ter z zrakoplovi, ki imajo nedvomno zgodovinski pomen, zrakoplovi, ki so jih uporabljale vojaške sile ali dvojniki zrakoplovov. Letalske operacije komercialnega zračnega prevoza sme opravljati pravna ali fizična oseba, ki je pridobila operativno licenco, ki jo v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom izda agencija, če se operativna licenca glede na vrsto prevoza zahteva.

(5) Minister podrobneje določi izvajanje komercialnih in nekomercialnih operacij z zrakoplovi, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije, ter izvajanje operacij s padali, jadralnimi padali, jadralnimi zmaji in oziroma drugimi letalnimi napravami. Minister podrobneje predpiše izvajanje komercialnih in nekomercialnih operacij z zrakoplovi, ki so urejeni s predpisi Evropske unije pa le, v kolikor je to potrebno.

91. člen

(spričevalo letalskega prevoznika)

Spričevalo letalskega prevoznika (AOC) je dokument, ki ga izda agencija v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva in s katerim pravna ali fizična oseba dokazuje, da izpolnjuje pogoje glede strokovnega osebja in potrebne organiziranosti, da lahko zagotavlja varno delovanje zrakoplovov na področju letalskih operacij, ki so določene v izdanem spričevalu.

92. člen

(specializirane operacije)

(1) Specializirane operacije izvaja pravna ali fizična oseba v skladu s predpisi Evropske unije oziroma z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva glede načina in pogojev izvajanja specializiranih operacij, usposobljenosti osebja in plovnosti zrakoplovov.

(2) Specializirane operacije lahko izvaja operator tretje države, če pridobi dovoljenje agencije. Natančnejše tehnične pogoje in zahteve za izvajanje teh operacij ter način pridobitve dovoljenja prepíše minister.

93. člen

(letalske dejavnosti)

(1) Ne glede na določbe 90., 91. in 92. člena tega zakona se z zrakoplovi in letalnimi napravami, ki niso urejene s predpisi Evropske unije, lahko izvaja letalske dejavnosti. Letalska dejavnost pomeni

specializirane operacije, ki se izvajajo z zrakoplovi in letalnimi napravami, ki niso urejeni s predpisi Evropske unije.

(2) Letalske dejavnosti lahko izvaja pravna ali fizična oseba, ki je pridobila dovoljenje za izvajanje letalske dejavnosti, ki ga je izdala agencija na podlagi tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi glede načina in pogojev izvajanja letalske dejavnosti, usposobljenosti osebja in plovnosti zrakoplovov oziroma letalnih naprav.

(3) Minister podrobneje določi izvajanje letalskih dejavnosti iz prvega odstavka tega člena.

94. člen (letalske prireditve in tekmovanja)

(1) Za letalske prireditve in letalska tekmovanja je potrebno dovoljenje, ki ga izda agencija v skladu s pogoji, določenimi v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Minister podrobneje določi izvajanje letalskih prireditev in tekmovanj.

95. člen (akrobatsko letenje)

(1) Akrobatsko letenje se izvaja z zrakoplovom, ki je namenjen za tako letenje.

(2) Agencija določi pogoje in način za izvajanje akrobatskih, tekmovalnih, predstavitvenih in podobnih letov ob upoštevanju predpisov Evropske unije.

96. člen (pogodbe o najemu)

(1) Za najem zrakoplova je treba pridobiti predhodno dovoljenje agencije, če tako določajo predpisi Evropske unije, ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi ter drugi predpisi in pravni akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka, II. poglavja tega zakona, zakona, ki ureja obligacijska in stvarnopravna razmerja v letalstvu, in predpisov Evropske unije, ki urejajo pogodbe o najemu, agencija predhodno odobri vsaki pravni ali fizični osebi, ki oddaja v najem zrakoplove, postopek oddajanja v najem, če najem traja manj kot 6 mesecev.

(3) Agencija podrobneje določi vsebino najemne pogodbe iz prejšnjega odstavka in postopek obveščanja agencije o sklenjenih pogodbah.

97. člen (začasni odvzem, omejitev in preklic veljavnosti spričevala, odobritve, dovoljenja ali druge listine)

(1) Če agencija ugotovi, da se pravice iz spričevala letalskega prevoznika (AOC) ali dovoljenja za izvajanje letalske dejavnosti ali drugih listin iz tega poglavja, ki jih izda agencija, izvršujejo tako, da se kršijo veljavni predpisi, pogoji ali omejitve, lahko agencija takoj prekliče veljavnost takšne listine oziroma jo začasno odvzame ali omeji opravljanje dejavnosti, dokler niso kršitve odpravljene, oziroma izvede postopek v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji.

(2) O začasnem odvzemu, preklicu ali omejitvi veljavnosti listin iz prejšnjega odstavka agencija izda odločbo. Zoper odločbo je dovoljena pritožba v roku osmih dni od vročitve. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. Neveljavno listino mora imetnik vrniti agenciji.

Drugi oddelek: Prevoz nevarnega blaga

98. člen
(uporaba predpisov glede prevoza nevarnega blaga)

Prevoz nevarnega blaga v zračnem prometu se izvaja v skladu z določbami zakona, ki ureja prevoz nevarnega blaga, razen če ta zakon ne določa drugače ter v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

99. člen
(prepovedi za prevoz nevarnega po zraku)

V Republiki Slovenijo, iz nje ali preko njenega ozemlja, ne sme nihče, ne glede na položaj ali kot lastnik, operator, pošiljatelj, prejemnik, špediter, organizator, potnik ali član posadke:

- prevažati na civilnem zrakoplovu blago, ki je na podlagi mednarodnih standardov, priporočenih praks in navodil ICAO ter tehničnimi navodili ICAO razvrščeno kot nevarno blago, razen če so za tak prevoz izpolnjeni pogoji in je zagotovljena skladnost;
- prevažati blago na civilnem zrakoplovu, ki je na podlagi mednarodnih standardov, priporočenih praks in navodil ICAO ter tehničnimi navodili ICAO razvrščeno kot prepovedano nevarno blago, razen če prevoz ni izjemoma dovoljen;
- prevažati blago na civilnem zrakoplovu, ki ga je na podlagi mednarodnih standardov, priporočene prakse in navodil ICAO ter tehničnimi navodili ICAO, vedno prepovedano prevažati po zraku.

100. člen
(omejitve za prevoz vojaške bojne opreme in nevarnega blaga)

(1) Na civilnih zrakoplovih je prevoz vojaške oborožitve in minsko eksplozivnih sredstev prepovedan.

(2) Na državnih zrakoplovih je dovoljeno prevažati po zraku oborožitev, vojaško bojno opremo, če to določijo predpisi ministra, pristojnega za obrambo in ministra, pristojnega za notranje zadeve.

(3) Kadar je to potrebno in v interesu javnega reda in varnosti, lahko vlada prepove tudi prevažanje nevarnega blaga.

Drugi oddelek: Dolžnosti letalskega prevoznika glede reda letenja in sporočanja podatkov

101. člen
(splošne dolžnosti letalskega prevoznika)

(1) Letalski prevozniki opravljajo mednarodni redni zračni prevoz v skladu z redom letenja, ki se določi posebej za poletno in posebej za zimsko prometno obdobje skladno z mednarodnimi pogodbami o rednem zračnem prometu, ki zavezujejo Republiko Slovenijo. Domači letalski prevoznik mora za red letenja pridobiti predhodno soglasje ministrstva. Letalski prevoznik objavi red letenja pred začetkom njegove veljavnosti za določeno prometno obdobje.

(2) Med veljavnostjo reda letenja sme letalski prevoznik ustaviti zračni promet na progi, oziroma spremeniti red letenja na njej. O spremembi reda letenja letalski prevoznik na primeren način obvesti javnost.

(3) Letalski prevozniki in obratovalec letališča evidenco o opravljenem prometu in njegovi rednosti pošiljajo ministrstvu v skladu z navodili.

(4) Letalski prevoznik, ki prepelje tujca, ki ne izpolnjuje zakonskih pogojev za vstop v državo, mora tako osebo odpeljati iz države v času, ki mu ga določi pristojna organizacijska enota policije. Vse stroške, ki nastanejo v zvezi s tem (nastanitev, oskrba, prevoz), krije letalski prevoznik.

102. člen
(sporočanje podatkov)

(1) Letalski prevozniki morajo na zahtevo organov, pristojnih za izvajanje mejne kontrole oseb na zunanjih mejah, do konca prijave potnikov na let sporočiti podatke o potnikih, ki jih bodo prepeljali na določeni mejni prehod, preko katerega bodo te osebe vstopile na ozemlje države članice Evropske unije.

(2) Sporočijo se naslednji podatki o potnikih iz prejšnjega odstavka:

- številka in vrsta uporabljenega potovalnega dokumenta,
- državljanstvo,
- osebno ime oziroma celotna imena,
- datum rojstva,
- mejni prehod vstopa na ozemlje držav članic,
- podatki o letu,
- čas odhoda in prihoda zrakoplova,
- število vseh potnikov,
- mesto vkrcanja potnikov.

(3) Sporočanje podatkov iz prejšnjega odstavka ne izključuje obveznosti letalskih prevoznikov iz 26. člena Schengenske konvencije (UL L št. 239 z dne 22. 9. 2000, str. 1, z vsemi spremembami).

103. člen (obdelava podatkov)

(1) Obdelava podatkov iz prejšnjega člena se izvaja na naslednji način:

- podatki se sporočijo organom, pristojnim za izvajanje kontrole oseb na zunanjih mejah, preko katerih bo potnik vstopil na ozemlje držav članic;
- podatke smejo zbirati le letalski prevozniki in jih elektronsko ali v primeru okvare kako drugače ustrezno sporočiti organom, pristojnim za izvajanje mejnih kontrol na določenem mejnem prehodu, preko katerega bo potnik vstopil na ozemlje države članice. Organi, pristojni za izvajanje mejne kontrole oseb na zunanjih mejah, podatke shranijo v začasno datoteko;
- po vstopu potnikov organi iz prve alineje tega odstavka izbrišejo podatke v 24 urah po njihovem prejemu, razen kadar so podatki pozneje potrebni za izvajanje zakonskih pooblastil organov, pristojnih za izvajanje kontrol oseb na zunanjih mejah, skladno s predpisi Republike Slovenije in ob upoštevanju predpisov o varstvu osebnih podatkov;
- letalski prevozniki morajo v 24 urah po prihodu prevoznega sredstva skladno s prvim odstavkom prejšnjega člena tega zakona izbrisati osebne podatke, ki so jih zbrali in sporočili mejnim organom v zvezi z izvajanjem določb iz prejšnjega člena in tega člena.

(2) Osebne podatke iz prejšnjega člena lahko pristojni organi Republike Slovenije uporabljajo za izvajanje mejne kontrole oseb na zunanjih mejah, za izvajanje določb tega člena in za izvajanje kazenskih določb tega zakona, ki se nanašajo na obdelavo in sporočanje podatkov o potnikih, v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

(3) Letalski prevozniki obveščajo potnike o obdelavi podatkov iz prejšnjega člena v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

104. člen (pošiljanje podatkov potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic (PNR) policiji)

(1) Za izvajanje pooblastil v zvezi z zbiranjem in obdelavo podatkov o potnikih v zračnem prevozu, ki jih določa zakon, ki ureja naloge in pooblastila policije, letalski prevozniki policiji pošiljajo podatke o potnikih iz sistema rezervacij letalskih vozovnic (PNR). Osebne podatke sporočajo brezplačno s potisnim pošiljanjem sproti za ves komercialni redni in posebni zračni prevoz, ki ga letalski prevozniki opravljajo iz tretjih držav ali držav članic Evropske unije na ozemlje Republike Slovenije in v obratni smeri oziroma z vmesnim postankom na ozemlju Republike Slovenije. Obvezno potisno pošiljanje podatkov je učinkovita tehnična pot, s katero letalski prevozniki v elektronski obliki sporočijo podatke, ki jih potrebuje policija, letalski prevozniki pa lahko ohranijo nadzor nad tem, katere podatke zagotavljajo.

(2) Pošiljanje podatkov iz prejšnjega odstavka pomeni pošiljanje naslednjih podatkov:

- osebno ime potnika,
- datum rezervacije,
- datum in kraj izdaje ter drugi podatki o letalski vozovnici,
- identifikacijska številka potnika iz informacijskega sistema letalskega prevoznika,
- naslovi in drugi kontaktni podatki iz rezervacije,

- potovalni status potnika, vključno s potrditvami, prijavo na let, informacijami o neizkoriščenih in neodpovedanih rezervacijah ter informacijah o vozovnicah brez rezervacije,
- podatki o plačilu letalske vozovnice, vključno z naslovom za izstavitve računa,
- podatki o sedežu in prtljagi potnika,
- informacije o potnikih, ki pogosto letijo,
- informacije o drugih morebitnih posebnostih, povezanih s potnikom,
- predvideni datum potovanja,
- popolni načrt potovanja,
- podatki v zvezi z letom, vključno z informacijami o letih pod skupno oznako,
- število in osebna imena drugih potnikov, povezanih z isto rezervacijo,
- informacije o ločitvi skupne rezervacije letalskih vozovnic zaradi spremembe poti enega ali več potnikov,
- podatki o potovalni agenciji oziroma potovalnem agentu,
- vse naknadne spremembe podatkov,
- vse zbrane podatke potnika, prijavljenega na let (API): osebno ime potnika, rojstni podatki (dan, mesec, leto, kraj), spol, državljanstvo, podatki o letu, načrtovani in dejanski datum, ura ter kraj vzleta in pristanka letala, število vseh potnikov na letalu, potovalni status osebe na letalu, vrsta, številka, država izdaje in datum izteka veljavnosti potovalnega dokumenta, kraj vkrcanja in izkrcanja potnika, mejni prehod vstopa potnika na ozemlje držav članic, podatki o sedežu in prtljagi potnika ter identifikacijska številka potnika iz informacijskega sistema letalskega prevoznika.

(3) Podatke iz prejšnjega odstavka za vsak posamezni let letalski prevozniki pošljejo policiji dvakrat, in sicer od 24 do 48 ur pred načrtovanim časom odhoda leta in nemudoma po zaprtju leta.

(4) Podatke iz drugega odstavka tega člena letalskim prevoznikom pravočasno pošiljajo tudi pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki oziroma posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, kadar v okviru svoje pridobitne oziroma registrirane dejavnosti opravijo rezervacijo za potnike v posebnem zračnem prevozu. Letalski prevozniki vse podatke za vsak posamezni let pošiljajo v skladu s prejšnjim odstavkom.

105. člen

(dodatne obveznosti pri pošiljanju podatkov potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic (PNR) policiji)

(1) Če letalski prevozniki zbirajo podatke iz osemnajste alineje drugega odstavka prejšnjega člena in jih ne hranijo kot del podatkov o potnikih iz sistema rezervacij letalskih vozovnic, jih sporočijo policiji s potisnim pošiljanjem v skladu s prvim odstavkom prejšnjega člena.

(2) Če je dostop do podatkov iz drugega odstavka prejšnjega člena nujno potreben zaradi preprečitve konkretne varnostne grožnje v zvezi s terorističnimi ali drugimi hudimi kaznivimi dejanji, letalski prevozniki na zahtevo enote policije, pristojne za zbiranje podatkov o potnikih, njihovo hrambo, obdelavo ter pošiljanje teh podatkov ali rezultatov njihove obdelave, nemudoma pošljejo te podatke tudi ob drugem času, kot je določeno v tretjem odstavku prejšnjega člena.

(3) Pri letih pod skupno oznako letalskega prevoznika ali več letalskih prevoznikov je za pošiljanje podatkov iz drugega odstavka prejšnjega člena odgovoren letalski prevoznik, ki izvaja let.

(4) Letalski prevozniki pošiljajo podatke iz drugega odstavka prejšnjega člena v elektronski obliki. V primeru tehničnih težav podatke pošljejo na druge načine, ki izpolnjujejo zakonske zahteve glede varstva osebnih podatkov.

(5) Posamezni letalski prevoznik in policija se za pošiljanje podatkov iz drugega odstavka prejšnjega člena medsebojno predhodno dogovorita za uporabo skupnih protokolov in sistemsko podprtih oblik zapisa podatkov.

(6) Kadar letalski prevozniki in druge pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki oziroma posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, v okviru svoje pridobitne oziroma registrirane dejavnosti opravijo rezervacijo za potnike v posebnem zračnem prevozu, seznanijo potnike o pošiljanju osebnih podatkov policiji zaradi njihove obdelave, kot jo določa zakon, ki ureja naloge in pooblastila policije, in o možnosti njihovega pravnega varstva.

VII. LETALIŠČA IN VZLETIŠČA

Prvi oddelek: Splošne določbe

106. člen (obveznost izpolnjevanja zahtev)

Letališča in vzletišča morajo izpolnjevati zahteve v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ob upoštevanju referenčne kode, kategorije in namena letališča ter obsegu zračnega prometa na njem.

107. člen (letališča, vzletišča in druge urejene površine)

(1) Letališča so civilna ali vojaška.

(2) Civilna letališča so:

1. javna mednarodna letališča,
2. javna letališča in
3. letališča za lastne potrebe.

(3) Javna mednarodna letališča se uporabljajo za zračni prevoz, usposabljanje v letalstvu in ostale komercialne in nekomercialne letalske aktivnosti.

(4) Javna letališča se glede na aktivnost delijo na:

1. javna letališča kategorije A za zračni prevoz, usposabljanje v letalstvu in ostale komercialne in nekomercialne letalske aktivnosti in
2. javna letališča kategorije B za usposabljanja v letalstvu in ostale nekomercialne letalske aktivnosti.

(5) Letališča za lastne potrebe so tista, ki se uporabljajo izključno v okviru lastne dejavnosti, ki ni dejavnost zračnega prevoza ali usposabljanja v letalstvu.

(6) Določene vrste in kategorije zrakoplovov lahko poleg letališč uporabljajo tudi vzletišča in druge urejene površine, pod predpisanimi pogoji.

(7) Letališča se razvrščajo glede na referenčno kodo, kategorijo in namen letališča ter glede na obseg zračnega prometa.

(8) Minister podrobneje določi razvrščanje letališč in zahteve, ki jih morajo izpolnjevati letališča glede na referenčno kodo, kategorijo in namen letališča ter obseg zračnega prometa na njem.

(9) Minister podrobneje določi tehnične, tehnološke in organizacijske pogoje za letališča in vzletišča, glede na referenčno kodo in kategorijo letališča ter v odvisnosti od namena letališča in obsega zračnega prometa na njem.

(10) Minister podrobneje določi uporabo drugih urejenih površin.

108. člen (splošno o uporabi letališč in vzletišč)

(1) Zrakoplov sme pristati in vzleteti tudi izven letališča ali vzletišča, če mora pristati zaradi višje sile ali nevarnosti.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka smejo zrakoplovi, ki jim to omogočajo letalne zmožnosti, uporabljati za vzletanje in pristajanje poleg letališča ali vzletišča tudi druge urejene površine, ki jih operator ali vodja zrakoplova izbere za operacije izven letališkega pristanka in vzleta, če izpolnjujejo predpisane pogoje za varno letenje in varen zračni prevoz.

109. člen
(umestitev letališč v prostor)

Zaradi umeščanja v prostor vlada na predlog ministra opredeli sistem civilnih in vojaških letališč. Letališča so infrastrukturni objekti državnega oziroma lokalnega pomena.

Drugi oddelek: Letališka infrastruktura in letališke službe

110. člen
(letališka infrastruktura)

(1) Infrastrukturni objekti, naprave in sredstva na letališčih (v nadaljnjem besedilu: letališka infrastruktura) so:

1. vzletno pristajalne in vozne steze;
2. ploščadi;
3. druge pozicije za parkiranje zrakoplovov;
4. pozicije za parkiranje naprav in odlaganje sredstev;
5. potniški terminali;
6. drugi objekti in naprave za obravnavo potnikov;
7. objekti in naprave za obravnavo prtljage;
8. objekti in naprave za obravnavo tovora in pošte;
9. objekti in naprave za obravnavo, vzdrževanje in hangariranje zrakoplovov;
10. objekti in naprave za upravljanje in vzdrževanje letališča;
11. objekti in naprave za svetlobno navigacijo;
12. objekti in naprave služb;
13. objekti in naprave za zagotavljanje notranjih prometnih tokov;
14. objekti in naprave namenjene varovanju;
15. objekti in naprave za razledenitev in protiledenitev;
16. objekti in naprave za letalska goriva in maziva;
17. drugi objekti in naprave namenjene izvajanju letališke dejavnosti in za zagotavljanje varnosti zračnega prometa;
18. servisne in intervencijske poti.

(2) Letališka infrastruktura so tudi vsa zemljišča, ki funkcionalno služijo namenski rabi objektov, naprav in sredstev iz prejšnjega odstavka ter zagotavljajo varen zračni promet in varno obratovanje letališča.

(3) Infrastrukturni, objekti, naprave in sredstva iz prvega odstavka tega člena morajo biti redno vzdrževani, njihovo stanje pa stalno nadzorovano.

(4) Na letališču se zagotovi letališka infrastruktura iz prvega odstavka tega člena v potrebnem obsegu glede na namen letališča ter glede na obseg zračnega prometa na letališču.

111. člen
(službe in oprema na letališču)

(1) V skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, in glede na referenčno kodo, kategorijo in namen letališča ter glede na obseg zračnega prometa se na javnem letališču organizira letališke službe.

(2) Letališke službe so:

1. reševalna in gasilska služba;
2. služba za odstranjevanje zrakoplovov v okvari;
3. služba za vzdrževanje in nadzor (kot npr. vzdrževanje in nadzor letaliških površin, objektov, naprav, sredstev, ovir, vizualnih pripomočkov in oznak, sistemov električnega napajanja in osvetlitve);
4. služba za zmanjšanje nevarnosti, ki jih povzročajo divje živali;
5. služba za upravljanje ploščadi;
6. služba varovanja;
7. služba nujne medicinske pomoči ali prve pomoči;
8. služba zemeljske obravnave zrakoplovov, potnikov in stvari oziroma storitev zemeljske oskrbe;

9. pomožne letališke službe, ki zagotavljajo varno, redno in nemoteno delovanje letališča.

(3) Glede na referenčno kodo, kategorijo in namen letališča se na njem organizira:

1. izvajanje storitev ATM/ANS;
2. policijo;
3. carinske službe;
4. inšpekcijske službe (zdravstvena, veterinarska, fitopatološka in druge).

(4) Minister podrobneje določi službe, ki morajo biti organizirane na letališču glede na referenčno kodo, kategorijo in namen letališča ter glede na obseg zračnega prometa na letališču.

112. člen **(pooblastilo zaradi neplačila določenih stroškov)**

(1) Izvajalec letališke službe lahko prepreči odhod zrakoplova do plačila stroškov, ki jih je treba plačati v zvezi z opravljenimi storitvami in uporabo letališke infrastrukture iz 110. člena tega zakona ali do pologa varščine za te stroške.

(2) Vlada lahko predpiše postopek za izvedbo določbe prejšnjega odstavka in izjeme.

Tretji oddelek: Uporaba letališč in vzletišč

113. člen **(mednarodno letališče in začasno opravljanje mednarodnega zračnega prometa)**

(1) Sklep o javnem mednarodnem letališču sprejme vlada na predlog ministra ob soglasju ministrov, pristojnih za finance, notranje zadeve, zaščito in reševanje, meteorološke pojave, zdravstvo, kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter obrambo.

(2) Na podlagi obrazložene pisne vloge lastnika ali obratovalca javnega letališča, lahko minister glede na nameravano vrsto zračnega prometa po določitvi pogojev s strani agencije in njihovi preveritvi in ob soglasju ministrov iz prejšnjega odstavka, dovoli začasno opravljanje mednarodnega zračnega prometa tudi na letališču, ki ni mednarodno letališče. Minister pri tem določi čas trajanja dovoljenja.

(3) Dovoljenje za začasno opravljanje mednarodnega zračnega prometa iz prejšnjega odstavka se lahko izda samo enkrat letno in ne sme veljati dlje od treh mesecev.

114. člen **(pravica uporabe letališke infrastrukture in letaliških služb)**

Operator, ki ima dovoljenje za letenje v slovenskem zračnem prostoru, ima pravico uporabe letališke infrastrukture in predpisanih služb, glede na referenčno kodo, kategorijo, namen in zmogljivosti letališča ter glede na obseg zračnega prometa, v skladu z veljavnimi predpisi in dovoljenjem za obratovanje iz 122. člena tega zakona.

115. člen **(časovni bloki – sloti)**

Dodeljevanje slotov se izvaja v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

116. člen **(objava podatkov o letališču)**

Obratovalec letališča zagotovi podatke o letališču in razpoložljivih službah ter letaliških pristojbinah in ceni storitev uporabnikom in izvajalcem storitev ATM/ANS.

117. člen **(uporaba vojaških letališč za civilni zračni promet)**

(1) Če se vojaško letališče ali njegov del uporablja za civilni zračni promet mora vojaško letališče ali njegov del izpolnjevati iste zahteve, kot veljajo za civilna letališča.

(2) Vojaško letališče ali njegov del se uporablja za civilni zračni promet na podlagi dovoljenja za obratovanje letališča iz 122. člena tega zakona, ki ga izda agencija.

Četrty oddelek: Pogoji za gradnjo in rekonstrukcijo

118. člen

(soglasje za graditev ali postavitv objektov in naprav v območju izključne in omejene rabe letališča)

(1) Pred določitvijo lokacije in za graditev letališča ter graditev ali postavitv objektov in naprav iz 110. člena tega zakona, mora investitor ali lastnik pridobiti soglasje, ki se izda z vidika zagotavljanja varnosti zračnega prometa in tehnologije dela služb iz 111. člena tega zakona.

(2) Soglasje iz prejšnjega odstavka izda agencija na podlagi projektne dokumentacije. Agencija lahko na stroške investitorja oziroma lastnika zahteva revizijo projektne dokumentacije. Pred izdajo soglasja agencija lahko pridobi mnenje obratovalca letališča, ki na zahtevo agencije vključuje tudi podporno oceno varnosti. Pred izdajo soglasja pristojni organ ne sme izdati ustreznega dovoljenja oziroma drugega dokumenta v skladu s predpisi o graditvi objektov. Soglasje se ne izda, če bi objekt ali naprava ovirala promet na letališču, delovanje navigacijskih naprav, delo predpisanih služb na letališču ali če za njegovo uporabo oziroma obratovanje niso izpolnjeni drugi predpisani pogoji.

(3) Če agencija ne izda soglasja v dveh mesecih, se šteje, da je soglasje izdano. Če strokovna presoja zaradi obsežnosti preverjanj, ki so potrebna za izdajo tega soglasja, ni možna v roku dveh mesecev, lahko agencija ta rok podaljša, vendar največ za eno leto.

(4) V postopku odločanja o zahtevku za izdajo soglasja iz tega člena agencija najprej ugotovi, ali stanje v prostoru s stališča zračnega prometa dopušča gradnjo letališča oziroma objekta ali postavitv naprave, glede na predvideno referenčno kodo, kategorijo in namen letališča ter glede na predvideni obseg zračnega prometa. Če te predpostavke niso izpolnjene, agencija zahtevek zavrne, sicer pa nadaljuje postopek.

119. člen

(soglasje za graditev ali postavitv objektov in naprav v območju nadzorovane rabe letališča)

(1) Če je nameravana gradnja ali postavitv objektov oziroma naprav v območju nadzorovane rabe letališča, mora investitor ali lastnik pridobiti soglasje agencije, ki se izda z vidika zagotavljanja varnosti zračnega prometa.

(2) Soglasje iz prejšnjega odstavka izda agencija na podlagi projektne dokumentacije. Agencija lahko od investitorja oziroma lastnika zahteva podporno oceno varnosti.

(3) Za izdajo soglasja iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe tretjega in četrtega odstavka 118. člena tega zakona.

120. člen

(vsebina soglasja)

V soglasju iz 118. in 119. člena tega zakona se določi:

1. pogoje, ki jih je treba upoštevati pri gradnji tako, da so upoštevane določbe predpisov, ki se nanašajo na projektiranje, gradnjo in upravljanje letališč, delovanje letaliških služb, strokovno osebje, tehnologijo dela, ovire ter motnje za zračni promet in
2. predvideno referenčno kodo, kategorijo in namen letališča.

121. člen

(tehnični pregled)

(1) Po končani gradnji ali rekonstrukciji letališča ter objektov, naprav ali sredstev iz 110. člena tega zakona, se opravi tehnični pregled in izda uporabno dovoljenje v skladu s predpisi o graditvi objektov.

(2) Pri tehničnem pregledu iz prejšnjega odstavka sodelujejo predstavniki agencije.

Peti oddelek: Dovoljenje za obratovanje letališč in dovoljenje za obratovanje letališke infrastrukture

122. člen (dovoljenje za obratovanje letališča)

(1) Javna mednarodna letališča, javna letališča in letališča za lastne potrebe za izvajanje svoje dejavnosti potrebujejo dovoljenje za obratovanje letališča. Dovoljenje za obratovanje letališča izda agencija, če so izpolnjeni pogoji.

(2) Letališča, ki pridobijo listine v skladu s predpisi Evropske unije, morajo za pridobitev dovoljenja za obratovanje agenciji izkazati izpolnjevanje pogojev samo za področja, ki jih ti predpisi ne urejajo.

(3) Letališča morajo za pridobitev dovoljenja za obratovanje letališča agenciji izkazati izpolnjevanje:

- pogojev iz soglasja, ki je izdano v skladu s 118. členom tega zakona,
- tehnične, tehnološke in organizacijske pogoje,
- pogojev glede varovanja iz XI. poglavja tega zakona,

in drugih pogojev, ki jih določa ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi ter drugi predpisi in pravni akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(4) Za pridobitev dovoljenja za obratovanje letališča, obratovalec letališča po opravljenem tehničnem pregledu iz prejšnjega člena in pridobitvi uporabnega dovoljenja v skladu s predpisi o graditvi objektov, pisno zaprosi agencijo za izdajo dovoljenja za obratovanje in vpis v vpisnik civilnih letališč. Vlogi za izdajo dovoljenja za obratovanje in vpis v vpisnik civilnih letališč se priloži letališki priročnik ter navodilo o načinih, postopkih in drugih pogojih za varno vzletanje in pristajanje zrakoplovov. Pred izdajo dovoljenja za obratovanje letališča agencija preveri zanesljivost delovanja, tehnološke procese in predpisane načrte za postopke v sili.

(5) Pred zamenjavo izvajalca službe na letališču ali organizacijskimi ali tehničnimi spremembami mora obratovalec letališča pridobiti odobritev agencije, razen če predpisi Evropske unije določajo drugače. Agencija v postopku ponovne preveritve predpisanih pogojev dopolni ali spremeni že izdano dovoljenje za obratovanje letališča po enakem postopku, kot je določeno v prejšnjem odstavku.

(6) S ponovno preveritvijo iz prejšnjega odstavka se glede na obseg spremembe ugotavlja izpolnjevanje predpisanih pogojev iz tretjega odstavka tega člena.

(7) Pred izdajo oziroma spremembo ali dopolnitvijo dovoljenja za obratovanje letališča lahko agencija dovoli poskusno obratovanje letališča, če je potrebno daljše preverjanje zanesljivosti delovanja, tehnoloških procesov ali predpisanih načrtov. Dovoljenje za poskusno obratovanje letališča se izda po enakem postopku kot dovoljenje za obratovanje letališča in lahko velja do enega leta z možnostjo podaljšanja. V času poskusnega obratovanja letališča mora obratovalec letališča ves čas dokumentirano nadzorovati izpolnjevanje predpisanih pogojev.

(8) Dovoljenje za obratovanje letališča velja za nedoločen čas do preklica, začasnega odvzema ali omejitve dovoljenja za obratovanje letališča.

(9) Minister podrobneje določi vsebino letališkega priročnika in navodil o načinih, postopkih in drugih pogojih za varno vzletanje in pristajanje zrakoplovov.

123. člen (preklic, začasni odvzem ali omejitev veljavnosti dovoljenja za obratovanje letališča)

(1) Če agencija ugotovi, da letališče ne izpolnjuje več predpisanih pogojev iz prejšnjega člena, lahko dovoljenje za obratovanje letališča prekliče, začasno odvzeme ali omeji.

(2) Investitor, lastnik oziroma obratovalec letališča mora ugotovljene pomanjkljivosti oziroma nepravilnosti v zvezi z izpolnjevanjem predpisanih pogojev odpraviti takoj oziroma v roku, ki ga določi agencija. Pritožba ne zadrži izvršitve iz prejšnjega odstavka.

(3) Če agencija ugotovi, da obratovalec letališke infrastrukture iz 124. člena tega zakona ne izpolnjuje več predpisanih pogojev, lahko dovoljenje za obratovanje prekliče, začasno odvzeme ali omeji.

124. člen
(dovoljenje za obratovanje letališke infrastrukture)

(1) Pravna oseba, ki ni obratovalec letališča, sme obratovati letališko infrastrukturo za izvajanje svoje dejavnosti na letališču, če agencija ugotovi, da njena dejavnosti ne vpliva na varno delovanje letališča, varen zračni promet in zračni prevoz

(2) Dovoljenje za obratovanje letališke infrastrukture izda agencija.

125. člen
(posebne omejitve in prepovedi obratovanja letališča ali vzletišča)

Vlada na predlog ministra začasno omeji ali prepove obratovanje letališča, če to zahtevajo interesi splošne javne varnosti ali državni interesi.

126. člen
(dovoljenje za obratovanje vzletišča)

(1) Za obratovanje vzletišča je treba pridobiti dovoljenje agencije.

(2) Dovoljenje se izda pod predpisanimi pogoji. Dovoljenje se izda za obdobje enega leta in se lahko podaljša.

(3) Minister podrobneje določi pogoje, ki jih mora izpolnjevati vzletišče.

Šesti oddelek: Vpisnik civilnih letališč in vpisnik vzletišč

127. člen
(vpisnik in vpisi)

(1) Agencija vpiše civilno letališče v vpisnik civilnih letališč, vzletišče pa v vpisnik vzletišč, po izdaji dovoljenja za obratovanje. Zoper odločbo o vpisu ni pritožbe.

(2) Vpisnik civilnih letališč iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

- a) tehnični podatki o letališču:
- podatki o vzletno-pristajalni stezi,
  - referenčna koda letališča,
  - gasilska kategorija letališča,
  - kategorija prileta,
- b) podatki o obratovalcu letališča:
- podatki o firmi,
  - ime letališča,
  - podatki o odgovorni osebi oziroma odgovornem vodji obratovalca letališča,
  - podatki o drugih odgovornih osebah, kot se zahteva s predpisi Evropske unije.

(3) Vpisnik civilnih letališč iz prvega odstavka tega člena vsebuje naslednje osebne podatke:

- ime in priimek odgovorne osebe oziroma odgovornega vodje obratovalca letališča,
- ime in priimek drugih odgovornih oseb, kot se zahteva s predpisi Evropske unije,
- kontaktni podatki oseb iz prejšnjih alinej.

(4) Določbe o vsebini vpisnika civilnih letališč se smiselno uporabljajo tudi glede vsebine vpisnika vzletišč.

(5) Vpisnik civilnih letališč in vpisnik vzletišč agencija vodi v elektronski obliki.

(6) Osebni podatki, vpisani v vpisnik civilnih letališč in civilnih vzletišč iz tega člena, se zbirajo in uporabljajo za izvajanje nalog agencije oziroma drugih pristojnih organov po tem zakonu. Vanje imajo vpogled osebe, ki so pooblaščenice za delo z vpisnikom civilnih letališč in vpisnikom vzletišč ter oseba, na katero se podatki nanašajo, kot tudi pristojni organi po drugih predpisih, pristojni letalski organi drugih držav v zvezi s priznavanjem licenc in drugih listin iz tega poglavja ter preiskovalni organ iz XII. poglavja tega zakona. Podatki iz drugega in tretjega odstavka tega člena se hranijo trajno in v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov in arhiviranju.

(6) Agencija določi natančnejšo vsebino in način vodenja vpisnika civilnih letališč in vpisnika vzletišč.

128. člen (izbris iz vpisnika)

(1) Civilno letališče ali vzletišče se izbriše iz vpisnika, če najmanj dve leti nima dovoljenja za obratovanje.

(2) Zoper odločbo o izbrisu ni pritožbe.

Sedmi oddelek: Ovire

129. člen (lokacija ovir)

(1) Ovire za zračni promet so v območju izključne, omejene in nadzorovane rabe letališča in zunaj teh vplivnih območij.

(2) Ovire v območju izključne, omejene in nadzorovane rabe letališča so vsi objekti, naprave in sredstva, okoliški teren in vegetacija, ki vplivajo na varnost zračnega prometa.

(3) Ovire v območju izključne in omejene rabe letališča so izjemoma dovoljene pod pogojem, da neposredno služijo delovanju letališča.

(4) Postavitev ovir v območju nadzorovane rabe letališča je izjemoma dovoljena pod pogojem, da iz podporne ocene varnosti izhaja, da ne vplivajo na varnost zračnega prometa. Podporno oceno varnosti zagotovi investitor oziroma lastnika ovire.

(5) Vse objekte, naprave, sredstva in vegetacijo, ki se nahaja v neposredni bližini omejitvenih ravnin letališča in ki po mnenju agencije lahko negativno vplivajo na varnost zračnega prometa, je treba ustrezno zaznamovati.

(6) Zunaj vplivnih območij letališča so ovire vsi objekti, naprave in sredstva, ki so:

1. v krogu s polmerom 10 kilometrov od referenčne točke aerodroma:

i. višji kot 100 metrov ali

ii. višji kot 30 metrov, pa se nahajajo na terenu, ki je več kot 100 metrov višji od referenčne točke letališča oziroma aerodroma,

2. izven kroga iz prejšnje alineje:

i. višji kot 30 metrov in stojijo na naravnih ali umetnih vzpetinah, če se vzpetine dvigajo iz okoliške pokrajine za več kot 100 metrov;

ii. 100 metrov višji od tal,

iii. daljnovodi, žičnice in podobni objekti, ki so napeti nad dolinami in soteskami po dolžini več kot 75 metrov in segajo več kot 100 metrov od tal.

130. člen (postavljanje in odstranitev ovire)

(1) Obratovalec letališča, investitor oziroma lastnik ovire mora za postavitev nove ovire ali spremembo obstoječe ovire pridobiti soglasje agencije. Agencija izda soglasje ob upoštevanju predpisov Evropske unije, tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter drugih predpisov in pravnih aktov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Agencija za izdajo soglasja iz prejšnjega odstavka lahko zahteva analizo vpliva na varnost zračnega prometa, ki jo predloži obratovalec letališča ali investitor oziroma lastnik ovire.

(3) Če je ovira zgrajena ali spremenjena brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem iz prejšnjega odstavka ali če po mnenju agencije negativno vpliva na varnost zračnega prometa, jo mora obratovalec letališča, investitor ali lastnik ovire odstraniti na lastne stroške. Odločbo o tem izda agencija.

131. člen **(zaznamovanje ovir)**

(1) Zaznamovanje ovir se izvede v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva. Zaznamovanje ovir se vzdržuje v brezhibnem stanju.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se ovire ne zaznamuje, če agencija tako odloči.

(3) Zaznamovanje ovir postavlja in vzdržuje:

3. lastnik ali uporabnik ovire, če je taka ovira zgrajena po zgraditvi letališča oziroma določitvi omejitvenih ravnin;
4. lastnik ali obratovalec letališča, če je taka ovira obstajala pred zgraditvijo ali rekonstrukcijo letališča ali pred določitvijo omejitvenih ravnin;
5. lastnik ali uporabnik ovire, če gre za oviro iz šestega odstavka 129. člena tega zakona.

132. člen **(subsidiarna uporaba zakona)**

Za vprašanja glede ustanovitve služnosti v javno korist, ki niso posebej urejena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja razlastitev in omejitve lastninske pravice v javno korist.

133. člen **(določitev javne koristi)**

(1) Lastninska pravica na nepremičnini, ki se nahaja na območju omejitvenih ravnin javnega mednarodnega in javnega letališča, se lahko trajno obremeni s služnostjo uporabe zračnega prostora, ki sega nad določeno omejitveno ravnino, namenjeno varovanju zrakoplovov med letom. Upravičeni predlagatelj služnosti je obratovalec letališča, služnost pa se ustanovi v korist vsakokratnega lastnika nepremičnin, na katerih je zgrajena vzletno-pristajalna steza.

(2) Območje iz prejšnjega odstavka in višino omejitvene ravnine, nad katero v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva ne sme biti ovir, določi Vlada s sklepom, s katerim ugotovi, da je ustanovitev služnosti izkazana z javnim interesom, ter navede tudi zemljiške parcele, glede katerih je javna korist izkazana.

134. člen **(vsebina služnosti)**

(1) Lastnik mora na obremenjeni nepremičnini opuščati dejanja, s katerimi bi posegel v zračni prostor nad določeno omejitveno ravnino (na primer gradnja objektov, postavitve naprav).

(2) Lastnik mora na obremenjeni nepremičnini odstranjevati naravne ovire, kot so visoka drevesa, ki segajo nad določeno omejitveno ravnino.

(3) Obratovalec letališča ima pravico odstraniti ovire, ki segajo v zračni prostor nad določeno omejitveno ravnino, če tega na njegov poziv ne stori lastnik obremenjene nepremičnine. Obratovalec letališča lahko zaradi izvedbe del začasno dostopi na obremenjeno nepremičnino, kar mu mora lastnik omogočiti.

135. člen **(motnje za zračni promet)**

(1) Za postavitve in delovanje naprav ali sredstev, ki bi lahko povzročale elektromagnetne, svetlobne ali druge motnje na letališčih, zrakoplovih in napravah za vodenje zrakoplovov, oziroma lahko ovirajo ali zavedejo posadko zrakoplova ali osebe služb zračnega prometa, je potrebno dovoljenje agencije. Agencija izda dovoljenje na pisni zahtevek lastnika oziroma upravljavca takšne naprave, če se na podlagi prikaza naprave in opisa njenega delovanja lahko utemeljeno sklepa, da naprava ali sredstvo ne bi motila zračnega prometa. V dovoljenju agencija določi pogoje delovanja in omejitve, ki so potrebne za preprečevanje motenj in zagotavljanje varnosti zračnega prometa.

(2) Agencija lahko začasno ali trajno prepove delovanje katerekoli naprave ali sredstva iz prejšnjega odstavka, če se ugotovi, da negativno vpliva na varnost zračnega prometa.

(3) Motnje za zračni promet so tudi aktivnosti, ki bi lahko vzpodbudila dejavnost prostoživečih živali. Agencija lahko začasno ali trajno prepove izvajanje takih aktivnosti, če vplivajo na varnost zračnega prometa na javnem mednarodnem letališču v radiju 13 km od referenčne točke aerodroma.

(4) Stroški prepovedi delovanja naprav in sistemov ter izvajanja aktivnosti iz prvega in tretjega odstavka tega člena bremenijo lastnika oziroma upravljavca takšne naprave ali sistema ali izvajalca aktivnosti.

Osmi oddelek: Varovanje okolja

136. člen

(okoljevarstvene zahteve glede emisij zrakoplovov v območju letališč)

(1) Minister v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje in prostor, podrobneje določi pravila glede dovoljenega skupnega hrupa in emisij motorjev zrakoplovov na letališču in v območju nadzorovane rabe letališča ter določi višino pristojbine za odpravo škodljivih posledic na okolje, če hrup in emisije presegajo dovoljene meje.

(2) Pristojbine iz prejšnjega odstavka v imenu Republike Slovenije pobira obratovalec letališča in so namenski prihodek državnega proračuna. Sredstva pristojbin se uporabljajo za zmanjšanje vpliva in odpravo posledic hrupa motorjev na prizadetem območju v skladu z opredeljenimi ukrepi iz programov razvoja letališč javnih mednarodnih letališč. Najmanj ena četrtnina sredstev pristojbin zbranih v posameznem letu se nameni kot nadomestilo za poslabšanje pogojev bivanja prebivalcem s stalnim bivališčem na prizadetih območjih. Prizadeta območja določi vlada na osnovi opravljenih meritev, ki jih zagotovi obratovalec letališča.

Deveti oddelek: Gospodarjenje z zemljišči in javna infrastruktura

137. člen

(javna infrastruktura in gospodarjenje z zemljišči)

(1) Zemljišča, na katerih se nahajajo letališča, letališka infrastruktura iz prvega odstavka 110. člena tega zakona ter objekti in naprave namenjene za zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa, so lahko v lasti države, lokalne skupnosti in drugih oseb javnega prava kot tudi oseb zasebnega prava.

(2) Država, lokalne skupnosti in druge osebe javnega prava in osebe zasebnega prava lahko pridobivajo zemljišča za širitev letališča, graditev oziroma postavitve nove letališke infrastrukture ter objektov in naprav namenjenih za zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa, če ima izdelan program razvoja, skladen z nacionalnim programom iz 10. člena tega zakona. Pri tem ima predkupno pravico.

(3) Letališča, letališka infrastruktura iz prvega odstavka 110. člena tega zakona so objekti javne gospodarske infrastrukture in se za njihovo graditev uporabljajo predpisi s področja graditve objektov.

(4) Letališka infrastruktura iz 110. člena tega zakona ter objekti in naprave namenjene za zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa so lahko v lasti države, lokalne skupnosti in drugih oseb javnega prava kot tudi oseb zasebnega prava. V primeru, da so letališka infrastruktura ter objekti in naprave namenjene za izvajanje storitev ATM/ANS v lasti osebe, ki ni lastnik zemljišča, se njihovi medsebojni odnosi glede rabe zemljišč uredijo s pogodbo. Pri tem mora biti zagotovljeno, da letališka infrastruktura ter objekti in naprave namenjene za zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa služijo samo za namene letališča in izvajanje storitev ATM/ANS.

138. člen
(evidenca nepremičnega premoženja v lasti države in v upravljanju ministrstva)

(1) Ministrstvo vodi evidenco nepremičnega premoženja v lasti države in v upravljanju ministrstva, na katerem se nahaja letališka infrastruktura.

(2) Evidenca vsebuje podatke o:

- parcelni številki in šifri katastrske občine,
- številki stavbe in številki dela stavbe ter šifri katastrske občine,
- lastniku,
- upravljavcu,
- lastniškem deležu,
- stvarnih pravicah,
- najemu,
- površini parcele,
- dejanski rabi zemljišča,
- namenski rabi zemljišča,
- površini dela stavbe,
- naslovu stavbe ali dela stavbe in
- vrsti rabe dela stavbe.

139. člen
(podelitev koncesije)

Gradnjo in obratovanje javnega mednarodnega in javnega letališča država lahko zagotovi s podelitvijo koncesije. Pogoje koncesije določi vlada s koncesijskim aktom. Izbor koncesionarja opravi vlada na primeren, nepristranski, pregleden in nediskriminatoren način, na podlagi javnega razpisa, ki se objavi skladno s predpisi, ki urejajo javna naročila.

140. člen
(posebnosti ureditve stvarnega premoženja države in samoupravnih lokalnih skupnosti, namenjenega zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa)

(1) Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti, se:

- a) nepremično premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti za namen zagotavljanja navigacijskih služb zračnega prometa lahko proda ali odda v najem izvajalcu navigacijskih služb zračnega prometa po metodi neposredne pogodbe;
- b) nepremično premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti, ki ga začasno ne potrebuje noben uporabnik, lahko da v brezplačno uporabo izvajalcu navigacijskih služb zračnega prometa za namen zagotavljanja navigacijskih služb zračnega prometa;
- c) v korist izvajalcu navigacijskih služb zračnega prometa in za namen zagotavljanja navigacijskih služb zračnega prometa na nepremičnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti lahko brezplačno ustanovi služnost ali stavbna pravica. V takem primeru lastnik zemljišča, ne glede na določbe zakona, ki ureja stvarnopravna razmerja, imetniku stavbne pravice po njenem prenehanju ni dolžan izplačati nadomestila, kar se kot obvezna sestavina vključi v pogodbo o brezplačni ustanovitvi stavbne pravice, sicer je slednja nična;
- d) premično premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti za namen zagotavljanja navigacijskih služb zračnega prometa lahko proda izvajalcu navigacijskih služb zračnega prometa z neposredno pogodbo; če je knjigovodska vrednost tega premoženja nič, pa se lahko na izvajalcu navigacijskih služb zračnega prometa prenese tudi neodplačno.

(2) Pri razpolaganju s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti, ki je namenjeno zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa, se ne uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti, ki se nanašajo na načrt ravnanja s stvarnim premoženjem države oziroma samoupravne lokalne skupnosti.

(3) Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti, se odplačni pravni posli iz prvega odstavka tega člena lahko sklenejo tudi na podlagi cenitve, ki jo naroči izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa.

(4) Ne glede na določbe drugih zakonov se služnost ali stavbna pravica v zvezi z izgradnjo, vzdrževanjem, obnovo ali obratovanjem infrastrukture, namenjene zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa, lahko ustanovi v korist izvajalca navigacijskih služb zračnega prometa za čas obratovanja te infrastrukture.

(5) Določbe tega člena veljajo ne veljajo za izvajalca meteoroloških služb.

141. člen **(objekti, sistemi in naprave, ki so namenjeni zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa)**

Dela, s katerimi se objekti, sistemi in naprave, ki so namenjeni zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa, obnovijo, nadgradijo, dogradijo, odstranijo ali zamenjajo z novimi, so vzdrževalna dela v javno korist v skladu s predpisi o graditvi objektov.

Enajsti oddelek: Obratovanje javnih letališč in letališke infrastrukture

142. člen **(obratovanje javnih mednarodnih in javnih letališč)**

(1) Obratovanje javnega mednarodnega in javnega letališča izvaja pravna oseba, katerega glavna dejavnost je obratovanje letališč, je registrirana v skladu s predpisi o gospodarskih družbah in je pridobila dovoljenje za obratovanje letališča v skladu z določbami tega zakona. Obratovalec javnega mednarodnega letališča mora izpolnjevati tudi zahteve glede razvoja in zagotavljanja prostorskih in časovnih zmogljivosti v skladu z izvedbenim programom iz drugega odstavka 10. člena tega zakona.

(2) Obratovanje javnega mednarodnega in javnega letališča se zagotavlja v tržnih pogojih.

(3) Obratovalec letališča zagotavlja izvajanje strokovno tehničnih, razvojnih, organizacijskih in drugih nalog vezanih na nadaljnji razvoj, gradnjo in vzdrževanje letališke infrastrukture na letališču. Te naloge obsegajo:

1. izdelavo strokovnih podlag vzdrževanja, obnove, načrtovanja in razvoja letališke infrastrukture in izdelavo osnutkov teh podlag;
2. investicijsko in redno vzdrževanje letališke infrastrukture;
3. investicije v letališko infrastrukturo;
4. določanje režima notranjih prometnih tokov;
5. določanje režima gibanja zrakoplovov po aerodromu;
6. naloge v zvezi z zagotavljanjem varnosti letališča, letališke infrastrukture, varnosti notranjih prometnih tokov in varnosti režima gibanja zrakoplovov po aerodromu;
7. naloge nadziranja stanja letališke infrastrukture;
8. naloge nadziranja notranjih prometnih tokov;
9. naloge izvajanja usposabljanj s področja obratovanja letališča in
10. druge naloge, določene s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(4) Obratovalec javnega mednarodnega in javnega letališča mora izvajati svojo dejavnost na nepristranski, pregleden in nediskriminatoren način ter tako, da je zagotovljena varnost, rednost in nemotenost zračnega prometa.

(5) Če se obratovanje javnega letališča ne more zagotoviti v obsegu in na način, ki je potreben za zagotovitev javnega interesa iz drugega odstavka 1. člena tega zakona, ga lahko zagotovi za javna mednarodna letališča vlada, za javna letališča pa samoupravna lokalna skupnost:

1. pod pogoji v razmerjih javno-zasebnega partnerstva,
2. v oblikah gospodarske javne službe.

(6) Obratovanje javnega mednarodnega in javnega letališča se lahko financira iz javnih sredstev kot pomoč letališčem za tekoče poslovanje v skladu s predpisi, ki urejajo državno pomoč javnim mednarodnim letališčem. Vlada z uredbo podrobneje predpiše pogoje in merila dodelitve pomoči javnim mednarodnim letališčem za tekoče poslovanje.

(7) Obratovanje javnega mednarodnega in javnega letališča se lahko financira iz javnih sredstev kot pomoč letališčem za tekoče poslovanje v skladu s predpisi v skladu s predpisi Evropske unije in predpisi samoupravnih lokalnih skupnosti.

143. člen **(zemeljska oskrba in zemeljska samooskrba)**

(1) Zemeljsko oskrbo na javnem mednarodnem letališču, lahko opravljajo obratovalec letališča, uporabnik letališča, ali zanjo registrirani izvajalec, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje in ima za to ustrezno dovoljenje agencije.

(2) Za storitve zemeljske oskrbe v smislu določb tega zakona štejejo naslednje kategorije storitev:

1. upravljanje in nadzor na letališču,
2. sprejem in odprema potnikov,
3. sprejem in odprema prtljage,
4. sprejem in odprema tovora in pošte,
5. sprejem in odprema zrakoplovov na ploščadi,
6. oskrba zrakoplovov,
7. oskrba z gorivi in mazivi,
8. vzdrževanje zrakoplovov,
9. letalske operacije in storitve za posadko,
10. zemeljski prevozi ter
11. oskrba potnikov s hrano in pijačo,

ki jih natančneje predpiše minister, pri čemer upošteva predpise Evropske unije.

(3) Obratovalec javnega mednarodnega letališča, mora omogočiti letalskim prevoznikom ter drugim ponudnikom storitev zemeljske oskrbe, da opravljajo storitve zemeljske oskrbe.

(4) Uporabnik letališča lahko za lastne potrebe zagotavlja zemeljsko oskrbo v pogojih samooskrbe, če izpolnjuje predpisane organizacijske, tehnične, tehnološke in prostorske pogoje za izvajanje posamezne kategorije storitev iz drugega odstavka tega člena, o čemer odloči agencija. Pri tem mora biti, v primeru zahtevka tujega letalskega prevoznika za samooskrbo na zadevnem letališču, izpolnjen tudi pogoj vzajemnosti. Enaki pogoji veljajo tudi za registrirane izvajalce iz prvega odstavka tega člena.

(5) Izpolnjevanje pogojev iz tega člena za obratovalca letališča ugotavlja agencija v postopku izdaje dovoljenja za obratovanje letališča. O izpolnjevanju pogojev iz tega člena za uporabnika letališča oziroma registriranega izvajalca odloči agencija v ločenem postopku.

(6) Pred odločitvijo agencije iz tretjega in četrtega odstavka tega člena morata uporabnik letališča in registrirani izvajalec iz prvega odstavka tega člena agenciji dokazati tudi finančno sposobnost in ustrezno zavarovanje odgovornosti. Če bosta uporabnik letališča ali registrirani izvajalec zaposlovala za izvajanje služb zemeljske oskrbe nove delavce, morata prevzeti obveznost, da bosta te delavce zaposlila izmed delavcev, ki bi zaradi njegovega prevzema izvajanja teh služb pri dosedanem izvajalcu služb zemeljske oskrbe izgubili zaposlitev, če izpolnjujejo zahtevane pogoje.

(7) Za kategorije sprejema in odpreme prtljage, sprejema in odpreme zrakoplova na ploščadi, oskrbovanja z gorivi in mazivi ter sprejema in odpreme tovora in pošte, kar zadeva fizično ravnanje s tovorom in pošto med potniškim terminalom in zrakoplovom, tako v prihodu, odhodu ali v tranzitu, število tistih, ki imajo pravico opravljati te storitve zase, določi vlada na predlog ministra, ki predhodno pridobi mnenje obratovalca letališča. Vlada na predlog ministra po predhodno pridobljenem mnenju obratovalca letališča določi tudi število registriranih izvajalcev storitev zemeljske oskrbe za druge. Število izvajalcev teh storitev zase in število izvajalcev teh storitev za druge ne sme biti manjše od dveh. Obveznost določitve števila registriranih izvajalcev storitev zemeljske oskrbe za druge nastopi po izpolnitvi pogojev glede obsega prometa, določenih v predpisu iz drugega odstavka tega člena.

(8) Če to zahtevajo posebni razlogi glede prostora ali kapacitet v zvezi z obsegom prometa in stopnjo rabe površin na letališču, se lahko, poleg omejitev iz prejšnjega odstavka, v posameznem primeru določijo dodatne omejitve. Če so podani navedeni razlogi, se lahko število tistih, ki opravljajo ostale kategorije storitev zemeljske oskrbe iz drugega odstavka tega člena v posameznem primeru omeji največ na dva. Natančnejše pogoje in merila glede omejitev izvajanja zemeljske oskrbe določi vlada.

(9) Kadar je omejeno število izvajalcev storitev zemeljske oskrbe za druge in kadar je omejeno število izvajalcev zemeljske oskrbe za lastne potrebe iz razlogov glede razpoložljivega prostora ali kapacitet v zvezi z obsegom prometa in stopnjo rabe površin na letališču, ki onemogočajo odprtje trga in/ali izvedbo samooskrbe, določene v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, se izvajalci zemeljske oskrbe izberejo po pravilih javnega naročanja za obdobje sedmih let. Izbiro opravi obratovalec letališča po posvetovanju z odborom uporabnikov letališča. Če obratovalec letališča sam izvaja te storitve, opravi izbiro agencija po posvetu z odborom uporabnikov letališča in obratovalcem tega letališča. Obveznost izbire po pravilih javnega naročanja se ne nanaša na obratovalca letališča in njegovo pravico opravljati storitve zemeljske oskrbe.

(10) Minister natančneje določi izvajanje zemeljske oskrbe in zemeljske samooskrbe.

144. člen

(vodenje in upravljanje centraliziranih infrastruktur ter prost dostop do objektov in naprav)

(1) Ne glede na določbe 142. in 143. člena tega zakona, obratovalec letališča zagotavlja na letališču iz prvega odstavka prejšnjega člena, vodenje in upravljanje centraliziranih infrastruktur, ki se uporabljajo za izvajanje storitev zemeljske oskrbe in katerih kompleksnost, stroški ali vpliv na okolje ne dopuščajo deljenja ali podvajanja sistemov, zaradi česar jih izvajalci storitev zemeljske oskrbe in samooskrbni uporabniki letališč morajo uporabljati. Te infrastrukture so na primer sistemi razvrščanja prtljage, razledenitve, prečiščevanja vode in distribucije goriva. Vodenje in upravljanje centraliziranih infrastruktur se opravlja na pregleden, nepristranski in nediskriminacijski način, predvsem pa ne sme ovirati dostopa izvajalcev storitev zemeljske oskrbe ali samooskrbnih uporabnikov letališča, kolikor to ni drugače urejeno v predpisih Evropske unije, tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih predpisih ter drugih predpisih in pravnih aktih, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Izvajalcem storitev zemeljske oskrbe in uporabnikom letališč iz prvega odstavka prejšnjega člena, ki so se odločili za samooskrbo, mora biti zagotovljen dostop do letaliških objektov in naprav v obsegu, ki je potreben za opravljanje njihovih dejavnosti. Prostor, ki je na letališču na voljo za storitve zemeljske oskrbe, se mora razdeliti med različne izvajalce storitev zemeljske oskrbe in med samooskrbovalne uporabnike letališča, vključno z novimi ponudniki na tem področju, v obsegu, ki je potreben za uveljavljanje njihovih pravic in ki omogoča učinkovito in lojalno konkurenco. Prost dostop do letaliških objektov in naprav ter razdelitev prostora, namenjenega za zemeljsko oskrbo, mora biti zagotovljen na podlagi primernih, nepristranskih, preglednih in nediskriminacijskih pravil in meril, ki jih predpiše vlada, na predlog ministra.

145. člen

(odbor uporabnikov letališča)

(1) Na javnem mednarodnem letališču se ustanovi odbor uporabnikov letališča, ki zastopa interese uporabnikov letališča oziroma fizičnih in pravnih oseb, ki so odgovorne za zračni prevoz potnikov, pošte in/ali tovora od ali do zadevnega letališča.

(2) Minister podrobneje določi ustanovitev in način delovanja odbora uporabnikov letališča ter njegove naloge.

146. člen

(obratovalni čas letališča)

(1) Obratovalec javnega mednarodnega letališča določi obratovalni čas letališča potem, ko ga predhodno uskladi z odborom uporabnikov, agencijo in izvajalci letaliških služb iz drugega odstavka 111. člena tega zakona ter subjekti iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona.

(2) Če obratovalec letališča ne doseže soglasja iz prejšnjega odstavka, določi obratovalni čas letališča agencija.

(3) Agencija lahko določi obratovalni čas letališča tudi izven obratovalnega časa, če to zahtevajo razlogi zagotavljanja varnosti zračnega prometa ali če to zahtevajo interesi varnosti leta določenega zrakoplova.

(4) Vlada podrobneje določi usklajevanje obratovalnega časa letališč.

Dvanajsti oddelek: Pristojbine

147. člen

(način in postopek oblikovanja ter določanja pristojbin)

(1) Na javnem mednarodnem letališču so obratovalec letališča in izvajalci storitev zemeljske oskrbe dolžni obračunavati pristojbine za posamezne storitve po načelih enakopravnega, preglednega in nediskriminatornega obravnavanja uporabnikov njihovih storitev ter v odvisnosti od stroškov, vrste, količine in zahtevnosti storitve. Enako velja za nadomestila za uporabo centraliziranih infrastruktur ter nadomestila za prost dostop do objektov in naprav iz 144. člena tega zakona.

(2) Če obratovalec letališča, uporabnik letališča in izvajalec storitev zemeljske oskrbe izvaja storitve zemeljske oskrbe, mora voditi računovodstvo za storitve zemeljske oskrbe ločeno od računovodstva za druge dejavnosti, ki jih opravlja (v nadaljnjem besedilu: ločeno računovodstvo). Izvajanje ločenega računovodstva ter preverjanje, da ni finančnih tokov med njegovo dejavnostjo zemeljske oskrbe in drugimi dejavnostmi, preverja neodvisni revizor.

(3) Vlada v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, z uredbo določi skupna načela za obračunavanje pristojbin, v okviru katerih uredi zahteve glede nediskriminatornosti, skupnega sistema obračunavanja pristojbin, posvetovanj in postopkov, če soglasje ni doseženo, preglednosti, nove infrastrukture, standardov kakovosti, razločevanja storitev in nadzora.

(4) Ne glede na prejšnji člen Vlada v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, z uredbo določi skupna načela za obračunavanje varnostnih pristojbin, v okviru katerih uredi zahteve glede nediskriminatornosti, skupnega sistema obračunavanja pristojbin, posvetovanj in postopkov, če soglasje ni doseženo, preglednosti, nove opreme za varovanje, standardov kakovosti, razločevanja storitev in nadzora.

(5) Če predpisi Evropske unije, ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi ter drugi predpisi in pravni akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ne določajo drugače, se morajo obratovalec letališča in izvajalci storitev zemeljske oskrbe v postopku oblikovanja pristojbin iz tega člena posvetovati z odborom uporabnikov letališča. Če odbor uporabnikov oporeka primernosti pristojbin, na predlog ministra o pristojbinah odloči vlada. Odločitev Vlade velja največ šest mesecev. Vlada lahko veljavnost odločitve, na predlog ministra, ki predhodno opravi posvetovanja s prizadetimi stranmi, podaljša za nadaljnjih šest mesecev, če oziroma dokler odbor uporabnikov oporeka primernosti pristojbin. V primeru odločitve o pristojbinah vlada ni odškodninsko odgovorna za morebitno oškodovanje izvajalcev storitev ali uporabnikov njihovih storitev.

VIII. ATM/ANS

148. člen (zagotavljanje ATM/ANS)

(1) Zagotavljanje ATM/ANS se izvaja v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in zakonom, ki ureja zagotavljanje ATM/ANS in na njuni podlagi izdanimi predpisi, ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ter mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

(2) Vsak, ki opravlja naloge pri izvajanju storitev ATM/ANS, mora ravnati tako, da sta zagotovljena varnost in red, ter da ni ogrožena varnost ljudi in premoženja.

(3) Če se spremenijo mednarodni standardi in priporočene prakse ICAO, ki se nanašajo na zagotavljanje ATM/ANS, lahko vlada izda predpis, ki določi tudi druge službe in naloge ali odpravi obstoječe ter določi obveznosti izvajalcev storitev ATM/ANS na letališču, če je to potrebno za zagotavljanje varnosti, rednosti in nemotenosti zračnega prometa.

(4) Republika Slovenija lahko v zvezi z zagotavljanjem ATM/ANS sklepa dogovore, in sicer tako, da lahko pooblasti za opravljanje določene dejavnosti drugo državo oziroma sprejme pooblastilo za opravljanje določene dejavnosti od druge države.

149. člen (zavrnitev storitev izvajanja služb zračnega prometa)

(1) Izvajalec služb zračnega prometa lahko zavrne zagotavljanje storitev na zračnih poteh in v terminalu operatorju, ki dolguje plačilo storitev za opravljene storitve navigacijskih služb zračnega prometa, ki so mu bile v preteklosti zagotovljene, če skupni dolg znaša najmanj 5.000 EUR in dolg traja najmanj tri mesece.

(2) Izvajalec služb zračnega prometa ne sme zavrniti zagotavljanja storitev, če bi taka zavrnitev lahko vplivala na varnost zračnega prometa, če se je posamezen let zrakoplova operatorja iz prejšnjega odstavka že začel ali če gre za zrakoplove in aktivnosti iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona.

(3) Razen če je med izvajalcem službe zračnega prometa in operatorjem dogovorjeno drugače, izvajalec služb zračnega prometa ponovno zagotavlja storitev takoj, ko operator v celoti plača dolg.

(4) Izvajalec služb zračnega prometa o zavrnitvi zagotavljanja storitev iz prvega odstavka tega člena nemudoma obvesti ministristvo, agencijo, obratovalca letališča, na katerem se je izvedla zavrnitev zagotavljanja storitve, ter Eurocontrol.

(5) Zavrnitev zagotavljanja službe zračnega prometa se izvaja v skladu z navodilom, ki ga izda minister, in se objavi na način, običajen v letalstvu.

150. člen (objava letalskih informacij)

Informacije, potrebne za varen, reden in tekoč zračni promet, se zagotavlja z izdajanjem Zbornika letalskih informacij in zagotavljanjem drugih letalskih informacij v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ob upoštevanju mednarodnih standardov, priporočenih praks in navodil ICAO.

151. člen (postopki za vzletanje in pristajanje zrakoplovov)

(1) Oblikovanje, določanje in vzdrževanje instrumentalnih postopkov za vzletanje in pristajanje zrakoplovov in drugih postopkov za vzletanje in pristajanje zrakoplovov na aerodromih se izvaja v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ob upoštevanju mednarodnih standardov, priporočenih praks in navodil ICAO.

(2) Agencija določi način oblikovanja, določanja in vzdrževanja postopkov za vzletanje in pristajanje zrakoplovov na aerodromih in pogoje, ki jih morajo v zvezi s tem izpolnjevati organizacije.

152. člen (letalske karte)

(1) Izdelava, vzdrževanje in spreminjanje letalskih kart se izvaja v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ob upoštevanju mednarodnih standardov, priporočenih praks in navodil ICAO.

(2) Agencija določi način za izdelavo, vzdrževanje in spreminjanje letalskih kart in pogoje, ki jih morajo v zvezi s tem izpolnjevati organizacije.

153. člen (delovni čas strokovnega osebja, ki opravlja dela pri izvajalcu storitev ATM/ANS in kontrolorjev zračnega prometa)

(1) Dnevni ali tedenski počitek strokovnega osebja, ki opravlja naloge pri izvajalcih storitev ATM/ANS, se v povprečnem minimalnem trajanju, kot je določen z zakonom, ki ureja delovna razmerja, zagotavlja v obdobju šestih mesecev.

(2) Delovni čas kontrolorja zračnega prometa ne sme preseči 160 ur mesečno oziroma 462 ur v treh zaporednih mesecih.

(3) Minister podrobneje določi čas dela in čas počitka strokovnega osebja, ki opravlja naloge pri izvajalcu storitev ATM/ANS.

154. člen (rekreacijski dopust)

(1) Kontrolorjem zračnega prometa pripada za ohranitev telesne in duševne kondicije do 11 delovnih dni posebnega dopusta na leto (rekreacijski dopust), od tega pa sedem dni plačanega medicinsko programiranega rekreacijskega dopusta na leto.

(2) Vsebina medicinsko programiranega dopusta, pogoji in način izrabe pravice do rekreacijskega dopusta se uredi v programu, ki ga sprejme izvajalec služb zračnega prometa.

IX. ORGANIZACIJA IN UPORABA ZRAČNEGA PROSTORA

155. člen (upravljanje zračnega prostora)

(1) Upravljanje zračnega prostora, ki vključuje oblikovanje zračnega prostora, klasifikacijo zračnega prostora, prilagodljivo uporabo zračnega prostora in druge funkcije, katerih cilj je najboljša možna izkoriščenost razpoložljivega zračnega prostora, se izvaja v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

(2) Minister s sklepom določi obliko in klasifikacijo zračnega prostora.

(3) Minister podrobneje določi izvajanje upravljanja zračnega prostora ob soglasju ministra, pristojnega za obrambo.

156. člen (prepoved uporabe zračnega prostora in omejitve letenja)

(1) Za zagotovitev varnosti in obrambnih interesov Republike Slovenije lahko vlada omeji ali prepove letenje zrakoplovov v celotnem zračnem prostoru Republike Slovenije ali nad določenimi območji.

(2) Za izvajanje vojaških operacij in vojaškega usposabljanja lahko vlada, na predlog ministrstva, pristojnega za obrambo, omeji ali prepove letenje zrakoplovov nad določenimi območji.

(3) Zaradi zagotovitve javnega reda, varstva okolja in varstva narave, varovanja določenih oseb, okolišev in objektov, zagotavljanja varnosti ljudi in premoženja ter varnosti v letalstvu, lahko ministrstvo, samostojno, na predlog ministrstva, pristojnega za notranje zadeve ali na predlog drugega pristojnega organa, omeji ali prepove letenje zrakoplovov nad določenimi območji.

(4) Za zagotavljanje varnosti v letalstvu lahko agencija samostojno omeji ali prepove letenje zrakoplovov nad določenimi območji.

(5) Za namen izvajanja svojih nalog in pristojnosti lahko preiskovalni organ omeji ali prepove letenje zrakoplovov nad določenimi območji.

(6) Za namen izvajanja akcij iskanja in reševanja zrakoplova lahko izvajalec služb zračnega prometa kot center za koordinacijo omeji ali prepove letenje zrakoplovov.

(7) Ne glede na določbe od drugega do šestega odstavka tega člena, se omejitev ali prepoved letenja zrakoplovov nad določenimi območji uvede z upoštevanjem principov prilagodljive uporabe zračnega prostora in objavi na način, ki je običajen v zračnem prometu.

(8) Pristojna služba zračnega prometa lahko v določenem delu zračnega prostora ali na določenem letališču oziroma vzletišču, po lastni presoji ali na zahtevo vodje zrakoplova, izvajalca druge navigacijske službe zračnega prometa ali obratovalca letališča, začasno prepove ali omeji zračni promet, če to zahtevajo interesi varnosti leta določenega zrakoplova.

X. GEOINFORMACIJSKA DEJAVNOST ZA POTREBE CIVILNEGA LETALSTVA

157. člen (geoinformacijska dejavnost)

Geoinformacijska dejavnost za potrebe civilnega letalstva obsega zajem, upravljanje, zbiranje, vodenje, vzdrževanje, obdelavo in distribucijo tistih lokacijskih podatkov, ki so potrebni za zagotovitev varnosti zračnega prometa. Ti lahko služijo za izdelavo zbirke lokacijskih podatkov, kartografskih prikazov, izdelkov in lokacijskih storitev. Nanašajo se lahko na naravne ali antropogene, stalne ali začasne, in statične ali dinamične objekte ter pojave v prostoru, ki lahko vplivajo na varnost zračnega prometa.

158. člen (izvajanje geoinformacijske dejavnosti)

(1) Za izvajanje geoinformacijske dejavnosti za potrebe civilnega letalstva je odgovorno ministrstvo.

(2) Naloge geoinformacijske dejavnosti za potrebe civilnega letalstva v skladu s prejšnjim členom izvaja Geodetski inštitut Slovenije po programu dejavnosti civilnega letalstva.

(3) Program geoinformacijske dejavnosti za potrebe civilnega letalstva pripravi ministrstvo, v sodelovanju z Geodetskim inštitutom Slovenije. Program geoinformacijske dejavnosti za potrebe civilnega letalstva je vključen v program del inštituta in je sestavni del letnega programa državne geodetske službe po zakonu, ki ureja geodetsko dejavnost.

(4) Delo Geodetskega inštituta Slovenije na področju geoinformacijske dejavnosti za potrebe civilnega letalstva nadzira ministrstvo.

159. člen (naloge Geodetskega inštituta Slovenije)

(1) Geodetski inštitut Slovenije kot javno službo na področju geoinformacijske dejavnosti za potrebe civilnega letalstva, razen v primeru, ko ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi ter drugi predpisi in pravni akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ne določajo drugače, izvaja naslednje naloge:

- organizacijo izvedbe in nadzora izmer ter monitoringa objektov ter pojavov, ki lahko vplivajo na varnost zračnega prometa;
- zbiranje, vodenje, vzdrževanje, obdelavo in distribucijo podatkov, zbirke podatkov, kartografskih izdelkov in lokacijskih storitev;
- distribucijo geoinformacijskih podatkov uporabnikom;
- pripravo geoinformacijskega gradiva za potrebe priprave obvestil za letalce;
- izvedbo raziskovalnih in razvojnih nalog ter drugih strokovno-tehničnih nalog v zvezi z geoinformacijsko dejavnostjo za potrebe civilnega letalstva in
- strokovno-tehnično sodelovanje z geoinformacijskimi službami za potrebe civilnega letalstva v drugih državah.

(2) Geodetski inštitut Slovenije zagotovi, da so naloge iz prejšnjega odstavka izvedene v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, in ob upoštevanju mednarodnih standardov, priporočenih praks in navodil ICAO.

160. člen (avtorske pravice in druge pravice avtorja)

Materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na avtorskih delih, ki jih izdela Geodetski inštitut Slovenije med izvajanjem javne službe na podlagi tega zakona, se z nastankom avtorskega dela prenesejo na Republiko Slovenijo. O izvrševanju teh pravic odloča minister.

161. člen (zaščita digitalnih podatkov o terenu in ovirah)

(1) Digitalni podatki o terenu in ovirah so dostopni samo upravičenim osebam.

(2) Upravičena osebe, katerim so digitalni podatki o terenu in ovirah dostopni, so pravne osebe, ki opravljajo dejavnostjo v letalstvu in pri tem uporabljajo digitalne podatke o terenu in ovirah.

(3) Upravičene osebe iz prejšnjega odstavka v zaprosilu za dostop do digitalnih podatkov o terenu in ovirah navedejo naslednje podatke:

- firma oziroma ime,
- sedež in glavni kraj poslovanja,
- namen uporabe.

Prosilec v zaprosilu poda izjavo, da digitalni podatki o terenu in ovirah ne bodo javno dostopni.

(4) Evidenco upravičenih oseb, katerim je bil odobren dostop do digitalnih podatkov o terenu in ovirah, vodi upravljalec digitalnih podatkov o terenu in ovirah.

XI. VAROVANJE IN OLAJŠAVE

Prvi oddelek: Varovanje

162. člen (splošno)

(1) Varnost zračnega prometa se zagotavlja tudi z varovanjem civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja. Varovanje civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja (v nadaljnjem besedilu: varovanje) se izvaja v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Pri pripravi in izvajanju ukrepov ter postopkov varovanja morajo med seboj sodelovati državni organi, lastniki in obratovalci javnih mednarodnih in javnih letališč, izvajalci letaliških služb iz drugega odstavka 111. člena tega zakona ter subjekti iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona na javnem mednarodnem letališču, letalski prevozniki, izvajalci storitev ATM/ANS ter vsi subjekti, ki morajo v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, izvajati ukrepe varovanja.

(3) Na javnem mednarodnem letališču, v zrakoplovu, v objektu ATM/ANS in v objektih zunaj letališč, v katerih se izvajajo ukrepi varovanja, mora vsak ravnati v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, programi varovanja civilnega letalstva in drugimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji s področja varovanja.

(4) Agencija uvede ukrepe varovanja tudi na letališčih, ki niso javna mednarodna letališča, če oceni, da je to potrebno.

(5) Agencija lahko uporabi ukrepe, ki so strožji od skupnih osnovnih standardov iz prvega odstavka tega člena. Pri tem ravnata na osnovi ocene tveganja in skladno z zakonodajo Evropske unije. Ti ukrepi so ustrezni, objektivni, nediskriminatorni in sorazmerni tveganju, zaradi katerega se sprejemajo.

(6) Agencija o takšnih ukrepih obvesti Evropsko komisijo čimprej po začetku njihove uporabe.

163. člen (programi varovanja civilnega letalstva)

(1) Programi varovanja civilnega letalstva se pripravijo, uporabljajo in vzdržujejo za Republiko Slovenijo (nacionalni program varovanja v civilnem letalstvu Republike Slovenije), za vsako javno mednarodno, za vsakega letalskega prevoznika in operatorja, za vsakega izvajalca storitev ATM/ANS in za subjekte, ki uporabljajo standarde s področja varovanja v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Programi varovanja civilnega letalstva niso javni dokumenti in zanje ne veljajo določbe predpisov, ki urejajo informacije javnega značaja.

164. člen (Nacionalni program varovanja v civilnem letalstvu in Nacionalni program za nadzor kakovosti na področju varovanja civilnega letalstva)

(1) Nacionalni program varovanja v civilnem letalstvu Republike Slovenije in Nacionalni program za nadzor kakovosti na področju varovanja civilnega letalstva sprejme vlada na predlog ministra.

(2) Programi varovanja iz 165., 166., 167. in 168. člena tega zakona, morajo biti usklajeni z Nacionalnim programom varovanja v civilnem letalstvu Republike Slovenije in z Nacionalnim programom za nadzor kakovosti na področju varovanja civilnega letalstva iz prejšnjega odstavka.

(3) Za usklajevanje in spremljanje izvajanja Nacionalnega programa varovanja civilnega letalstva iz prvega odstavka tega člena je pristojno ministrstvo.

165. člen
(program varovanja javnega mednarodnega letališča)

(1) Program varovanja javnega mednarodnega letališča odobri agencija na predlog obratovalca letališča, ki ga slednji predhodno uskladi z operatorjem aerodroma, če ta obstaja skladno s predpisi Evropske unije in obratovalcem ali obratovalci letališke infrastrukture, če je na aerodromu več operatorjev aerodroma.

(2) Obratovalec letališča mora na primeren način objaviti varnostna navodila in prepovedi.

166. člen
(program varovanja operatorja)

(1) Program varovanja operatorja, ki ima spričevalo letalskega prevoznika (AOC), ki mu ga izda agencija, odobri agencija.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek mora program varovanja operatorja, ki ima spričevalo letalskega prevoznika (AOC), ki mu ga izda agencija, biti usklajen tudi s programi varovanja letališč v državah, v katere opravlja mednarodni redni zračni prevoz. Operator mora na primeren način objaviti varnostna navodila in prepovedi.

(3) Tuji operator, ki opravlja mednarodni zračni promet v Republiko Slovenijo, iz Republike Slovenije ali preko njenega ozemlja, mora uskladiti svoj program varovanja s programi varovanja letališč v Republici Sloveniji, če mednarodna pogodba, ki zavezuje Republiko Slovenijo, ne določa drugače.

(4) Agencija lahko od operatorjev, ki izvajajo operacije splošnega letalstva, ki uporabljajo zrakoplove z največjo vzletno maso več kot 5700 kg, zahteva, da vzpostavijo, izvajajo in vzdržujejo v pisni obliki program varovanja, ki mora biti skladen z nacionalnim programom varovanja civilnega letalstva Republike Slovenije.

(5) Agencija zahteva pisni program iz prejšnjega odstavka, če oceni, da je to potrebno iz razloga varovanja civilnega letalstva.

167. člen
(program varovanja izvajalca storitev ATM/ANS)

(1) Program varovanja izvajalca storitev ATM/ANS odobri agencija.

(2) Izvajalec storitev ATM/ANS mora na primeren način objaviti varnostna navodila in prepovedi.

168. člen
(program varovanja subjekta)

(1) Program subjekta, ki uporablja standarde s področja varovanja, odobri agencija.

(2) Subjekt mora na primeren način objaviti varnostna navodila in prepovedi.

169. člen
(Nacionalni program usposabljanja za varovanje civilnega letalstva)

(1) Nacionalni program usposabljanja za varovanje civilnega letalstva sprejme vlada na predlog ministra.

(2) Ministrstvo je pristojno za usklajevanje in spremljanje izvajanja Nacionalnega programa usposabljanja za varovanje civilnega letalstva iz prvega odstavka tega člena.

(3) Področni programi usposabljanja obratovalcev javnega mednarodnega letališča, operatorja, izvajalca storitev ATM/ANS in subjekta, ki izvaja standarde s področja varovanja, odobri agencija, pod pogojem, da so v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi

predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(4) Agencija izda pooblastilo izvajalcu usposabljanja, ki izvaja usposabljanja na področju varovanja civilnega letalstva.

(5) Agencija z odločbo razveljavi, začasno ukine ali omeji delo izvajalcu usposabljanja iz prejšnjega odstavka, če ugotovi, da ne izpolnjuje predpisanih pogojev.

170. člen

(Svet Republike Slovenije za varovanje civilnega letalstva in letališki sveti za varovanje civilnega letalstva)

(1) Za pripravo ukrepov za usklajeno delovanje ministrstev in njihovih organov, različnih služb, agencij in drugih organizacij, ki pripravljajo in izvajajo različne vidike varovanja ali so za to odgovorne, in za usklajevanje dejavnosti v zvezi z varovanjem, na predlog ministra vlada ustanovi Svet Republike Slovenije za varovanje civilnega letalstva.

(2) Za pripravo ukrepov za usklajeno delovanje različnih družb, služb, agencij in drugih organizacij, ki pripravljajo in izvajajo različne vidike varovanja, ali so za to odgovorne, in za usklajevanje dejavnosti v zvezi z varovanjem, na mednarodnem letališču ustanovi obratovalec letališča Letališki svet za varovanje civilnega letalstva.

171. člen

(varnostni pregledi in varovanje)

(1) Na javnem mednarodnem letališču morajo biti zagotovljene ustrezne površine, prostori in oprema za varnostne preglede zrakoplovov, vozil, potnikov, prtljage, tovora in pošte, oseb in njihovih osebnih predmetov, zalog za oskrbo med letom ter zalog za oskrbo na letališču, določeni morajo biti tudi javni deli, nadzorovani deli, varnostna območja omejenega gibanja, kritični deli varnostnih območij omejenega gibanja in, če je potrebno, tudi druga varnostno pomembna območja.

(2) Obratovalec javnega mednarodnega letališča oziroma njegovega dela, ki zagotavlja in obratuje manevrske površine in ploščadi, potniški ali tovorni terminal letališča, mora na teh površinah oziroma v terminalu skladno s programi varovanja zagotoviti zlasti naslednje tehnično-tehnološke pogoje varovanja:

1. površine na letališču, potrebne za varnostne preglede zrakoplovov in vozil,
2. prostore in opremo, potrebno za osnovne in posebne varnostne preglede potnikov, vozil, prtljage, tovora in pošte, oseb in njihovih osebnih predmetov, zalog za oskrbo med letom in zalog za oskrbo na javnem mednarodnem letališču, ki vstopajo ali se vnašajo na varnostna območja omejenega gibanja, kritične dele varnostnega območja omejenega gibanja in, če so določena, druga varnostno pomembna območja,
3. osnovne varnostne preglede potnikov, prtljage ter oseb in njihovih osebnih predmetov, ki vstopajo na varnostna območja omejenega gibanja,
4. prostore in opremo za nastanitev in oskrbo oseb iz četrtega odstavka 101. člena tega zakona ter za druge posebne kategorije potnikov, na primer za osebe, ki so v nameravanem času prevoza v postopku prisilne odstranitve tujca oziroma je prevoz potreben v zvezi s kazenskim postopkom ali izvršitvijo pravnomočne obsodbe,
5. varovanje javnih delov letališča in nadzorovanih delov letališča, razen uradnih prostorov policije, carine in drugih državnih organov, če to s temi organi s pogodbo ni urejeno drugače,
6. prostorske in druge pogoje pristojnim organom za nadzor izvajanja varovanja.

(3) Če agencija ugotovi, da varovanje iz tega člena ni zagotovljeno v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva ter letalskimi varnostnimi programi in drugimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji s področja varovanja, lahko minister, pristojen za notranje zadeve, na predlog in v soglasju z ministrom odredi policijsko varovanje do odprave pomanjkljivosti. S tem nastali stroški bremenijo tistega, ki bi moral zagotoviti izvajanje teh nalog.

(4) Javni deli letališča, nadzorovani deli letališča, varnostna območja omejenega gibanja, kritični deli varnostnega območja omejenega gibanja in druga varnostno pomembna območja letališča iz prvega

odstavka tega člena se določijo z nacionalnim programom varovanja civilnega letalstva in programom varovanja javnega letališča.

172. člen
(gibanje in zadrževanje na javnem mednarodnem letališču ter v objektu navigacijskih služb zračnega prometa)

(1) Na nadzorovanih delih javnega mednarodnega letališča, varnostnih območjih omejenega gibanja, kritičnih delih varnostnega območja omejenega gibanja in, če so določena, drugih varnostno pomembnih območjih javnega mednarodnega letališča ter v objektih izvajalca storitev ATM/ANS, ki so opredeljeni v nacionalnem programu varovanja v civilnem letalstvu Republike Slovenije, se smejo gibati in zadrževati samo tiste osebe, ki opravljajo službena opravila in imajo za to ustrezna dovoljenja za gibanje in zadrževanje (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje za gibanje).

(2) Dovoljenje za gibanje izda osebi iz prejšnjega odstavka (v nadaljnjem besedilu tega poglavja: prosilec) ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, na obrazložen predlog obratovalca letališča, obratovalca letališke infrastrukture, letalskega prevoznika, izvajalca storitev ATM/ANS ali predstojnika državnega organa, ki opravlja službena opravila na letališču ali v objektu izvajalca storitev ATM/ANS (v nadaljnjem besedilu: predlagatelj). Dovoljenje za gibanje se izda, če so za gibanje in zadrževanje na letališču ter v objektu izvajalca storitev ATM/ANS, za katerega je potrebno dovoljenje za gibanje, izpolnjeni predpisani pogoji. Na podlagi dovoljenja za gibanje obratovalec letališča zagotovi izdelavo identifikacijske priponke za letališča, izvajalec storitev ATM/ANS pa za objekte izvajalca storitev ATM/ANS. Oblika in vsebina identifikacijske priponke se določita v nacionalnem programu varovanja civilnega letalstva. Identifikacijska priponka je dokazilo, da je njenemu imetniku oziroma imetnici izdano ustrezno dovoljenje za gibanje.

(3) Pred izdajo dovoljenja za gibanje agencija s soglasjem prosilca opravi preverjanje preteklosti prosilca in na podlagi dobljenih podatkov izdela oceno primernosti prosilca za gibanje in zadrževanje na letališču ter v objektu izvajalca storitev ATM/ANS brez spremstva. Preverjanje preteklosti se opravi na podlagi:

- podrobnega življenjepisa, ki ga je predložil prosilec,
- mnenja predlagatelja za izdajo dovoljenja za gibanje, ki mora vsebovati najmanj opredelitev potrebe po gibanju in zadrževanju na območju ter v objektu, za katerega je potrebno dovoljenje za gibanje, podatke o morebitnih izrečenih disciplinskih sankcijah in vodenih disciplinskih postopkih,
- kopije dokumenta, s katerim prosilec izkazuje svojo identiteto,
- dokazil o neizbranih pravnomočnih obsodbah za naklepna kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti,
- dokazil o neizbranih pravnomočnih odločbah o letalskih prekrških s področja varovanja, o prekrških s področja varstva javnega reda in miru, ki se nanašajo na nasilno in drzno vedenje ter uporabo nevarnih predmetov in s področja proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami,
- dokazil o neobstoju poteka kazenskega postopka za naklepna kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti,
- soglasja prosilca za zbiranje osebnih podatkov, za preverjanje preteklosti in za morebitno varnostno preverjanje,
- osebnega pogovora s prosilcem, če so dobljeni podatki in listine nejasni.

Dokazila iz četrte, pete in šeste alineje tega odstavka pridobi uradna oseba, ki vodi postopek, po uradni dolžnosti iz uradnih evidenc, ki jih vodijo slovenski organi ali nosilci javnih pooblastil, ki jim je pooblastilo izdal slovenski organ.

(4) Vloga z dokazili iz prejšnjega odstavka, ki jih predloži prosilec, se predloži tako, da predlagatelj nima vpogleda v osebne podatke prosilca. Če se pri izdelavi ocene o primernosti prosilca za izdajo dovoljenja za gibanje brez spremstva na podlagi razpoložljivih podatkov ali pogovora posumi v primernost prosilca za izdajo dovoljenja za gibanje, se s soglasjem prosilca, če je treba, opravi varnostno preverjanje. Varnostno preverjanje opravita na zaprosilo agencije policija in Slovenska obveščevalno-varnostna agencija v skladu s pooblastili in po postopkih, določenimi s predpisi o varovanju tajnih podatkov. Varnostno preverjanje obsega preveritev podatkov, ki so določeni s predpisi o varovanju tajnih podatkov za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov stopnje ZAUPNO. Policija in Slovenska obveščevalno-varnostna agencija morata agencijo o ugotovljenih varnostnih zadržkih obvestiti najkasneje sedem delovnih dni po prejemu zahtevka za varnostno preverjanje.

(5) Na površinah in območjih iz prvega odstavka tega člena se smejo gibati tudi druge osebe, če se nameravajo vkrcati v zrakoplov ali izkrcati iz njega ali opraviti določene naloge, vendar morajo imeti spremljevalca, ki ga določi pristojna služba varovanja na letališču.

(6) Na površinah in območjih iz prvega odstavka tega člena se smejo gibati brez dovoljenja za gibanje in brez spremstva tudi člani letalskih posadk, če imajo ustrezno identifikacijsko priponko, izdano v skladu s Prilogo 9 in Prilogo 17 k Čikaški konvenciji.

(7) V okviru obravnave vloge za izdajo dovoljenja za gibanje, preverjanja preteklosti in varnostnega preverjanja, izdelave ocene primernosti prosilca za gibanje in zadrževanje na letališču in v objektu izvajalca storitev ATM/ANS brez spremstva, agencija in organi, ki opravljajo varnostno preverjanje iz tretjega odstavka tega člena, v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov, obdelujejo naslednje osebne podatke:

- vse podatke, ki so v skladu s predpisi vsebovani v osebni izkaznici ali potni listini,
- podatke o delovnih izkušnjah, zaposlitvah in delodajalcih,
- podatke o neizbranih pravnomočnih obsodbah za naklepna kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti in podatke o neizbranih pravnomočnih odločbah o letalskih prekrških s področja varovanja, o prekrških s področja varstva javnega reda in miru, ki se nanašajo na nasilno in drzno vedenje ter uporabo nevarnih predmetov in s področja proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami,
- podatke o tekočih kazenskih postopkih za naklepna kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti,
- podatke o pomembnih življenjskih dogodkih, ki jih je prosilec navedel v podrobnem življenjepisu,
- biometrične podatke, če je dostop na območja in v objekte iz prvega odstavka tega člena skladno s predpisi zagotovljen z uporabo opreme, ki zahteva take podatke,
- oceno primernosti za izdajo dovoljenja za gibanje.

(8) Podrobni življenjepis iz prve alineje tretjega odstavka tega člena mora vsebovati naslednje podatke:

1. osebno ime, vključno s prejšnjimi;
2. enotno matično številko občana (EMŠO);
3. datum in kraj rojstva;
4. državljanstvo oziroma državljanstva, vključno s prejšnjimi;
5. naslov prebivališča (stalnega, začasnega in naslov dosegljivosti);
6. bivanja v tujini, če so trajala tri mesece ali več (kraj, obdobje in razlog bivanja);
7. poklic in delo, ki ga opravlja;
8. služenje vojaškega roka;
9. šolanje in obiskovanje seminarjev ali drugih oblik usposabljanja v tujini, če so trajala več kot en mesec (kraj in obdobje);
10. delodajalce in njihove naslove, vključno s prejšnjimi;
11. neizbrisane pravnomočne obsodbe za naklepna kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti in podatke o neizbranih pravnomočnih odločbah o letalskih prekrških s področja varovanja, o prekrških s področja varstva javnega reda in miru, ki se nanašajo na nasilno in drzno vedenje ter uporabo nevarnih predmetov in s področja proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami;
12. tekoče kazenske postopke za naklepna kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti;
13. odvisnost od alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi oziroma druge zasvojenosti;
14. bolezen ali duševne motnje, ki bi lahko ogrozile varno izvajanje delovnih nalog;
15. stike s tujimi varnostnimi ali obveščevalnimi službami;
16. članstvo ali sodelovanje v organizacijah ali skupinah, ki ogrožajo vitalne interese Republike Slovenije ali držav članic političnih, obrambnih in varnostnih zvez, katerih članica je Republika Slovenija;
17. prejšnja varnostna preverjanja v skladu s predpisi, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva;
18. sodelovanje v tujih oboroženih silah ali drugih oboroženih formacijah;
19. finančne obveznosti oziroma prevzeta jamstva z navedbo vrste (npr.: krediti, hipoteke, preživnine) in višine finančnih obveznosti, razloge za dolgove in upnike ter navedbo vseh dohodkov v preteklem letu, vključno s podatki o lastništvu nepremičnin. Preverjana oseba navede tudi podatke o povprečnem osebnem dohodku v zadnjih treh mesecih pred izpolnjevanjem varnostnega vprašalnika;
20. lastnosti in okoliščine iz življenja preverjene osebe, ki imajo lahko za posledico izpostavljenost izsiljevanju ali drugim oblikam izvajanja pritiska.

(9) Vlada podrobneje določi način izdaje dovoljenja za gibanje in obvezne vsebine obrazloženega predloga iz drugega odstavka tega člena. Zaščita dovoljenja za gibanje in identifikacijske priponke pred ponarejanjem in drugimi oblikami zlorab ter način nošenja identifikacijske priponke in preverjanje z njo povezane identitete nosilca se določijo v nacionalnem programu varovanja civilnega letalstva.

(10) Ne glede na prejšnje določbe tega člena, dovoljenje za gibanje uslužbencem policije, Slovenske obveščevalno-varnostne agencije in ministrstva, pristojnega za obrambo, ter osebam, ki so v skladu s predpisi o tajnih podatkih pridobile dovoljenje za dostop do tajnih podatkov, izda agencija le na podlagi zaprosila in mnenja predlagatelja, ki mora vsebovati najmanj opredelitev potrebe po gibanju in zadrževanju na območju oziroma v objektu, za katerega je potrebno imeti dovoljenje za gibanje, če organ, ki je zaprosil za izdajo dovoljenja za gibanje, poda izjavo, da je opravil preverjanje, ki glede zahtevnosti ustreza najmanj preverjanju preteklosti iz tretjega odstavka tega člena.

173. člen **(zavrnitev, odvzem in začasno zadržanje izdanega dovoljenja za gibanje)**

(1) Agencija izdajo dovoljenja za gibanje iz prejšnjega člena zavrne, če:

1. ni izkazana identiteta prosilca;
2. dejansko ugotovljene okoliščine iz varnostnega preverjanja kažejo na utemeljen dvom o zanesljivosti posameznika za samostojno gibanje v območjih iz prvega odstavka prejšnjega člena (varnostni zadržek);
3. za prosilca ni izkazana potreba po gibanju in zadrževanju na območjih aerodroma ter v objektu izvajalca storitev ATM/ANS, za katerega je dovoljenje za gibanje potrebno, ali če ta potreba ni trajna;
4. prosilec ni soglašal z zbiranjem osebnih podatkov, preverjanjem preteklosti ali z morebitnim varnostnim preverjanjem;
5. je bil prosilec pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali pravnomočno spoznan za odgovornega za letalski prekršek s področja varovanja, ali za prekršek s področja varstva javnega reda in miru, ki se nanaša na nasilno in drzno vedenje ter uporabo nevarnih predmetov, ali za prekršek s področja proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami;
6. je prosilec v kazenskem postopku za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti;
7. se prosilec ni udeležil osebnega pogovora, če je bil nanj vabljen;
8. se ugotovi, da je prosilec v vlogi za pridobitev dovoljenja za gibanje navedel neresnične podatke.

(2) Pri zavrnitvi izdaje dovoljenja za gibanje agencija na način, ki prikrije vir podatkov, seznanj prosilca tudi z razlogi za zavrnitev izdaje dovoljenja.

(3) Agencija izdano dovoljenje za gibanje odvzame, če se med veljavnostjo dovoljenja za gibanje ugotovi, da so nastali razlogi iz prvega odstavka tega člena za zavrnitev izdaje dovoljenja. Agencija lahko med veljavnostjo dovoljenja od policije in slovenske obveščevalno-varnostne agencije zahteva ponovno varnostno preverjanje.

(4) Dovoljenje za gibanje sme agencija prosilcu vročiti samo osebno, pri čemer ostali načini vročitve, ki štejejo za osebno vročitev, niso dovoljeni.

(5) Agencija začasno zadrži izvajanje pravic iz dovoljenja za gibanje, če:

1. imetnik dovoljenja za gibanje ni v roku končal varnostnega usposabljanja, če je zahtevano z nacionalnim programom usposabljanja za varovanje v civilnem letalstvu iz 167. člena tega zakona ali
2. je pri imetniku dovoljenja za gibanje nastala okoliščina, ki kaže na nastanek razlogov za odvzem dovoljenja.

(6) Začasno zadržanje izvajanja pravic iz dovoljenja za gibanje ustno izreče pooblaščen uradna oseba agencije, ki dovoljenje tudi začasno odvzame. Pisna odločba o začasnem zadržanju mora biti izdana v roku 24 ur od izreka.

(7) O zavrnitvi izdaje dovoljenja za gibanje, odvzemu dovoljenja oziroma začasnem zadržanju agencija obvesti predlagatelja kot izhaja iz drugega odstavka tega člena tega zakona.

174. člen **(orožje in prepovedani predmeti ter posebnosti)**

(1) Na javnem mednarodnem letališču smejo imeti in nositi orožje in prepovedane predmete le policisti in pooblaščené uradne osebe carinske službe. Pooblaščené osebe Slovenske varnostno-obveščevalne agencije in obveščevalno-varnostne službe ministrstva, pristojnega za obrambo, pa smejo imeti in nositi le kratkocevno orožje praviloma tako, da ni vidno.

(2) Na predlog ministra vlada določi izjeme in posebnosti nošenja in uporabe orožja ter prevoza orožja in prepovedanih predmetov na javnem mednarodnem letališču, če to dopuščajo drugi predpisi in je to potrebno zaradi zagotavljanja varnosti. O posamezni izjemi vlada odloči s sklepom.

175. člen **(častnik za varovanje med letom)**

(1) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, določi osebo kot častnika za varovanje med letom, da potuje na zrakoplovu imetnika operativne licence, ki mu jo je izda agencija, če je to potrebno zaradi zaščite tega zrakoplova in oseb, ki so na njem, pred dejanji nezakonitega vmešavanja, ki ogrožajo varnost leta.

(2) Minister podrobneje določi pooblastila častnika za varovanje med letom v povezavi s pooblastili, ki jih ima vodja zrakoplova.

Drugi oddelek: Olajšave v zračnem prevozu

176. člen **(poenostavitev formalnosti)**

(1) Za pripravo ukrepov za olajšave v javnem zračnem prevozu in poenostavitev formalnosti se ustanovijo komisije za olajšave v zračnem prevozu.

(2) Ukrepi za olajšave v javnem zračnem prevozu in poenostavitev formalnosti iz prejšnjega odstavka zajemajo predpisane ukrepe, postopke, dokumente, ki se nanašajo na zrakoplove, sprejem in odpremo potnikov, tovora, vključno s pošto, tranzitni promet, opremo in postopke na javnih letališčih za mednarodni zračni promet ter druge olajšave v javnem zračnem prevozu, v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(3) Vlada na predlog ministra ustanovi medresorsko komisijo za olajšave v zračnem prevozu v katero imenuje predstavnike ministrstva in ministrstev, pristojnih za notranje zadeve, finance, kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, zaščito in reševanje, zdravstvo ter zunanje zadeve.

(4) Na javnih letališčih za mednarodni zračni promet se ustanovijo letališke komisije za olajšave v zračnem prevozu v namen izvajanja ukrepov za olajšave v zračnem prevozu in poenostavitev formalnosti.

XII. ISKANJE IN REŠEVANJE ZRAKOPLOVOV TER PREISKAVA V ZVEZI Z VARNOSTJO

177. člen (iskanje in reševanje)

(1) Iskanje in reševanje zrakoplovov splošnega zračnega prometa in operativnega zračnega prometa se na ozemlju Republike Slovenije izvaja v skladu tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Službo iskanja in reševanja zrakoplovov iz prejšnjega odstavka zagotavljajo ministrstvo, ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ministrstvo, pristojno za zdravje, agencija in izvajalci storitev ATM/ANS. Če se na podlagi strokovne analize ugotovi možnost smotrnejšega in kvalitetnejšega izvajanja službe iskanja in reševanja zrakoplovov v okviru izvajalca služb zračnega prometa, lahko vlada v celoti ali deloma nanj prenese izvajanje te službe.

(3) V skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami vlada podrobneje določi izvajanje službe iskanja in reševanja zrakoplova.

(4) Lastnik ali operator, vodja zrakoplova ali obratovalec letališča morajo sodelovati pri iskanju in reševanju zrakoplova.

178. člen (stroški preiskave v zvezi z varnostjo)

(1) Preiskava v zvezi z varnostjo se financira iz državnega proračuna. Vlada lahko zahteva povrnitev stroškov preiskave od osebe, za katero je pristojni organ nesporno ugotovil namerno povzročitev nesreče ali incidenta, oziroma povzročitev nesreče ali incidenta iz hude malomarnosti. Pravica do povrnitve stroškov preiskave zastara po preteku dveh let od pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa.

(2) Stroške reševanja zrakoplova ali odstranjevanja razbitin nosi lastnik zrakoplova. To velja tudi, če je odstranjevanje razbitin zahteval glavni preiskovalec za namen preiskave.

179. člen (preiskava v zvezi z varnostjo in preiskovalni organ)

(1) Preiskava v zvezi z varnostjo se izvaja v skladu s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Preiskave v zvezi z varnostjo vodi preiskovalni organ.

(3) Preiskovalni organ je organiziran kot organizacijska enota pri ministrstvu. Ta organizacijska enota mora biti funkcijsko neodvisna od letalskih upravnih organov, ki zagotavljajo izvajanja strokovnih in upravnih nalog, ki se nanašajo na plovnost, certificiranje, letalske operacije, vzdrževanje, licenciranje, vodenje in kontrolo zračnega prometa ter letališke dejavnosti. Neodvisna mora biti tudi od ostalih organov in subjektov, katerih interesi bi lahko bili v nasprotju z nalogami in pooblastili preiskovalnega organa.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko naloge, zaupane preiskovalnemu organu, razširijo tudi na naloge, povezane z zbiranjem in analizo podatkov ter na druge naloge, povezane z varnostjo letenja, zlasti za zmanjšanje tveganj v letalstvu ter preprečevanje nesreč in incidentov, če te naloge ne vplivajo na neodvisnost preiskovalnega organa.

(5) Preiskovalni organ iz drugega odstavka tega člena dobi sredstva, ki jih potrebuje za izvajanje svojih nalog, neodvisno od organov, navedenih v tretjem odstavku tega člena, in mu mora biti zagotovljena možnost, da pridobi dovolj finančnih sredstev za izvedbo zahtevanih nalog. Vodja in preiskovalci preiskovalnega organa pridobijo položaj, ki jim daje potrebna jamstva za neodvisnost.

(6) Preiskovalni organ stalno vzdržuje potrebno izurjenost in informiranost za potrebe svojega delovnega področja, kar zagotavlja tudi tako, da stalno ali občasno spremlja in analizira izvajanje različnih nalog oziroma dejavnosti na področju letalstva.

180. člen

(vodja preiskovalnega organa, preiskovalec, komisija in vojaški preiskovalni organ)

(1) Vlada na predlog ministra imenuje vodjo preiskovalnega organa, oziroma v primeru multimodalnega organa vodjo letalskega oddelka, in preiskovalce, ki imajo posebna pooblastila.

(2) Vodja preiskovalnega organa:

- ima najmanj deset let delovnih izkušenj na področju letalstva kot pilot ali oseba, ki opravlja naloge glede vzdrževanja in plovnosti zrakoplova ali glede vodenja in kontrole zračnega prometa,
- ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, ustreza izobrazbi druge stopnje in
- je strokovno usposobljen za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov.

(3) Preiskovalec:

- ima najmanj šest let delovnih izkušenj, od tega najmanj dve leti na področju letalstva kot letalsko osebje,
- ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, ustreza izobrazbi druge stopnje in
- je strokovno usposobljen za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov.

(4) Za preiskavo v zvezi z varnostjo vodja preiskovalnega organa imenuje komisijo, ki jo sestavljajo glavni preiskovalec, eden ali več preiskovalcev in, v kolikor je potrebno, drugi strokovnjaki. Če vodja preiskovalnega organa tako presodi, lahko v komisijo imenuje samo glavnega preiskovalca in, če je potrebno, druge strokovnjake.

(5) Komisija iz prejšnjega odstavka je pri delu samostojna in neodvisna.

(6) Komisiji drugi organi in vsi, ki so kakorkoli povezani z nesrečo ali incidentom omogočijo dostop do potrebnih operativnih, tehničnih in pravnih ugotovitev za določeno preiskavo. Vodja preiskovalnega organa lahko zaprosi za pomoč posamezne strokovnjake z delovnega področja in tuje letalske strokovnjake organov civilnega letalstva in drugih organov, ki so usposobljeni za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov.

(7) Preiskave nesreč in incidentov zrakoplovov, vpisanih v register vojaških zrakoplovov, in tujih vojaških zrakoplovov na ozemlju oziroma v zračnem prostoru Republike Slovenije, vodi preiskovalni organ, ki je organiziran pri ministrstvu, pristojnem za obrambo (v nadaljnjem besedilu: vojaški preiskovalni organ). Vojaški preiskovalni organ mora biti funkcionalno neodvisen od ostalih organov in subjektov, katerih interesi bi lahko bili v nasprotju z nalogami in pooblastili vojaškega preiskovalnega organa. Preiskavo lahko spremlja opazovalec iz preiskovalnega organa iz drugega odstavka prejšnjega člena, ki ga določi vodja vojaškega preiskovalnega organa. Opazovalec je lahko prisoten pri vseh preiskovalnih dejanjih in se lahko seznanja z vsemi ugotovitvami preiskave, tudi s tajnimi podatki, če za to izpolnjuje predpisane pogoje. Za osebe vojaškega preiskovalnega organa iz tega odstavka veljajo enake zahteve kot za osebe vojaškega letalskega nadzornega organa iz drugega odstavka 8. člena tega zakona.

(8) Če je bil v nesreči ali incidentu udeležen tudi vojaški zrakoplov, je za izvedbo preiskave v zvezi z varnostjo pristojen preiskovalni organ iz drugega odstavka prejšnjega člena. V tem primeru se v komisijo za preiskavo v zvezi z varnostjo lahko imenuje tudi član iz ministrstva, pristojnega za obrambo.

181. člen

(izjema glede izpolnjevanja pogojev)

(1) Če se delovno razmerje za delovno mesto vodje preiskovalnega organa ali preiskovalca sklene z osebo, ki ob zaposlitvi ne izpolnjuje predpisanih pogojev iz tretje alineje drugega odstavka ter tretje alineje

tretjega odstavka prejšnjega člena, mora izpolniti predpisane pogoje najkasneje v 24 mesecih od dneva zaposlitve.

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka, ki ni strokovno usposobljena za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov, lahko v času od zaposlitve do usposobitve opravlja posamezna strokovna dejanja (kot so priprava analiz, informacij, pomoč pri preiskavi) na področju preiskav v zvezi z varnostjo.

182. člen (strokovno usposabljanje)

Program strokovnega usposabljanja na področju preiskav v zvezi z varnostjo, postopek preverjanja strokovne usposobljenosti in priznavanja opravljenih usposabljanj, vzdrževanje strokovne usposobljenosti, veljavnost dokazil o usposabljanjih in druga vprašanja, povezana s strokovnim usposabljanjem, na predlog preiskovalnega organa določi minister.

183. člen (zagotavljanje izvedbe preiskav)

(1) Preiskovalnemu organu oziroma komisiji se med preiskavo v zvezi z varnostjo omogoči neovirano delo. Preiskovalni organ za izvajanje nalog v zvezi z varnostjo sklepa dogovore o sodelovanju z drugimi pristojnimi organi.

(2) Določbe tega zakona o preiskavi v zvezi z varnostjo v ničemer ne omejujejo pristojnosti organov po drugih predpisih.

184. člen (pooblastila in podzakonski predpisi)

(1) Glavni preiskovalec ima za preiskavo v zvezi z varnostjo pooblastila, kot so določena s predpisi Evropske unije. Glavni preiskovalec ima tudi posebno pooblastilo za začasni odvzem vozila, plovila ali zrakoplova za potrebe vodenja preiskave v zvezi z varnostjo proti ustreznemu nadomestilu, o čemer se izda potrdilo.

(2) Vlada podrobneje določi preiskavo v zvezi z varnostjo, delo preiskovalnega organa ter zagotavljanje logistične podpore preiskovalnemu organu.

185. člen (prepoved odstranitve delov zrakoplova in stvari)

(1) Najdeni zrakoplov in stvari, ki se v zrakoplovu prevažajo, ali karkoli, kar spada k temu zrakoplovu, ali stvari, za katere obstaja sum, da bi lahko bile vzrok letalske nesreče, se ne smejo odstraniti ali premestiti brez dovoljenja glavnega preiskovalca, razen če je to potrebno za reševanje človeškega življenja ali iz drugih izjemnih razlogov.

(2) Kdor najde stvari, omenjene v prejšnjem odstavku, mora o tem takoj obvestiti policijo, preiskovalni organ ali komisijo, ki ima pravico te stvari odvzeti v korist preiskave.

186. člen (obveščanje javnosti)

(1) Preiskovalni organ v sodelovanju z ministrom lahko obvesti javnost o preiskavi v zvezi z varnostjo.

(2) Preiskovalni organ objavi končno poročilo o preiskavi v zvezi z varnostjo na način, da je dostopno javnosti.

187. člen (obnova preiskave)

Preiskavo v zvezi z varnostjo lahko preiskovalni organ obnovi kadarkoli, če se pridobi nove dokaze ali ugotovitve.

XIII. NADZOR IN PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Prvi oddelek: Pristojni organi

188. člen (ministrstvo)

Ministrstvo je pristojno za odločanje v upravnih zadevah, letalski nadzor ter prekrškovne postopke v zvezi z letalskimi predpisi, ki se nanašajo na:

- dostop do letalskih prog, obveznosti javnih služb in določanje cen v zračnem prevozu,
- prevoz v mednarodnem zračnem prometu,
- letenje tujih civilnih zrakoplovov in tujih državnih zrakoplovov v slovenskem zračnem prostoru,
- dodeljevanje slotov na letališčih,
- druge naloge določene s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

189. člen (agencija)

(1) Agencija je pristojna za odločanje v upravnih zadevah, letalski nadzor ter prekrškovne postopke v zvezi z letalskimi predpisi, ki se nanašajo na:

- varnost letenja,
- register zrakoplovov,
- plovnost zrakoplovov in vpliv na okolje,
- letalsko in strokovno osebje,
- letalske operacije in letalske dejavnosti ter prevoz nevarnega blaga,
- letališča in vzletišča,
- izvajanje storitev ATM/ANS,
- varovanje in olajšave,
- operativno licenco,
- druge naloge nadzora varnosti, določene s predpisi Evropske unije in tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva,

razen nadzora nad izvajanjem letalskih predpisov in prekrškovnih postopkov, ki jih organi Evropske unije izvajajo neposredno.

(2) V skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, agencija sodeluje tudi v mednarodnih zadevah in z mednarodnimi organizacijami s področja civilnega letalstva.

190. člen (drugi organi nadzora)

(1) Ministrstvo in agencija zagotovita potrebne pogoje za izvajanje nadzora, ki ga v skladu s predpisi, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, opravljajo pristojni organi Evropske unije.

(2) Ministrstvo in agencija lahko dovolita posebne oblike nadzora, ki ga v skladu z uveljavljeno mednarodno prakso izvajajo ICAO in ECAC ter o tem skleneta potrebne pisne dogovore.

(3) Subjekti, pri katerih se izvaja nadzor iz prvega in drugega odstavka tega člena, morajo omogočiti nemoteno izvajanje nadzora v skladu z dogovorom iz prejšnjega odstavka.

191. člen (prenos odgovornosti)

Republika Slovenija lahko zaprosi Agencijo Evropske unije za varnost v letalstvu ali drugo državo članico v skladu s predpisi Evropske unije, da opravlja naloge certificiranja in nadzora, za katero koli ali vse fizične

in pravne osebe, zrakoplove, opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti, sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, naprave za simulacijo letenja in aerodrome, za katere je pristojna Republika Slovenija.

192. člen (pooblaščenim usposobljenim subjektom)

(1) Agencija lahko posamezne strokovne naloge certificiranja, ki jih je potrebno opraviti v postopkih iz prejšnjega člena, dodeli v izvajanje usposobljenim subjektom na podlagi javnega pooblastila, če je to potrebno zaradi zagotovitve predpisane strokovnosti in pravočasnosti postopkov certificiranja.

(2) Agencija podeli javno pooblastilo iz prejšnjega odstavka zainteresirani pravni osebi na podlagi utemeljene vloge, če oseba izpolnjuje s predpisi Evropske unije določena merila, ki se zahtevajo za usposobljene subjekte.

(3) Če je na določenem letalskem strokovnem področju, na katerega se nanaša predmet javnega pooblastila, več kot ena zainteresirana oseba, se izbira usposobljenega subjekta opravi na javnem razpisu ob smiselni uporabi postopkov za oddajo javnega naročila, določenih v zakonu, ki ureja javno naročanje. Postopek objave javnega razpisa in ocenjevanje ponudb se ne šteje za del upravnega postopka. O izbiri usposobljenega subjekta se odloči z odločbo v upravnem postopku, ki se po uradni dolžnosti uvede na podlagi poročila o oceni ponudb. Zoper odločbo ni dovoljena pritožba, neizbrani kandidat pa lahko pravno varstvo uveljavlja v upravnem sporu.

(4) Pooblastilo se usposobljenemu subjektu podeli za nedoločen čas.

(5) Usposobljeni subjekt mora predpisane zahteve, v skladu s katerimi je bilo javno pooblastilo izdano, izpolnjevati trajno ves čas veljavnosti pooblastila. Stalni nadzor nad izpolnjevanjem zahtev izvaja agencija. Usposobljeni subjekt mora na zahtevo agencije dovoliti dostop do vseh podatkov, ki so povezani z njegovim izpolnjevanjem zahtev za usposobljene subjekte ter dostop do vseh prostorov, kjer se izvajajo naloge, ki so predmet pooblastila. Pooblaščen subjekt mora agencijo nemudoma obvestiti o vseh spremembah, ki bi lahko vplivale na obseg dejavnosti iz pooblastila ali na pravilno izpolnjevanje zahtev za usposobljene subjekte.

(6) Izdano pooblastilo agencija po uradni dolžnosti spremeni, omeji, začasno odvzame ali prekliče, če usposobljeni subjekt onemogoči ali ovira izvedbo nadzora ali če pri izvajanju nadzora ugotovi, da usposobljeni subjekt ne izpolnjuje predpisanih zahtev za priznanje statusa, očitno napačno izvaja naloge certificiranja ali opušča celovitost nalog certificiranja. Usposobljeni subjekt, ki mu je bilo pooblastilo odvzeto, mora v 30 dneh od dokončnosti odločbe o prenehanju javnega pooblastila, agenciji ali drugi osebi, ki jo določi agencija, predati vso dokumentacijo v zvezi z izvajanjem nalog usposobljenega subjekta. O obveznosti izročitve dokumentacije agencija odloči z odločbo, s katero spremeni, omeji, začasno odvzame ali prekliče pooblastilo.

(7) Usposobljeni subjekt mora dokumentirati vse naloge certificiranja, za katere je določen, in o tem hraniti dokumentacijo najmanj 10 let.

193. člen (pooblaščenim izvajalcem javnih pooblastil na področju zrakoplovov in drugih letalnih naprav, ki niso zajeti s predpisi Evropske unije)

(1) Posamezne naloge, ki so povezane z nadzorom plovnosti in certifikacijo zrakoplovov in drugih letalnih naprav, ki ne sodijo v področje urejanja predpisov Evropske unije (v nadaljnjem besedilu tega člena: naprave), letalskimi dejavnostmi s temi napravami in licenciranjem letalskega osebja v zvezi z njimi, smejo opravljati pravne osebe ali samostojni podjetniki posamezniki, ki pridobijo pooblastilo agencije.

- (2) Pooblastilo iz prejšnjega odstavka se pooblaščenemu izvajalcu lahko podeli za:
- izdajanje licenc za letalsko in strokovno osebje;
  - izvajanje pregledov plovnosti in drugih dejanj v zvezi z nadzorom plovnosti;
  - izdajanje dovoljenj za izvajanje letalske dejavnosti;
  - izdajanje dovoljenj za vzletišča, ki so primerna za posamezno vrsto naprav.

(3) Posamezna pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik lahko zaprosi za pooblastilo za izvajanje najmanj ene od nalog iz prejšnjega odstavka, po posameznih kategorijah naprav.

(4) Naloge, ki so lahko predmet javnega pooblastila iz drugega odstavka tega člena opravlja agencija, če v Republiki Sloveniji za določen tip naprave ni pooblaščenega izvajalca z ustreznim privilegijem.

(5) Pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki lahko pridobijo pooblastilo iz prejšnjega odstavka, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. razpolagajo z zadostnim številom osebja, ki mora imeti ustrezno izobrazbo, veljavno licenco z ustreznimi pooblastili in delovne izkušnje, ter opremo in prostore, ki omogočajo strokovno opravljanje nalog;
2. trajno zagotavljajo neodvisnost in nepristranskost osebja pri izvajanju nalog, ki so predmet javnega pooblastila;
3. imajo zavarovano škodno odgovornost za opravljanje dejavnosti;
4. razpolagajo s priložnikom z navodili o delu osebja in postopkih v zvezi z izvajanjem javnih pooblastil;
5. sprejmejo stroškovno naravnano tarifo, ki določa način vrednotenja, obračunavanja in plačilo storitev ter izdatkov, ki so jih stranke oziroma naročniki storitev dolžni plačati pooblaščenemu izvajalcu za izvršene storitve. Subjekt mora dokazati, da so cene določene na podlagi dejanskih stroškov, vključno s primerno stopnjo donosnosti naložb. Agencija lahko od subjekta zahteva, da v celoti utemelji cene, in po potrebi zahteva njihovo prilagoditev.

(6) Pooblaščen izvajalec pridobi pooblastilo, če izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, na podlagi predhodno izvedenega postopka presoje izpolnjevanja navedenih pogojev, ki ga izvede agencija. Pooblastilo se podeli za nedoločen čas.

(7) Pooblaščen izvajalec mora predpisane pogoje izpolnjevati trajno. Stalni nadzor nad izpolnjevanjem pogojev izvaja agencija. Pooblaščen izvajalec mora na zahtevo agencije dovoliti dostop do vseh podatkov, ki so povezani z njegovim izpolnjevanjem pogojev ter dostop do vseh prostorov, kjer se izvajajo naloge, ki so predmet pooblastila. Pooblaščen izvajalec mora agencijo nemudoma obvestiti o vseh spremembah, ki bi lahko vplivale na obseg dejavnosti iz pooblastila ali na pravilno izpolnjevanje pogojev za pooblaščen izvajalce.

(8) Pooblastilo se pooblaščenim subjektom lahko odvzame:

1. če preneha izpolnjevati predpisane pogoje;
2. če je proti njej uveden postopek stečaja ali likvidacije ali je prenehala poslovati na podlagi sodne odločbe ali iz drugega razloga;
3. če svojih nalog ne opravlja v skladu s predpisi;
4. če onemogoči ali ovira izvedbo nadzora iz prejšnjega odstavka.

(9) Pri odvzemu pooblastila po prejšnjem odstavku agencija ob upoštevanju vseh pomembnih okoliščin posameznega primera določi tudi čas, v katerem isti subjekt ne more ponovno pridobiti pooblastila. Ta čas ne more biti krajši od enega leta in ne daljši od dveh let pri prvem odvzemu pooblastila, pri ponovnem odvzemu pa ne krajši od petih let, pri čemer je pri hujših kršitvah iz 3. točke prejšnjega odstavka ta odvzem lahko trajen.

(10) Oseba, ki ji je bilo pooblastilo odvzeto, mora v 30 dneh od dokončnosti odločbe o odvzemu javnega pooblastila, agenciji ali drugi osebi, ki jo določi agencija, predati vso dokumentacijo in omogočiti prenos uradnih evidenc v zvezi z izvajanjem nalog javnega pooblastila. O obveznosti izročitve dokumentacije in prenosa evidenc iz 194. člena tega zakona agencija odloči z odločbo, s katero odvzame javno pooblastilo. V primeru odvzema javnega pooblastila naloge, ki so bile predmet pooblastila, prevzame agencija ali druga oseba, ki za to pridobi pooblastilo agencije.

(11) Minister podrobneje določi pogoji iz petega odstavka tega člena, ki jih mora izpolnjevati pravna oseba ali samostojni podjetniki posamezniki, da bi pridobil status pooblaščenega izvajalca in postopek ugotavljanja teh pogojev.

194. člen **(evidence, ki jih vodijo pooblašчени subjekti)**

(1) V zvezi s pooblastili iz drugega odstavka prejšnjega člena pooblaščen subjekt vodi naslednje evidence:

1. evidenco o izdanih licencah, dovoljenjih, ratingih, pooblastilih, potrdilih, spričevalih oziroma drugih ustreznih listinah letalskega osebja in strokovnega osebja;
2. evidenco o opravljenih pregledih plovnosti;
3. evidenco o izdanih dovoljenjih za izvajanje letalske dejavnosti;
4. evidenco o izdanih dovoljenjih za vzletišča.

(2) V evidenci o izdanih licencah, dovoljenjih, ratingih, pooblastilih, potrdilih, spričevalih oziroma drugih ustreznih listinah letalskega osebja in strokovnega osebja se vodijo:

- osebni podatki iz drugega odstavka 61. člena tega zakona;
- številka, kraj, datum izdaje licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine ter čas veljavnosti.

(3) V evidenci o opravljenih pregledih plovnosti se vodijo naslednji podatki:

- opis vrste opravljenega pregleda;
- vrsta naprave;
- podatki o lastniku naprave, ki vsebujejo osebno ime oziroma firmo podjetja, EMŠO ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža podjetja;
- kraj in datum opravljenega pregleda.

(4) V evidenci o izdanih dovoljenjih za izvajanje letalske dejavnosti se vodijo naslednji podatki:

- vrsta letalske dejavnosti, za katero je bilo izdano dovoljenje;
- podatki o imetniku dovoljenja, ki vsebuje osebno ime oziroma firmo podjetja, EMŠO ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža podjetja;
- številka, kraj, datum izdaje dovoljenja ter čas veljavnosti dovoljenja.

(5) V evidenci o izdanih dovoljenjih za vzletišča se vodijo naslednji podatki:

- naziv vzletišča in podatke o lokaciji;
- podatki o obratovalcu vzletišča, ki vsebuje osebno ime oziroma firmo podjetja, EMŠO ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža podjetja;
- vrsta naprav, za katere velja izdano dovoljenje;
- številka, kraj, datum izdaje dovoljenja ter čas veljavnosti dovoljenja.

(6) Osebni podatki, vpisani v evidence iz prejšnjega odstavka, se zbirajo in uporabljajo za izvajanje nalog pooblaščenega subjekta oziroma drugih pristojnih organov po tem zakonu. Vanje imajo vpogled osebe, ki so pooblaščen za delo z evidenco ter oseba, na katero se podatki nanašajo, kot tudi pristojni organi po drugih predpisih, pristojni letalski organi drugih držav v zvezi s priznavanjem licenc, dovoljenj, ratingov, pooblastil, potrdil, spričeval oziroma drugih ustreznih listin iz tega poglavja ter preiskovalni organ iz XII. poglavja tega zakona. Podatki iz prejšnjega odstavka se hranijo trajno in v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov in arhiviranju.

Drugi oddelek: Subsidiarna uporaba drugih zakonov

195. člen (uporaba drugih zakonov)

(1) Če s predpisi in drugimi pravnimi akti Evropske unije in tem zakonom ni določeno drugače, se glede položaja, pravic in dolžnosti, pooblastil, ukrepov in odgovornosti letalskih nadzornikov in nadzornikov uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor.

(2) Za vsa postopkovna vprašanja letalskega nadzora, ki niso urejena s predpisi Evropske unije s področja civilnega letalstva, s tem zakonom ali zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor, se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

196. člen (razmerje med letalskim nadzorom in prekrškovnimi postopki)

(1) Ne glede na druge določbe tega zakona uradna oseba agencije, ki pri opravljanju nalog letalskega nadzora ugotovi neskladnost s predpisanimi zahtevami ali da je kršen zakon ali drug predpis oziroma drug

akt, ni dolžna začeti postopkov v skladu s predpisi o prekrških, če je sama odredila predpisane ukrepe in opravila dejanja, za katera je pooblaščen z zakonom ali drugim predpisom, da se zagotovi skladnost s predpisanimi zahtevami ali preneha kršenje zakona ali drugega predpisa oziroma drugega akta, katerega izvajanje nadzoruje. V primeru ugotovitve naklepne kršitve predpisov ali hude malomarnosti uradna oseba agencije odredi predpisane ukrepe in opravi dejanja, za katera je pooblaščen z zakonom ali drugim predpisom, da se zagotovi skladnost s predpisanimi zahtevami ali preneha kršenje zakona ali drugega predpisa oziroma drugega akta, ter izvede postopke v skladu z zakonom o prekrških ali pristojnemu organu predlaga sprejem ukrepov.

(2) Če uradna oseba agencije, pristojna za drug inšpekcijski nadzor nad izvajanjem letalskih predpisov, ugotovi, da nadzorovana oseba nima predpisanega dovoljenja ali druge listine pristojnega organa, s katero dokazuje, da je za to ustrezno usposobljena oziroma da sme opravljati tako dejavnost ali aktivnost, oziroma če drugače krši zakon ali drugi predpis oziroma drugi pravni akt, ukrepa v skladu s tem zakonom in izvede postopke v skladu s predpisi o prekrških.

(3) Določbe prejšnjih dveh odstavkov se uporabljajo za uradne osebe ministrstva, ki so pooblaščen za izvajanje nalog letalskega nadzora in prekrškovne postopke.

Tretji oddelek: Pooblaščen uradne osebe

197. člen (pooblastila uradnih oseb)

(1) Opravljanje posameznih dejanj in odločanje v upravnih zadevah in letalskem nadzoru, ki se nanaša tudi na osebe, ki v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, za opravljanje dejavnosti in aktivnosti potrebujejo ustrezno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino, opravljajo za to usposobljeni in pooblaščen letalski nadzorniki agencije, ki izpolnjujejo pogoje, določene s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Letalski nadzor, ki se ne nanaša na osebe, ki za opravljanje dejavnosti in aktivnosti potrebujejo ustrezno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino, lahko opravljajo pooblaščen letalski nadzorniki in nadzorniki agencije ter uradne osebe ministrstva, ki izpolnjujejo pogoje po tem zakonu in predpisih o splošnem upravnem postopku.

(3) Prekrškovne postopke vodijo in v prekrškovnih postopkih odločajo za to usposobljeni letalski nadzorniki in nadzorniki agencije ter uradne osebe ministrstva, v skladu s tem zakonom in zakonom o prekrških.

(4) Pooblastilo za izvajanje nalog in odločanje v upravnih zadevah, letalskem nadzoru in prekrškovnih postopkih izkazujejo letalski nadzorniki in nadzorniki agencije ter uradne osebe ministrstva s službeno izkaznico. Kadar je to v interesu osebne varnosti in prepoznavnosti uradnih in drugih oseb med vodenjem postopka, morajo imeti letalski nadzorniki in nadzorniki agencije, uradne osebe ministrstva ter druge osebe agencije in ministrstva, ki sodelujejo pri teh postopkih, tudi ustrezno zaščitno opremo. Minister predpiše zahteve in postopek za izdajo službene izkaznice in njeno obliko ter zahteve glede zaščitne opreme.

198. člen (vzdrževanje usposobljenosti)

(1) Agencija in ministrstvo zaradi ohranjanja ustrezne strokovne usposobljenosti uradnih oseb iz prejšnjega člena zagotavljata njihovo stalno strokovno izpopolnjevanje in vzdrževanje izurjenosti.

(2) Uradne osebe agencije zaradi vzdrževanja potrebnega znanja in izurjenosti lahko opravljajo določena strokovna dela v okviru svoje strokovne usposobljenosti v letalski stroki s pisnim soglasjem direktorja agencije, vendar pri osebi, pri kateri opravljajo ta strokovna dela, praviloma ne opravljajo letalskega nadzora.

(3) Na zahtevo agencije mora vložnik zahteve za vpis novega tipa zrakoplova v Register zrakoplovov Republike Slovenije oziroma vpis novega tipa zrakoplova v spričevalo letalskega prevoznika in v podobnih primerih zagotoviti ustrezno usposabljanje za letalske nadzornike, ki je potrebno za izvajanje nadzora nad tem tipom zrakoplova.

199. člen **(pogoji za letalske nadzornike in nadzornike)**

(1) Pogoji za letalske nadzornike in nadzornike se določijo v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Letalski nadzornik, pristojen za odločanje v upravnih zadevah in stalni nadzor, ki se nanaša na osebe, ki za opravljanje dejavnosti in aktivnosti potrebujejo ustrezno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino:

1. ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po visokošolskem strokovnem programu prve stopnje oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskem programu, ki v skladu s predpisi, ki urejajo visoko šolstvo, ustreza prvi stopnji študijskih programov, ustrezne smeri glede na vrsto nalog, ki jih opravlja,
2. ima ustrezne delovne izkušnje na letalskem področju, ki ga nadzoruje,
3. je strokovno usposobljen za letalskega nadzornika s področja, ki ga nadzoruje,
4. je pridobil ustrezno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino, če se za osebe, ki opravljajo dejavnosti, ki jo nadzoruje, glede na način izvajanja postopkov, zahteva.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek, letalski nadzornik, pristojen za drug inšpekcijski nadzor, ki se nanaša na osebe, ki za opravljanje dejavnosti in aktivnosti potrebujejo ustrezno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino, poleg pogojev iz prejšnjega odstavka opravi tudi preizkus znanja, ki zajema izvrševanje pooblastil po predpisih o prekrških in poznavanje predpisov, katerih izvrševanje nadzoruje.

(4) V upravnih zadevah lahko odloča, izvaja stalni nadzor in izvaja drug inšpekcijski nadzor, ki se ne nanaša na uradne osebe, ki za opravljanje dejavnosti in aktivnosti potrebujejo ustrezno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino, tudi nadzornik, ki izpolnjuje pogoje iz 1., 2. in 3. točke drugega odstavka.

(5) Letalski nadzornik ali nadzornik vodi postopek, izda odločbo o prekršku ali plačilni nalog, če:

1. ima najmanj šesto raven izobrazbe v skladu s predpisi, ki urejajo klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja, ki je predpisana za izvrševanje predpisov na področju, ki ga nadzoruje ustrezne smeri glede na vrsto nalog, ki jih opravlja,
2. ima ustrezne delovne izkušnje na letalskem področju, na katerem izvaja naloge,
3. opravi preizkus znanja, ki zajema izvrševanje pooblastil po predpisih o prekrških in poznavanje predpisov, katerih izvrševanje nadzoruje.

(6) Nadzorniki iz drugega odstavka 197. člena tega zakona:

1. ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po visokošolskem strokovnem programu prve stopnje oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskem programu, ki v skladu s predpisi, ki urejajo visoko šolstvo, ustreza prvi stopnji študijskih programov, ustrezne smeri glede na vrsto nalog, ki jih opravlja, oziroma višjo strokovno izobrazbo ustrezne smeri, če vodijo le postopke pred izdajo odločbe v zahtevnih upravnih zadevah,
2. ima ustrezne delovne izkušnje na letalskem področju, na katerem izvaja naloge,
3. ima strokovni izpit iz upravnega postopka.

(7) Minister podrobneje določi:

- delovne izkušnje, ki so potrebne za pridobitev naziva letalskega nadzornika oziroma nadzornika iz drugega, četrtega, petega in šestega odstavka tega člena,
- potrebno strokovno usposobljenost za letalskega nadzornika oziroma nadzornika za posamezno področje nadzora iz 3. točke drugega in 3. točke petega odstavka tega člena ter
- pogoje glede licenc, dovoljenj, ratingov, pooblastil, potrdil, spričeval oziroma drugih ustreznih listin,
- posebne zahteve o delovnih izkušnjah na letalskem področju in pogoje glede licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine v primeru, ko brez popolnitve

delovnih mest, za katere veljajo zahteve iz tega člena, ni mogoče zagotoviti predpisanega letalskega nadzora.

(8) Pogoje glede izobrazbe iz 1. točke drugega in 1. točke petega odstavka tega člena izpolnjuje tudi oseba, ki ima višješolsko izobrazbo, pridobljeno pred uvedbo visokošolskega strokovnega izobraževanja leta 1996 oziroma univerzitetnega študija po letu 1998, in:

1. licenco prometnega pilota letala (ATPL(A)) z ustreznimi delovnimi izkušnjami na področju, ki ga nadzira, ali licenco prometnega pilota helikopterja (ATPL(H)) z ustreznimi delovnimi izkušnjami na področju, ki ga nadzira, oziroma najmanj licenco poklicnega pilota letala (CPL(A)) z ustreznimi delovnimi izkušnjami na področju, ki ga nadzira, ali licenco poklicnega pilota helikopterja (CPL(H)) z ustreznimi delovnimi izkušnjami na področju, ki ga nadzira, ali
2. licenco kontrolorja zračnega prometa z ratingom nadzornega priletnega kontrolorja zračnega prometa (APS) in ratingom nadzornega območnega kontrolorja zračnega prometa (ACS) z ustreznimi delovnimi izkušnjami na področju, ki ga nadzira, oziroma licenco za vzdrževanje zrakoplova kategorije B z ustreznimi delovnimi izkušnjami na področju, ki ga nadzira, ali licenco za vzdrževanje zrakoplova kategorije C z ustreznimi delovnimi izkušnjami na področju, ki ga nadzira, in s tem izpolnjuje tudi pogoje za zasedbo delovnega mesta v agenciji, za katerega se zahteva visokošolska izobrazba.

200. člen

(izjema glede sklenitve delovnega razmerja z agencijo)

(1) Če se delovno razmerje za delovno mesto uradne osebe agencije sklene z osebo, ki ob sklenitvi delovnega razmerja ni strokovno usposobljena za letalskega nadzornika oziroma nadzornika, mora taka oseba izpolniti predpisane pogoje najkasneje v 18 mesecih od dneva zaposlitve, sicer ji preneha delovno razmerje.

(2) Uradna oseba agencije, ki ni strokovno usposobljena za nadzornika, lahko v času od zaposlitve do usposobitve za nadzornika opravlja posamezna strokovna dejanja (kot na primer priprava analiz, informacij ipd.) na področju letalskega nadzora.

201. člen

(usposobljenost uradnih oseb)

(1) Usposobljenost se glede na pooblastila uradne osebe agencije zahteva za naslednja področja:

1. upravni postopek in upravni spor (uradna oseba agencije, pristojna za odločanje v upravnih zadevah, in uradna oseba agencije, pristojna za stalni nadzor),
2. postopek vodenja in odločanja o prekrških (uradna oseba agencije, pristojna za stalni nadzor, in uradna oseba agencije, pristojna za prekrškovne postopke) ter
3. odločanje v upravnih zadevah, postopki stalnega nadzora in drugega inšpekcijskega nadzora (uradna oseba agencije, pristojna za upravne zadeve, uradna oseba agencije, pristojna za stalni nadzor, in uradna oseba agencije, pristojna za prekrškovne postopke; v nadaljnjem besedilu: strokovno področje).

(2) Izpiti s področij iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka se opravljajo v skladu s predpisi o upravnih postopkih in inšpekcijskem nadzoru, ki jih je določil minister, pristojen za upravo.

(3) Podrobnejši program strokovnega usposabljanja za posamezno strokovno področje iz 3. točke prvega odstavka tega člena (v nadaljnjem besedilu: strokovno usposabljanje), postopek preverjanja strokovne usposobljenosti in priznavanja opravljenih usposabljanj, opravljenih pri drugih organih in organizacijah, vzdrževanje strokovne usposobljenosti, veljavnost dokazil o usposabljanjih in druga vprašanja, povezana s strokovnim usposabljanjem, na predlog agencije določi minister.

202. člen

(preverjanje strokovne usposobljenosti za strokovno področje)

(1) Preverjanje strokovne usposobljenosti za uradne osebe agencije izvaja agencija. Preverjanje se opravlja pred strokovno komisijo, ki jo imenuje direktor agencije. Najmanj en član komisije mora imeti priznano strokovno usposobljenost za področje, za katero se preverja strokovna usposobljenost.

(2) Kandidat lahko preverjanje usposobljenosti za strokovno področje na stroške organa opravlja največ dvakrat.

203. člen
(posledice neizpolnitve pogojev glede usposobljenosti uradne osebe)

Kandidatu, ki v predpisanem roku iz prvega odstavka 200. člena tega zakona iz razlogov, ki so na njegovi strani, ne izpolni pogojev glede usposobljenosti uradne osebe iz 201. člena tega zakona, preneha delovno razmerje. Med razloge, ki so na strani letalskega nadzornika oziroma nadzornika, se ne šteje opravičena odsotnost z dela zaradi bolezni oziroma druga odsotnost, daljša od enega meseca, v času, v katerem kandidat prejema nadomestilo plače v skladu z zakonom.

Četrti oddelek: Posebna ureditev upravnega postopka

204. člen
(uporaba določb)

(1) Določbe tega oddelka veljajo za vse postopke odločanja v upravnih zadevah in postopke letalskega nadzora, ki jih vodi agencija.

(2) Za upravne zadeve in postopke letalskega nadzora, urejene v tem oddelku tega zakona, velja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, če ta zakon ne določa drugače.

205. člen
(pooblastilo za opravljanje posameznih dejanj in strokovnih del v postopku)

(1) Posamezna dejanja v postopku pred izdajo odločbe v upravnih zadevah in postopkih letalskega nadzora iz pristojnosti agencije, lahko po pooblastilu direktorja agencije opravljajo tudi druge osebe, ki so zaposlene na agenciji.

(2) Osebe iz prejšnjega odstavka nimajo inšpekcijskih pooblastil in tudi ne morejo izdajati odločb in sklepov, s katerimi se ustavi postopek.

(3) Posamezna strokovna dela v postopku, ki so potrebna za ugotavljanje dejstev in okoliščin, pomembnih za odločitve, lahko po pooblastilu direktorja agencije opravljajo strokovne organizacije in posamezniki, če imajo ustrezno izobrazbo in potrebna strokovna znanja, ki se zahtevajo v skladu z letalskimi predpisi za posamezno letalsko področje, in če to ni v nasprotju z javnim interesom ali interesi strank postopka.

(4) Osebe iz prejšnjega odstavka lahko sodelujejo pri opravljanju posameznih dejanj v postopku, ki jih opravlja uradna oseba agencije ali oseba iz prvega odstavka tega člena, vendar ne morejo namesto osebe, ki vodi postopek, opravljati nobenih procesnih dejanj v postopku in nimajo inšpekcijskih pooblastil. Za izločitev teh oseb se glede postopka izločitve in izločitvenih razlogov smiselno uporabljajo določbe, ki veljajo za izločitev uradne osebe, določenih v zakonu, ki ureja splošni upravni postopek.

206. člen
(uporaba predpisov pri izvajanju letalskega nadzora v tujini)

(1) Če je treba posamezna dejanja v postopku letalskega nadzora iz pristojnosti agencije opraviti izven državnega ozemlja Republike Slovenije, agencija ta dejanja izvede potem, ko o svoji nameri obvesti pristojni letalski organ v državi, kjer je potrebno opraviti ta dejanja. Uradne osebe agencije smejo neposredno sodelovati pri pregledih in pridobivanju dokazov v tujini le, če so preiskovalna pooblastila lahko izvršena prostovoljno brez prisilnih ukrepov.

(2) Za sodelovanje in pomoč pri izvedbi dejanj iz prejšnjega odstavka se v razmerju do tujega letalskega organa iz države članice Evropske unije uporabljajo predpisi Evropske unije oziroma mednarodne pogodbe v razmerju do letalskih organov iz tretjih držav. Agencija lahko s tujimi nacionalnimi letalskimi organi sklepa tudi medsebojne dogovore o izvedbi sodelovanja in nudenju pomoči pri izvajanju stalnega nadzora nad subjekti, ki so pod nadzorom in pristojnostjo agencije.

(3) Če pravo države, kjer je potrebno opraviti posamezno dejanje, to dopušča in če je v to privolil tudi zavezanec za letalski nadzor, se postopek in zapisnik o opravljenih dejanjih vodita v angleškem jeziku.

(4) Agencija lahko opravi potrebna zaslišanja oseb v tujini tudi z uporabo sredstva komunikacijske tehnologije, zlasti videokonferenco in telekonferenco. Če zaslišana oseba v to privoli, se jo lahko zasliši v angleškem jeziku.

(5) Dokazi, ki so bili pridobljeni z izvedbo posameznih dejanj v tujini, veljajo tudi v postopku letalskega nadzora, ki teče v Republiki Sloveniji, razen če so bili pridobljeni s kršitvijo temeljnih človekovih pravic, ki veljajo v Republiki Sloveniji.

207. člen

(jezik ustnega sporazumevanja v postopku s stranko, ki ne razume slovenskega jezika)

(1) Če so v postopku v upravnih zadevah in postopkih letalskega nadzora iz pristojnosti agencije udeležene tudi stranke, ki ne obvladajo slovenskega jezika in so se odpovedale pravici do spremljanja postopka po tolmaču, teče ustno sporazumevanje s stranko v slovenskem in angleškem jeziku, če se stranka s tem strinja. Osebo, ki ne obvlada slovenskega jezika in tudi nima pooblaščenca, ki obvlada slovenski jezik, mora agencija v angleškem jeziku ustno seznaniti z ugotovitvami oziroma gradivom in svojim delom v postopku.

(2) Če se v zvezi s procesnim dejanjem iz prejšnjega odstavka piše zapisnik, se zapisnik piše v slovenskem jeziku, v katerem se navede, da je sporazumevanje s stranko potekalo tudi v angleškem jeziku. Če stranka to zahteva, ji pristojni organ izroči en izvod zapisnika. Stranka lahko v roku osmih dni od izročitve zapisnika poda pripombe na njegovo vsebino, o čemer jo je organ dolžan poučiti. Če stranka te pravice ne izkoristi, se šteje, da ni bilo nobenih pripomb.

208. člen

(sporočanje vlog in drugih sporočil po telefonu ali z uporabo elektronskih komunikacijskih storitev)

(1) Razen vlog, ki so vezane na rok ali od katerih teče rok za izvedbo procesnih dejanj, se lahko vloge in druga pisanja stranke (predlogi, prošnje, pojasnila in druga dejanja, ki bistveno ne vplivajo na odločitev o stvari) dajejo agenciji tudi po telefonu ali z uporabo elektronskih komunikacijskih sredstev brez varnega elektronskega podpisa. Če telefonski način oddaje vloge glede na naravo stvari ni izvedljivo, lahko uradna oseba agencije od stranke zahteva, da vlogo pošlje v pisni obliki.

(2) Če dobi agencija vlogo po elektronski poti ali po telefonu, ima pravico od pošiljatelja oziroma klicatelja zahtevati, da na primeren način dokaže svojo istovetnost ali tako, da stranka tako prejeta vlogo potrdi s pisno potrditvijo ali na drug primeren način. Če agencija tudi po tem dvomi o istovetnosti uporabnika, lahko zavrne oddajo vloge ali sporočila po telefonu oziroma elektronski poti in zahteva od stranke, da jo vložijo pisno.

(3) Kratka sporočila, ki ne vplivajo na procesni položaj stranke (obvestilo o poteku postopka, pojasnila in druga dejanja, ki bistveno ne vplivajo na odločitev o stvari), lahko agencija stranki posreduje tudi po telefonu ali elektronski poti.

(4) Agencija ima v nujnih primerih pravico določiti narok za ustno obravnavo in vabila po telefonu ali z uporabo drugih telekomunikacijskih storitev.

209. člen

(zahteva za odpravo pomanjkljivosti vloge)

(1) Agencija lahko stranko pred pisno zahtevo za odpravo pomanjkljivosti vloge opozori na pomanjkljivosti po telefonu ali elektronski pošti, če to prispeva k lažjemu uresničevanju pravic strank.

(2) Če stranka kljub opozorilu iz prejšnjega odstavka ne odpravi pomanjkljivosti, agencija pisno zahteva od stranke, da pomanjkljivosti odpravi, in ji določi rok, v katerem mora vlogo popraviti. Agencija mora pisno zahtevati, da se pomanjkljivosti odpravijo, v roku 30 dni od vložitve nepopolne vloge. Če agencija v tem

roku ne poda pisne zahteve, se šteje, da je bila popolna vloga vložena takrat, ko se izteče 30 dnevni rok od prejema vloge.

(3) Stranka mora pomanjkljivo vlogo dopolniti v roku, določenem v pisni zahtevi za odpravo pomanjkljivosti. Agencija morebitne odprave pomanjkljivosti vloge, poslana po roku, pri odločanju ne upošteva. Če je potrebno vlogo dopolniti ali popraviti z navedbo manjkajočih ali nepravilnih podatkov, lahko stranka odpravi pomanjkljivosti po telefonu ali elektronski pošti, uradna oseba agencije pa o tem napravi uradni zaznamek.

(4) Če se med postopkom naknadno ugotovi, da stranka za svoje navedbe oziroma zahtevke ni predložila vseh ustreznih dokazil, se čas, ki poteče od pisnega poziva agencije za predložitev manjkajočih dokazil, do trenutka, ko stranka odpravi pomanjkljivosti oziroma ko se neuspešno izteče rok za odpravo pomanjkljivosti, ne všteje v rok za izdajo odločbe.

210. člen

(plačilo tarife v postopkih zaradi izdaje, ohranitve ali spremembe certifikatov in drugih listin, ki jih izdaja agencija)

(1) Za dokumente in dejanja v postopkih certificiranja in stalnega nadzora iz pristojnosti agencije se plačujejo pristojbine in povračila stroškov, ki jih agencija v skladu s tarifo iz 246. člena tega zakona zaračuna vlagateljem in imetnikom certifikatov ter drugih listin, ki jih izdaja agencija.

(2) Razen če se agencija in stranka ne dogovorita drugače, je plačilo celotnega zneska dolgovane tarife pogoj za izdajo, ohranitev ali spremembo certifikata in drugih listin, ki jih izdaja agencija.

(3) Če plačilo zapadlih zneskov dolgovane tarife ni bilo izvedeno do izteka roka, ki ga je določila agencija, lahko agencija potem, ko je vlagatelja predhodno obvestila, začasno odvzame ali prekliče zadevni certifikat.

(4) Agencija lahko vlogo zavrne, kadar ima vlagatelj do agencije neporavnane zapadle plačilne obveznosti, ki izhajajo iz predhodnih postopkov ali storitev, ki jih izvaja agencija, razen če vlagatelj v roku 15 dni od poziva agencije v celoti poplača dolgovane zneske. Vlogo lahko agencija zavrne tudi, če je ogrožena finančna sposobnost vlagatelja, razen če vlagatelj v roku, ki ga določi agencija in ki ne sme biti krajši od 15 dni, predloži bančno garancijo ali drugo enakovredno zavarovanje v višini predračuna zneskov, ki jih mora plačati.

211. člen

(vročitev odločbe letalskemu prevozniku, ki je registriran v tujini)

Odločba agencije, ki se izda v postopku ugotovitve kršitve letalskih predpisov s strani letalskega prevoznika, ki ni registriran v Republiki Sloveniji, se šteje za vročeno, ko se izroči vodji zrakoplova letalskega prevoznika. Če to ni mogoče, se izroči kateremukoli drugemu članu posadke oziroma se opozorilo o vročitvi pusti na vidnem mestu na krovu zrakoplova.

212. člen

(vročanje certifikatov in drugih listin, ki se izdajo v postopkih certifikacije oziroma licenciranja)

Vse odločbe v obliki certifikatov in drugih listin, ki se izdajo v postopkih certifikacij oziroma licenciranja iz pristojnosti agencije, s katerimi je bilo zahtevku stranke za izdajo take listine ugodeno, se stranki vročajo s priporočeno pošiljko po pošti, če v postopku razen stranke ni bilo drugih udeležencev. Vročitev je opravljena osmi dan od dneva odpreme priporočene pošiljke na pošti.

213. člen

(ureditev prevajanja listin)

(1) Prevod listin v spisu, ki so sestavljene v tujem jeziku, ni potreben, če tako odloči uradna oseba agencije, ki razume jezik, v katerem je listina sestavljena.

(2) Če so dokazila in dokumenti obsežni, se lahko predloži prevod izvlečkov besedila, ki so bistvenega pomena za odločitve. Uradna oseba agencije lahko kadar koli zahteva popolnejši prevod oziroma prevod celotnega besedila.

214. člen
(opravljanje strokovnih nalog v postopkih certificiranja in licenciranja)

(1) Kadar je agencija v skladu s 192. členom tega zakona za opravljanje posameznih strokovnih nalog pooblastila usposobljene subjekte, te osebe v njenem imenu ugotavljajo dejstva in okoliščine, ki so v postopku pomembne za izdajo ustreznih listin ali ugotavljanje izpolnjevanja pogojev, v skladu s katerimi so bile te listine izdane.

(2) V odločbi, s katero agencija pooblasti strokovno organizacijo za opravljanje nalog usposobljenega subjekta, morajo biti navedene strokovne delavke ali strokovni delavci, ki izvajajo naloge iz tega člena. Tako navedene osebe se štejejo za uradne osebe po zakonu, ki določa upravni postopek, in imajo pooblastilo za opravljanje posameznih dejanj v upravnem postopku.

215. člen
(preverjanje usposobljenosti oseb z izpiti)

(1) Kadar je v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva treba v postopkih licenciranja preveriti praktično ali strokovno usposobljenost osebe z izpitom, se izvedba izpita, ocenjevanje in izpitna ocena ne šteje za del upravnega postopka.

(2) Pritožba zoper izpitno oceno ni dovoljena, mogoče pa je v pritožbi uveljavljati kršitve predpisov, ki se nanašajo na postopek izvedbe izpita. Pritožbo je mogoče vložiti v roku treh delovnih dni od seznanitve z izpitno oceno. Če komisija za pritožbe iz 235. člena tega zakona ugotovi, da so kršitve postopka pri izvedbi izpita vplivale na negativno oceno, pritožbeni organ izpitno oceno razveljavi in določi ponovitev izpita.

(3) Agencija lahko izpite izvaja v angleškem jeziku, če se pristop k izpitu dovoli stranki, ki ne razume slovenskega jezika, ali če je treba preveriti znanje, ki ga je treba izkazati v angleškem jeziku.

216. člen
(usklajevalni narok)

(1) Agencija lahko v postopku, v katerem niso udeležene stranke z nasprotujočimi si interesi, izvede enega ali več usklajevalnih narokov.

(2) Na usklajevalnem naroku lahko poleg uradne osebe agencije sodelujejo tudi drugi javni uslužbenci in strokovni pomočniki agencije.

(3) Na usklajevalnem naroku je javnost izključena. Izključitev javnosti ne velja za stranke, njihove zakonite zastopnike, njihove pooblaščenca in strokovne pomočnike.

(4) Na usklajevalnem naroku se agencija in stranka prizadevata uskladiti glede popravkov in korektivnih ukrepov, s katerimi je mogoče v skladu s sprejemljivimi načini usklajevanja, navodili in certifikacijskimi specifikacijami odpraviti ugotovljene nepravilnosti.

(5) Na usklajevalnem naroku se vodi zapisnik. Ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, obsega zapisnik le usklajene ugotovitve glede dejstev, pomembnih za odločanje v zadevi, morebitne dogovore med agencijo in stranko ter izjave stranke, za katere stranka zahteva, da se vpišejo v zapisnik.

217. člen
(uveljavljanje pravice do zaslišanja v postopkih letalskega nadzora)

(1) Agencija v postopku letalskega nadzora ob ugotovitvi kršitve in še pred izdajo odločbe pisno obvesti stranko o očitkih in jo seznaniti z ugotovitvami o možnih kršitvah.

(2) Stranko, na katero je agencija naslovila ugotovitve o možnih kršitvah iz prejšnjega odstavka, je treba v obvestilu poučiti, da se lahko pisno izjavi o dejstvih oziroma okoliščinah domnevne kršitve in da mora v roku, določenem v obvestilu, navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v postopku ne bo več mogla uveljavljati.

218. člen
(domneva o skladnosti s tehničnimi predpisi)

V upravnih postopkih, ki jih v zvezi z izvajanjem certifikacijskih nalog in letalskega nadzora vodi agencija, se domneva, da so zrakoplovi, letalski proizvodi, deli in naprave, ter organizacije in osebje, ki se ukvarjajo s temi nalogami, skladni z zahtevami iz tehničnih predpisov, če stranke v teh postopkih dokažejo, da njihove rešitve ustrezajo sprejemljivim načinom usklajevanja, navodilom in certifikacijskim specifikacijam, ki jih izdaja Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu in so objavljene na njeni spletni strani.

219. člen
(rok za izdajo odločbe)

(1) Če je v postopku, ki se začne na zahtevo stranke, potrebno izvesti poseben ugotovitveni postopek, mora agencija izdati odločbo in jo vročiti stranki najpozneje v osmih mesecih od vložitve popolne vloge. Agencija lahko ta rok podaljša za največ šest mesecev, če je to potrebno zaradi obsežnih preverjanj, ki so potrebna za izdajo odločbe, ali zaradi drugih okoliščin primera, za katere agencija ne odgovarja.

(2) V postopku stalnega nadzora mora agencija izdati odločbo in jo vročiti stranki v treh mesecih od uvedbe postopka. Agencija lahko ta rok podaljša za največ tri mesece, če je to potrebno zaradi obsežnih preverjanj, ki so potrebna za izdajo odločbe, ali zaradi drugih okoliščin primera, za katere agencija ne odgovarja.

(3) Agencija v postopku letalskega nadzora izda odločbo v treh mesecih od začetka postopka, če poseben ugotovitveni postopek ni potreben oziroma v šestih mesecih od začetka postopka, če je poseben ugotovitveni postopek potreben.

220. člen
(ustna odločba)

(1) Uradna oseba agencija, izda ustno odločbo in takoj odredi izvršitev odločbe, kadar je to nujno potrebno zaradi zagotavljanja letalske varnosti.

(2) V zapisnik se zapiše le izrek, pravni pouk in kratek povzetek obrazložitve ustne odločbe, ki mora vsebovati bistvene razloge, na katerih temelji odločitev.

(3) Če stranka pri izdaji ustne odločbe ni navzoča, se ji lahko odločba naznani tudi po telefonu ali na drug primeren način.

(4) Če je treba ustno odločbo naznani osebi, ki ne razume slovenščine, lahko uradna oseba agencije odločbo ustno naznani v angleškem jeziku.

(5) Če je bila ustna odločba izdana po telefonu ali v angleškem jeziku, mora uradna oseba agencije zavezancu izdati pisno odločbo v slovenskem jeziku najpozneje v osmih dneh od dneva, ko je bila izrečena ustna odločba.

221. člen
(skrajšana obrazložitev odločbe)

(1) Brez poseganja v obliko in sestavne dele odločb, ki se v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva izdajo na predpisanem obrazcu, obsega obrazložitev odločbe, izdane na prvi stopnji v postopku, ki se je pred agencijo začel na zahtevo stranke, samo navedbo zahtevka stranke in dejstev, na katere stranka opira zahtevek, pravni pouk pa pouk o pravici do pritožbe ter navedbo, da bo odločba s popolno obrazložitvijo izdelana, če stranka napove pritožbo v roku osmih dneh od prejema odločbe s skrajšano obrazložitvijo.

(2) Odločba s popolno obrazložitvijo mora biti pisno izdelana v petnajstih dneh od plačila upravne takse za pritožbo.

Peti oddelek: Posebna ureditev postopka za ugotavljanje izpolnjevanja tehničnih zahtev, ki ga izvajajo organizacije

**222. člen
(pogoji za delovanje organizacij)**

Organizacije, ki se ukvarjajo s stalno plovnostjo zrakoplova, vzdrževanjem, usposabljanjem letalskega in strokovnega osebja in drugimi dejavnostmi ugotavljanja skladnosti na področju civilnega letalstva, delujejo pri izvajanju postopkov ugotavljanja izpolnjevanja standardov, za katere jim je bil izdan certifikat agencije, v skladu z letalskimi predpisi, ki urejajo upravne postopke za zagotavljanje skladnosti na področju, za katerega so odgovorne, s tem zakonom in pogoji, v skladu s katerimi jim je bil izdan certifikat agencije.

**223. člen
(odločanje o skladnosti)**

(1) Organizacije v okviru obsega dejavnosti, ki jim je odobren s certifikatom agencije, opravljajo preglede in izdajajo certifikate, s katerimi se priznava ali potrjuje skladnost proizvoda, dela ali naprave, organizacije ali osebe s predpisanimi tehničnimi zahtevami. Tak certifikat velja za javno listino.

(2) Če organizacija zavrne zahtevo za izdajo certifikata, mora o tej odločitvi in o razlogih za to odločitev pisno obvestiti stranko.

(3) Organizacija mora agencijo nemudoma obvestiti o vseh certifikatih ali drugih potrdilih, ki jih je zavrnila, omejila ali preklicala zaradi neskladnosti, povezanih z letalsko varnostjo. Na zahtevo agencije in pristojnih letalskih organov iz drugih držav članic Evropske unije mora izmenjati informacije o vprašanih v zvezi z negativnimi rezultati ugotavljanja izpolnjevanja standardov oziroma tehničnih zahtev, kar pa se ne nanaša na informacije, ki so upravičeno označene kot poslovna skrivnost.

**224. člen
(ugovor)**

(1) Zoper odločitev iz drugega odstavka prejšnjega člena je dovoljen pisni ugovor na agencijo v roku 15 dni od prejema odločitve. Ugovor se lahko vloži, če je bil pri izdaji odločitve napačno uporabljen materialni predpis o tehničnih specifikacijah, določenimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami oziroma sploh ni bil uporabljen, če je bilo dejansko stanje nepopolno ali napačno ugotovljeno ali če so bila kršena pravila certifikacijskega postopka, na podlagi katerih je bil izveden pregled, pa bi te lahko vplivale na pravilnost rezultata presoje skladnosti.

(2) Agencija odloči o ugovoru na podlagi smiselne uporabe pravil o odločanju organa druge stopnje o pritožbe po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek. Ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, agencija v primeru, da ugotovi utemeljenost pritožbe, odločitve potrditvene organizacije ne odpravi ali spremeni, temveč z odločbo ugotovi nezakonitost odločitve.

(3) Zoper odločbo o ugovoru ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

Šesti oddelek: Preiskovalna pooblastila uradnih oseb in nadzorni ukrepi v postopkih letalskega nadzora

**225. člen
(splošne obveznosti zavezancev)**

(1) Državni organ in organ lokalne skupnosti, pravna in fizična oseba (v nadaljnjem besedilu: zavezanec) mora uradni osebi omogočiti nemoteno opravljanje letalskega nadzora.

(2) Zavezanec mora uradni osebi, ki izvaja letalski nadzor, v roku, ki ga uradna oseba določi, posredovati zahtevane podatke, pisno pojasnilo ali izjavo, v zvezi s predmetom nadzora.

**226. člen
(odvzem listin)**

Če zavezanec ne izpolni obveznosti iz prejšnjega člena, se lahko listina omeji, začasno odvzame ali prekliče do vzpostavitve predpisanega nadzora oziroma do izteka njene veljavnosti. Listino omeji, začasno odvzame ali prekliče organ, ki jo je izdal. Imetnik listine, katere veljavnost je začasno omejena, začasno odvzeta ali preklicana, mora listino v naloženem roku vrniti organu, ki je listino izdal.

227. člen (preiskovalna pooblastila)

(1) Uradna oseba ima pravico brez predhodnega obvestila, ne glede na delovni in dnevni čas, ter brez sodne odredbe in brez dovoljenja osebe zavezanca, katerega delo, poslovne prostore, opremo in objekte nadzoruje, vstopiti v javno dostopne poslovne prostore, naprave ali v druge javno dostopne delovne prostore, v katerih se opravlja dejavnost. Uradna oseba ima pravico, da na enak način vstopi tudi v poslovne prostore, ki niso odprti za javnost, vendar si jih sme le vizualno ogledati, brez odpiranja skritih predelov ter zasegov stvari in opreme, ki se tam nahajajo.

(2) Pri opravljanju nadzora lahko uradna oseba za čas, ki je potreben za opravljanje nadzora, vendar največ za petnajst dni, odvzame dokumentacijo, ki jo potrebuje za ugotavljanje dejanskega stanja v obravnavani zadevi, če meni, da obstaja utemeljen sum kršitev zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

(3) O odvzemu dokumentacije iz prejšnjega odstavka uradna oseba izda potrdilo.

228. člen (preiskovalna dejanja, ki se lahko opravijo na podlagi privolitve zavezanca ali odredbe sodišča)

(1) Pristojni organ lahko opravi preiskavo nejavnih poslovnih prostorov le na podlagi privolitve zavezanca, in če je to potrebno, fizične osebe, katere podatki se pregledujejo, ali obrazložene pisne odredbe pristojnega sodišča in ob prisotnosti dveh polnoletnih prič.

(2) Sodišče izda odredbo za preiskavo na predlog agencije, če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je zavezanec kršil ali krši predpise Evropske unije, ta zakon in na njegovi podlagi izdane predpise ter druge predpise in pravne akte, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, in je verjetno, da se bodo s preiskavo odkrili dokazi, ki so pomembni za postopek. V primeru preiskave elektronskih naprav in z njo povezanih naprav ter nosilcev elektronskih podatkov, kot so telefon, telefaks, računalnik, optični mediji, spominske kartice, drugi nosilci elektronskih podatkov, in tudi podatki na elektronskih napravah, ki jih podjetje hrani pri ponudniku storitev informacijske tehnologije, kakor so zlasti storitev najema strežnika in storitve v oblaku (v nadaljnjem besedilu: elektronska naprava), mora agencija izkazati tudi verjetnost, da elektronska naprava vsebuje elektronske podatke, ki so pomembni za postopek.

(3) Odredbo za preiskavo izda sodnik pri Okrožnem sodišču v Ljubljani najpozneje v 48 urah od prejema popolnega predloga agencije. Predlog agencije mora vsebovati:

- opredelitev prostorov, dokumentacije, elektronskih naprav, ki jih je treba pregledati,
- utemeljitev razlogov za preiskavo,
- dokaze oziroma vsebine podatkov, ki se iščejo,
- navedbo okoliščin za uporabo preiskovalnega dejanja in način njegove izvršitve,
- rok za izvedbo preiskave.

(4) Zadeve v postopku izdaje odredbe o preiskavi po tem členu so nujne in sodišče o njih odloča prednostno.

229. člen (nadzorni ukrepi)

(1) Pri letalskem nadzoru ima uradna oseba pravice in dolžnosti, da v primeru ugotovljenih neskladnosti s predpisanimi zahtevami ali kršitvami zakona ali drugih predpisov in pravnih aktov, ki jih nadzoruje, uporabiti, poleg ukrepov v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, splošnih predpisih o upravi in inšpekcijskem nadzoru, naslednja pooblastila za ukrepanje:

- kršitelju odrediti, da z dejanjem ali opustitvijo dejanja odpravi pomanjkljivosti ali nepravilnosti;
- zahtevati odvzem licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine od organa, ki jo je izdal;
- izreči prepoved izvršitve leta zrakoplova, če bi bila izvršitev leta nevarna za zračni promet ali če se ugotovi, da obvezna zavarovanja v prometu niso sklenjena ali krita v predpisani višini, ali če upravičeno domneva, da zrakoplov ni ploven ali nima ustrezne posadke ali če drugače niso izpolnjene zahteve in pogoji, ki urejajo letenje;
- začasno ukiniti ali omejiti izdani certifikat, če bi bilo nadaljnje opravljanje dela ali dejavnosti očitno nevarno za zračni promet;
- zahtevati izredno preveritev strokovne ali zdravstvene sposobnosti letalskega osebja in strokovnega osebja;
- izvesti preizkus s sredstvi ali napravami za ugotavljanje alkohola v krvi ali za hitro ugotavljanje prisotnosti prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi oziroma napotiti na strokovni pregled, ki obsega zdravniški pregled in odvzem krvi, urina ali drugih telesnih tekočin zaradi ugotavljanja prisotnosti alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi;
- izreči prepoved nadaljevanja opravljanja dejavnosti oziroma aktivnosti, če se ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji, določeni s predpisi in pravnimi akti, ki se uporabljajo oziroma veljajo v Republiki Sloveniji, ali z odobrenimi priročniki oziroma izdanimi listinami;
- izdati odločbo o prekršku oziroma plačilni nalog v skladu s predpisi o prekrških, če so izpolnjeni pogoji po predpisih o prekrških;
- izreči drugi ukrep v skladu z letalskimi predpisi, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji.

(2) Če uradna oseba ugotovi, da si je zavezanec pridobil s storitvijo kaznivega dejanja ali prekrška premoženjsko korist, pristojnemu sodišču predlaga njen odvzem.

(3) Če uradna oseba pri opravljanju nalog nadzora ugotovi kršitev zakona ali drugega predpisa oziroma akta, katerega izvajanje nadzoruje druga inšpekcija, sama ugotovi dejansko stanje ter o svojih ugotovitvah sestavi zapisnik in ga posreduje pristojni inšpekciji.

230. člen **(preverjanje prisotnosti alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi)**

(1) Če obstaja sum, da je oseba pod vplivom alkohola, sme uradna oseba agencije zaradi ugotovitve, ali oseba izvaja privilegije iz licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine pod vplivom alkohola, izvesti preizkus s sredstvi ali napravami za ugotavljanje alkohola ali pa zahteva pomoč policista, da izvede ta preizkus. Če je treba preizkus opraviti na zrakoplovu, sme policist preizkus izvesti le na slovenskem zrakoplovu.

(2) Če oseba oporeka rezultatu preizkusa z indikatorjem alkohola v izdihanem zraku, iz katerega je razvidno, da ima v organizmu alkohol, ji uradna oseba agencije odredi preizkus z merilnikom alkohola v izdihanem zraku (etilometrom) ali strokovni pregled. Strokovni pregled se odredi tudi v primeru, če oseba ne opravi odrejenega preizkusa po navodilih proizvajalca. Če oseba odkloni preizkus z etilometrom ali strokovni pregled, se šteje, da se strinja z rezultatom preizkusa z indikatorjem alkohola v izdihanem zraku.

(3) Če oseba odkloni preizkus alkoholiziranosti ali če se s preizkusom ugotovi, da ima oseba v organizmu alkohol, ali če odkloni strokovni pregled, ji uradna oseba agencija za največ 12 ur in ne manj kot 6 ur omeji ali prepove nadaljnje opravljanje nalog, ki jih dovoljuje licenca, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma druga ustrezna listina.

(4) Če obstaja sum, da je oseba pod vplivom prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, sme uradna oseba agencija zaradi ugotovitve, ali oseba izvaja privilegije iz licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine pod vplivom teh snovi, ki zmanjšujejo njeno sposobnost za opravljanje nalog, izvesti preizkus z napravo ali sredstvom za hitro ugotavljanje prisotnosti teh snovi v organizmu ali zahteva pomoč policista, da izvede tak preizkus ali predpisan postopek za prepoznavo znakov oziroma simptomov, ki so posledica teh snovi v organizmu. Če je treba preizkus opraviti na zrakoplovu, sme policist preizkus ali postopek izvesti le na slovenskem zrakoplovu.

(5) Če uradna oseba agencije na podlagi preizkusa ali postopka iz prejšnjega odstavka prepozna znak oziroma simptom, ki je posledica takšne snovi v organizmu, ali če oseba odkloni sodelovanje pri preizkusu ali postopku ali če preizkusa ali postopka ni mogoče opraviti zaradi drugega razloga, odredi osebi strokovni pregled.

(6) Analizo krvi, urina, drugih telesnih tekočin in tkiva opravljajo pooblašteni laboratoriji, ki imajo ustrezno usposobljene delavce in opremo. O strokovnem pregledu mora zdravnik takoj izdelati pisno mnenje, kri, urin, drugo telesno tekočino oziroma tkivo mora strokovno usposobljena oseba takoj poslati v najbližjo pooblaščen strokovno ustanovo oziroma laboratorij, kjer se opravi analiza. Ustanova oziroma laboratorij mora opraviti analizo najkasneje v petnajstih dneh in o rezultatih takoj obvestiti uradno osebo agencije, ki je odredila strokovni pregled.

(7) Če oseba odkloni sodelovanje pri preizkusu ugotavljanja prisotnosti prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi ali če odkloni strokovni pregled v zvezi s tem, ji uradna oseba agencija za največ 12 ur in ne manj kot 6 ur omeji ali prepove nadaljnje opravljanje nalog, ki jih dovoljuje licenca, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma druga ustrezna listina.

(8) Osebi, ki je bil odrejen strokovni pregled ugotavljanja prisotnosti alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, uradna oseba za največ 12 ur in ne manj kot 6 ur prepove nadaljnje opravljanje nalog, ki jih dovoljuje licenca, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma druga ustrezna listina. Če se s strokovnim pregledom ugotovi, da je oseba v takšnem psihofizičnem stanju, da pri svojem delu ne ogroža varnosti letenja, uradna oseba prekliče omejitev oziroma prepoved opravljanja nalog.

(9) Za odklonitev preizkusa ali strokovnega pregleda šteje poleg neposredne odklonitve tudi ravnanje osebe, s katerim ovira ali onemogoči izvedbo preizkusa oziroma strokovnega pregleda ali poškoduje oziroma uniči vzorec za analizo.

231. člen

(podaljšanje roka za prostovoljno izpolnitev obveznosti)

(1) Če zavezanec izkaže, da iz upravičenih razlogov ne more pravočasno izpolniti obveznosti, ki mu je bila naložena z odločbo, izdano v postopku letalskega nadzora, lahko agencija na prošnjo zavezanca z novo odločbo podaljša izpolnitveni rok za največ 60 dni.

(2) Zoper odločbo agencije, s katero je bilo odločeno o zavezančevi prošnji iz prejšnjega odstavka, nista dovoljena pritožba in sodno varstvo.

232. člen

(ukrep z opozorilom za odpravo nepravilnosti)

(1) Brez poseganja v posebna pravila, ki veljajo za postopke stalnega nadzora, lahko agencija, če ugotovi obstoj kršitve, pa glede na naravo kršitve in javni interes v zvezi s tem ni potrebno takoj nadaljevati s postopkom letalskega nadzora, zavezanca obvesti o tej ugotovitvi z opozorilom in mu določi primeren rok, v katerem lahko zavezanec prostovoljno odpravi ugotovljene nepravilnosti. Opozorilo lahko agencija zavezancu naznani pisno po pošti oziroma z uporabo elektronskih komunikacijskih sredstev ali tako, da ga poda ustno na zapisnik.

(2) Opozorilo iz prejšnjega odstavka je neformalne narave in zavezancu ne nalaga izvršljivih obveznosti. Po prejemu opozorila zavezanec predlaga načrt korektivnih ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti. Zavezanec nosi odgovornost, da sam izbere in izvede potrebne ukrepe, s katerimi bo odpravil nepravilnosti, iz katerih izhaja verjetnost obstoja kršitve ali verjetnost njene ponovitve.

(3) Agencija lahko v opozorilu določi, da ji zavezanec pred potekom roka za odpravo nepravilnosti sporoči, katere ukrepe namerava sprejeti. Agencija predlagane ukrepe odobri ali zavrne v roku 30 dni po opozorilu. Agencija sprejme tiste ukrepe, za katere presodi, da lahko glede na naravo, obseg in verjetnost uspešne in pravočasne izvedbe odpravijo ugotovljene nepravilnosti. Če agencija ugotovi potrebo po dodatnih ukrepih za odpravo nepravilnosti, dopolni opozorilo s predložitvijo dodatnih ukrepov in določi rok za odgovor.

(4) Če zavezanec za to zaprosi ali če to zahteva agencija, se lahko opravi tudi usklajevalni narok, da se dodatno razjasni dejansko stanje glede nepravilnosti in kateri ukrepi bi zadoščali za odpravo kršitve.

(5) O odpravi nepravilnosti zavezanec nemudoma obvesti agencijo in ji predloži ustrezna dokazila. Če je to potrebno, lahko agencija zahteva od zavezanca dodatna pojasnila ali dokaze. Agencija izda zavezancu obvestilo o odpravi ugotovljene kršitve, ko se prepriča, da predloženi dokazi zadoščajo za ugotovitev, da so nepravilnosti odpravljene.

(6) Če nepravilnosti niso odpravljene v določenem roku ali če zavezanec agenciji v določenem roku ne sporoči, katere ukrepe namerava sprejeti, ali če se ukrepi za odpravo nepravilnosti ne izvajajo ustrezno oziroma se izvajajo tako, da ne bodo pravočasno odpravljene nepravilnosti, nadaljuje agencija s postopkom letalskega nadzora, v katerem izreče druge ukrepe v skladu s prejšnjim členom.

233. člen (zapečatenje)

(1) Če uradna oseba agencije ugotovi nepravilnosti, ki bi lahko ogrožale varnost zračnega prometa, ima pravico zapečatiti zrakoplov ali napravo.

(2) Uradna oseba agencije označi zapečatenje z žigom agencije.

234. člen (prepoved dejavnosti)

Uradna oseba agencije lahko z odločbo začasno prepove opravljanje dela delovnega procesa oziroma dejavnosti, če ugotovi, da se opravlja brez dovoljenja pristojnega upravnega organa o izpolnjevanju posebnih pogojev za opravljanje dejavnosti.

Sedmi oddelek: Pravna sredstva zoper odločitve agencije na prvi stopnji

235. člen (pritožba zoper odločbe agencije)

(1) Zoper odločbo agencije, izdano v postopku na prvi stopnji, je dovoljena pritožba, če s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva ni določeno drugače.

(2) O pritožbi zoper odločbe agencije odloča ministrstvo.

(3) Postopke o pritožbah iz prejšnjega odstavka vodi stalna komisija za pritožbe. Komisija pri vodenju postopka uporablja pravila postopka iz zakona o splošnem upravnem postopku, kolikor predpisi Evropske unije, ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi ter drugi predpisi in pravni akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ne določajo drugače. Komisija pripravi poročilo in predlog odločitve.

(4) Komisijo sestavljajo predsednik komisije, najmanj en namestnik predsednika komisije in v odvisnosti od letalskih strokovnih področij potrebno število članov komisije. Minister v komisijo iz prejšnjega odstavka imenuje zaposlene na ministrstvu in zunanje strokovnjake, ki so pridobili ustrezno licenco, dovoljenje, rating, pooblastilo, potrdilo, spričevalo oziroma drugo ustrezno listino ali imajo ustrezna strokovna ali tehnična znanja, ki se nanašajo na vsebino postopka. Pri tem mora biti zagotovljeno, da je zagotovljena strokovnost komisije za postopkovna in strokovna letalska področja.

(5) Sestavo komisije za vodenje postopka v zvezi s posamezno pritožbo določi predsednik komisije, v odvisnosti od strokovnega področja, na katerem je potrebno odločanje. V primeru izločitve predsednika komisije ali njegove zadržanosti sestavo komisije za vodenje postopka v zvezi s posamezno pritožbo (v nadaljnjem besedilo: komisija za pritožbo) določi namestnik predsednika komisije. Komisija za pritožbo lahko odloča, ko je prisotna najmanj polovica članov. Komisija za pritožbo z večino glasov prisotnih članov potrdi poročilo in sprejme predlog odločitve.

(6) Članom komisije iz tretjega odstavka tega člena za opravljeno delo pripada plačilo, ki ga določi vlada. Sredstva za plačilo za delo se zagotavljajo pri ministrstvu.

(7) Minister podrobneje predpiše način dela in odločanja komisije za pritožbo.

236. člen (zadržanje izvršljivosti)

Pritožba zoper odločbo iz prejšnjega člena, ki se nanaša na plovnost in vplive zrakoplovov na okolje, letalsko in strokovno osebje, varovanje ter na letalske operacije, dela v zraku, obratovanje letališč in izvajanje storitev ATM/ANS, ne zadrži izvršitve odločbe.

XIV. AGENCIJA

Prvi oddelek: Splošne določbe

237. člen (agencija)

(1) Agencija je pravna oseba javnega prava. Agencija je letalski upravni in nadzorni organ v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(2) Agencija opravlja naloge v skladu s tem zakonom in predpisi o javnih agencijah, če v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(3) Ime agencije se glasi: Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije. Skrajšano ime agencije, ki se lahko uporablja pri poslovanju agencije in izdajanju listin ter pri mednarodnem sodelovanju, se v slovenskem in angleškem jeziku glasi: Agencija za civilno letalstvo oziroma Civil Aviation Agency.

(4) Ustanovitelj agencije je Republika Slovenija.

Drugi oddelek: Organi agencije

238. člen (organi agencije)

Organa agencije sta svet agencije in direktorica oziroma direktor agencije (v nadaljnjem besedilu: direktor agencije).

239. člen (svet agencije)

(1) Člane sveta agencije na predlog ministra imenuje in razrešuje vlada. Imenujejo se za dobo petih let in so lahko ponovno imenovani.

(2) Svet agencije ima pet članov. Način oblikovanja in podrobnejše naloge sveta agencije se določijo z ustanovitvenim aktom.

(3) Za člana sveta agencije je lahko imenovan vsakdo, kdor izpolnjuje pogoje, ki jih določajo predpisi o javnih agencijah, ter druge pogoje, določene z ustanovitvenim aktom. Član sveta agencije ne more biti predstavnik uporabnika storitve agencije.

(4) Če s tem zakonom ni določeno drugače, ima svet agencije pristojnosti, ki so določene s predpisi o javnih agencijah.

(5) Ne glede na določbe predpisov o javnih agencijah in tega zakona svet agencije ne sme dajati usmeritev in navodil za delo direktorju agencije ali zaposlenim v agenciji glede:

- postopkov in organizacijske strukture za izvajanje letalskih predpisov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji;
- odločanja v upravnih zadevah, stalnega nadzora, nadzora nad izvajanjem letalskih predpisov in prekrškovnih postopkov ter
- izdaje letalskih normativnih aktov in varnostnih zahtev.

240. člen (direktor agencije)

(1) Agencijo vodi, predstavlja in zastopa direktor agencije, ki ga na predlog ministra, na podlagi izvedenega javnega natečaja, imenuje vlada za dobo pet let, in je lahko imenovan ponovno. Javni natečaj izvede svet agencije. Za direktorja agencije je lahko imenovana oseba, ki:

- imeti najmanj izobrazbo, pridobljeno po visokošolskem strokovnem programu prve stopnje oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskem programu, ki v skladu s predpisi, ki urejajo visoko šolstvo, ustreza prvi stopnji študijskih programov,
- ima najmanj deset let delovnih izkušenj,
- je strokovnjak na področju dela agencije,
- ni bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zopora v trajanju več kot šest mesecev.

(2) Direktor agencije v okviru pristojnosti agencije samostojno izdaja splošne akte agencije iz petega odstavka 242. člena zakona in druge splošne akte, za izdajo katerih je pooblaščen z ustanovitvenim aktom agencije in letalskimi predpisi, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji.

(3) Sklenitev pogodbe o zaposlitvi z direktorjem agencije se uredi v ustanovitvenem aktu.

Tretji oddelek: Delovanje agencije in pristojnosti

241. člen (delovanje agencije)

(1) Delovanje agencije mora biti neodvisno od fizičnih in pravnih oseb, ki opravljajo dejavnost v letalstvu ali se na njih kako drugače nanašajo predpisi Evropske unije, ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi ter drugi predpisi in pravni akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ter mora biti do njih nepristransko.

(2) Agencija izvaja naloge v skladu s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, ustanovitvenim aktom ter odobrenim letnim programom dela in finančnim načrtom.

(3) K letnemu programu dela in finančnemu načrtu agencije daje soglasje vlada. Letni program dela mora vsebovati:

- naloge v zvezi z nadzorom in upravljanjem varnosti,
- opredelitev lastnih dejavnosti agencije,
- mednarodne aktivnosti ter
- program priprave strokovnih podlag za sprejem in spremembe letalskih predpisov.

K letnemu programu dela mora biti priložena petletna strategija razvoja agencije, ki mora vsebovati:

- prispevek agencije k upravljanju varnosti v civilnem letalstvu,
- kadrovski načrt,
- ukrepe za učinkovito porabo sredstev in
- druga vprašanja, določena v ustanovitvenem aktu.

(4) Program agencije iz prejšnjega odstavka mora biti skladen s programi ministrstva in vlade, ki se nanašajo na zagotavljanje varnosti, rednosti in nemotenosti zračnega prometa ter javne finance.

242. člen (pristojnosti in naloge agencije)

(1) Agencija izvaja strokovne naloge, odloča v upravnih zadevah, izvaja regulativne in nadzorne naloge, povezane z varnostjo zračnega prometa in varovanjem civilnega letalstva (odločanje v upravnem postopku za izdajo dovoljenja za gibanje in zadrževanje na letališčih), ter nadzoruje izvajanje predpisov Evropske unije, tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter drugih predpisov in pravnih aktov, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva in so v njeni pristojnosti, in s temi predpisi povezane prekrškovne postopke, razen s tem povezanih nalog, za katere so pristojni organi Evropske unije. Agencija lahko opravlja tudi druge dejavnosti na letalskem področju, če je to v skladu z zahtevami za izvajanje osnovnih dejavnosti agencije, določenih s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, in je tako določeno v ustanovitvenem aktu agencije.

(2) Agencija mora pri izvrševanju svojih nalog sprejeti vse ukrepe, ki so potrebni za doseg ciljev, določenih v zvezi z izvajanjem nalog iz tretjega, četrtega, petega in šestega odstavka tega člena, pri tem pa mora v okviru svojih pristojnosti prispevati k uresničevanju ciljev in usmeritev, ki so namenjene spodbujanju zagotavljanju varnega, rednega in nemotenega zračnega prometa. V okviru ukrepov iz lastne pristojnosti agencija izdaja interne priročnike, kot pomoč pri izvajanju nalog nadzornega osebja iz četrtega in šestega odstavka tega člena. Agencija lahko priročnike sprejme v angleškem jeziku.

(3) Strokovne naloge agencije so:

- spremljanje stanja razvoja in varnosti civilnega letalstva v Republiki Sloveniji in v mednarodnem okviru;
- pripravljane strokovnih gradiv za sprejem predpisov, kar pa ne vključuje priprave predlogov vsebine predpisov v skladu z nomotehničnimi pravili;
- izdelava analiz, študij in drugih strokovnih gradiv s področja civilnega letalstva za lastne potrebe in potrebe ministrstva, v skladu z letnim programom dela;
- statistično poročanje in statistične raziskave;
- predlaganje in izvajanje ukrepov, določenih z državnim programom varnosti v letalstvu;
- predlaganje in izvajanje ukrepov, določenih z nacionalnim programom varovanja v letalstvu;
- sodelovanje z Agencijo Evropske unije za varnost v okviru delovnega področja;
- sodelovanje v mednarodnih zadevah na strokovnem področju;
- strokovne naloge, ki jih izvaja v zvezi s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva, in s tem povezane strokovne naloge, določene z aktom o ustanovitvi;
- izdaja smernic in mnenj ter opravljanje drugih predpisanih nalog pri pripravi občinskih prostorskih aktov kot nosilec urejanja prostora za področje letalstva;
- priprava strokovnih izhodišč za smernice in mnenja, ki jih ministrstvo kot nosilec urejanja prostora, izda k državnim prostorskim aktom.

(4) Odločanje v upravnih zadevah obsega odločanje v upravnih zadevah na področjih iz svojih pristojnosti, določenih s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(5) Regulativne naloge agencije so:

- izdaja plovnostno-tehničnih zahtev;
- izdaja operativno-tehničnih zahtev;
- izdaja direktiv o varnosti;
- izdaja certifikacijskih specifikacij;
- izdaja specifikacij za izvajanje storitev ATM/ANS;
- izdaja sprejemljivih načinov skladnosti, navodil in načrtov;
- regulativne naloge, določene s predpisi Evropske unije, tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva.

(6) Nadzorne in prekrškovne naloge agencije so:

- izvajanje letalskega nadzora na področjih iz svoje pristojnosti;
- izvajanje prekrškovnih nalog na področjih iz svoje pristojnosti.

(7) Pristojnosti in naloge agencije iz tretjega, četrtega, petega in šestega odstavka tega člena se ne nanašajo na pristojnosti in naloge, ki jih v skladu s tem zakonom izvaja ministrstvo, ali jih v skladu s prepisi Evropske unije neposredno izvajata Evropska komisija in Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu.

(8) Pred izdajo aktov iz petega odstavka tega člena agencija obvesti ministrstvo. Akt iz petega odstavka tega člena, ki ni akt v posamezni upravni zadevi ali postopku stalnega nadzora, se objavi na spletni strani agencije. Akt iz petega odstavka tega člena, razen direktiva o varnosti in načrti, se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

243. člen (javnost dela agencije)

(1) Delovanje agencije je javno.

(2) Agencija je dolžna uporabnike svojih storitev na primeren način obveščati o svojem delu, nalogah in pristojnostih, o pravicah in obveznostih uporabnikov ter postopkih za njihovo uresničevanje kot tudi o drugih pomembnih okoliščinah, ki vplivajo na odnose do uporabnikov, v skladu s predpisi o javnih agencijah.

(3) Za javnost dela iz prejšnjih odstavkov je odgovoren direktor agencije.

244. člen (nadzor nad delom agencije)

Ministrstvo izvaja nadzor nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela agencije. Pri izvajanju nadzora se smiselno uporabljajo določbe predpisov Evropske unije o načinu dela Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu pri opravljanju inšpekcijskih pregledov standardiziranja oziroma o določitvi postopkov za izvajanje inšpekcijskih pregledov Komisije na področju varovanja letalstva, razen glede zahtev, ki jih morajo izpolnjevati osebe, ki izvajajo nadzor.

245. člen (sodelovanje agencije z drugimi nadzornimi organi in Evropsko komisijo)

1) Agencija sodeluje z drugimi nadzornimi organi in Agencijo Evropske unije za varnost v letalstvu v skladu z določbami predpisov Evropske unije, ki se nanašajo na delo nadzornih organov v letalstvu.

(2) Agencija sodeluje z nadzornimi organi iz 190. člena tega zakona v skladu z usmeritvami ministrstva.

246. člen (financiranje agencije)

(1) Agencija se financira s:

1. prihodki iz proračuna Republike Slovenije,
2. prihodki iz pristojbin in povračila stroškov, ki jih v skladu s tarifo vplačajo prosilci in imetniki certifikatov in drugih listin, ki jih izdaja agencija,
3. s prihodki iz povračil za izvedene certifikacijske postopke, druge izdane posamične pravne akte in izvedene naloge stalnega nadzora, ki jih agencija pogodbeno opravi za potrebe Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ali druge pristojne letalske organe,
4. prihodki od drugih dejavnosti.

(2) Iz proračuna se financirajo splošne varnostne naloge in programi agencije, izvajanje strokovnih in razvojnih nalog, mednarodno sodelovanje, drug inšpekcijski nadzor in prekrškovni postopki ter druge naloge, ki jih agencija izvaja za potrebe drugih državnih organov. Iz proračuna se financirajo tudi certifikacijske in podobne naloge, če je to potrebno zaradi vzdrževanja potrebnega osebja in usposobljenosti agencije, kadar zaradi premajhnega obsega prihodkov iz pristojbin in povračila stroškov ni mogoče zagotovi stalne usposobljenosti agencije za izvajanje predpisanih nalog.

(3) S prihodki od povračil stroškov se financirajo naloge odločanja v upravnih zadevah oziroma certificiranja, naloge stalnega nadzora ter druge naloge, povezane z izdajanjem listin in stalnim nadzorom iz pristojnosti agencije.

(4) Plačila stroškov se zaračunavajo na podlagi tarife, ki jo po predhodnem soglasju vlade izda agencija. Tarifa se oblikuje na način, kot se oblikujejo takse in dajatve, ki jih obračunava Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu.

(5) Iz pristojbin se financirajo naloge agencije, povezane z izvajanjem upravljanja zračnega prometa in navigacijskih služb zračnega prometa.

(6) Presežek prihodkov, pridobljenih na podlagi določb 2. do 4. točke prvega odstavka tega člena, nad odhodki javna agencija uporabi za:

- opravljanje in razvijanje dejavnosti,
- za plačilo delovne uspešnosti zaposlenih v agenciji,
- za spodbujanje inovacij in izobraževanja s področja letalstva in izvajanje sistema upravljanja varnosti v letalstvu.

Morebitna preostala sredstva iz tega naslova se v celoti prenesejo v rezerve agencije, vendar se mora za določen del teh sredstev znižati stroškovna osnova za določanje tarife za določeno obdobje. Delež presežka, za katerega se zniža stroškovna osnova za določanje tarife, in obdobje, za katero se znižuje, se določita v programu dela agencije.

(7) Agencija se sme zadolžiti samo, če je to določeno v finančnem načrtu in če so izpolnjeni pogoji iz zakona, ki ureja javne finance.

(8) Agencija mora voditi ločene računovodske evidence po področjih svojega dela v skladu s predpisi o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti. Računovodske izkaze in poslovno poročilo agencije pregleda pooblaščen revizor.

(9) Agencija vsako leto pripravi poročilo o delu in poslovno poročilo. K poročilu o delu in poslovnemu poročilu vlada poda soglasje.

(10) Agencija povzetek poročila o delu objavi na svojih spletnih straneh.

247. člen

(delovna uspešnost, obseg sredstev in opredelitev prihodkov za izplačilo delovne uspešnosti)

(1) Zaposleni v agenciji so lahko upravičeni do naslednjih vrst delovne uspešnosti:

1. redne delovne uspešnosti;
2. delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu in
3. delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela.

(2) Delovna uspešnost iz 1. točke prejšnjega odstavka se določa v skladu s predpisi o sistemu plač v javnem sektorju.

(3) Za izplačilo delovne uspešnosti iz 2. točke prvega odstavka tega člena se namenijo prihodki po 2., 3., in 4. točki prvega odstavka prejšnjega člena. Pri tem se upoštevata odobren letni program dela in finančni načrt agencije. Način izplačila in pogoje za izplačilo delovne uspešnosti se določi s splošnim aktom agencije.

248. člen

(posebne ureditve)

(1) Za plače zaposlenih se uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo sistem plač v javnem sektorju, pri čemer obseg sredstev za posebne projekte, ki terjajo povečan obseg dela, in plačilo za tako povečan obseg dela določi agencija sama v okviru namenskih sredstev projekta znotraj finančnega načrta tekočega leta.

(2) Uradnim osebam v agenciji se plača lahko poveča do 30% osnovne plače v primeru, ko brez popolnitve delovnih mest, za katere veljajo zahteve o delovnih izkušnjah na letalskem področju in pogojih glede licence, dovoljenja, ratinga, pooblastila, potrdila, spričevala oziroma druge ustrezne listine iz sedmega odstavka 198. člena tega zakona, ni mogoče zagotoviti predpisanega letalskega nadzora.

(3) Zaposlenim v agenciji pripada za vsako začeto leto dela nad pet let, dodatek za stalnost v višini 0,5% osnovne plače.

(4) Uradnim osebam v agenciji pripada dodatek za delo v nevarnosti in posebne obremenitve, in sicer v višini 30% urne postavke osnovne plače letalskega nadzornika in 20% urne postavke osnovne plače nadzornika. Dodatek pripada zaposlenemu samo za čas, ko dela v nevarnih pogojih.